DEMOSTHENIS

ORATIONES SELECTÆ.

LONDON:
JOHN W. PARKER.

DEMOSTHENIS

ORATIONES SELECTÆ.

LONDON:
JOHN W. PARKER AND SON.

M.DCCC.LII.

CONTENTS.

PREFACE.

The Speeches here offered to the reader are those ·hich Mr. C. R. Kennedy has translated as the round-work of his outline of the proceedings in civil action at Athens. There may perhaps be ome reluctance on the part of Teachers to draw he attention of their pupils to that work on the ;eneral ground that translations are apt to serve as screen for idleness. The Teacher rightly dis- :ourages the use of the vulgar *crib* as destructive ılike of taste and scholarship, but it may be loubted whether the occasional use of a good translation is not rather beneficial than otherwise. As for its enabling the learner to cover ignorance of his lesson under a show of fluency, the careful Teacher can easily prevent that by thoroughly sifting his knowledge of the construction of each sentence. Mischief has, no doubt, been done by over carefulness lest boys should have too much assistance in their lessons. The effect has too often been that diligent boys have wasted hours over

them which ought to have been given to play, whil idlers have sharpened their wits in devising mean of getting through the business without much ex penditure of time and labour*. The only valid reason a master can have for keeping a book out o the hands of his scholars is that it is *bad in itself* and it is hoped that the existence of Mr. Kennedy's book will prove the reverse of a hindrance to th introduction of these Speeches into schools, presentin as they do so lively a picture of at least one phas of the life of an Athenian citizen, while the Trans lation is an admirable model of free yet truthfu rendering of Greek into English.

T. M.

KING'S COLLEGE, LONDON,
September 11, 1852.

* Dr Donaldson's Grammars furnish a good proof that sim plicity and rational arrangement accompanied with abundan explanation are the best means of calling the reflective power into active exercise. No difficulty is left uncleared, yet th learner cannot master his lesson without patient thought.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΚΑΤΑ ΑΦΟΒΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Δημοσθένης ὁ Παιανιεὺς, Δημοσθένους τοῦ ῥήτορος πατὴρ, λευτῶν ἐπὶ δύο παισὶ, τῷ τε Δημοσθένει καὶ θυγατρὶ, ιτρόπους καθίστησι καὶ τῶν παίδων καὶ τῶν χρημάτων εῖς, δύο μὲν συγγενεῖς, Ἄφοβόν τε καὶ Δημοφῶντα, ἕνα φίλον ἐκ παίδων, Θηριππίδην. καὶ Θηριππίδῃ μὲν δίδωσιν ͅδομήκοντα καρποῦσθαι μνᾶς, ἄχρις ἂν Δημοσθένης εἰς ἄν-ας ἐγγραφῇ· Δημοφῶντι δὲ ἐγγυᾷ τὴν θυγατέρα, προσ-ίξας αὐτὸν προῖκα δύο τάλαντα λαβεῖν· Ἀφόβῳ δὲ τὴν 812 *:υτοῦ μὲν γυναῖκα, τῶν δὲ παίδων μητέρα, Κλεοβούλην τὴν ύλωνος, ἀξιοῖ γήμασθαι μνᾶς ἐπιδοὺς ὀγδοήκοντα, καὶ ρῆσθαι κελεύει τῇ τε οἰκίᾳ καὶ τοῖς ἐν αὐτῇ σκεύεσι μέχρι ῆς Δημοσθένους εἰς ἄνδρας ἐγγραφῆς. οὗτοι τὰ μὲν δοθέντα ρήματα αὐτοῖς εὐθὺς λαμβάνουσι, γαμεῖ δὲ οὔτε Ἄφοβος ὴν γυναῖκα τοῦ τελευτήσαντος οὔτε Δημοφῶν τὴν θυγα-έρα. διαχειρίσαντες δὲ τὴν οὐσίαν τεττάρων καὶ δέκα τα-άντων, ὡς ὁ ῥήτωρ ἐπιδείκνυσιν, ὀφείλοντες τριάκοντα άλαντα ἐκτῖσαι ἐπικαρπίας καὶ ἀποδοῦναι, μικρὰ παντελῶς αρέδωκαν εἰς ἄνδρας ἐγγραφέντι τῷ Δημοσθένει. διὸ πρὸς ὸν Ἄφοβον εἰσελήλυθεν ἐπιτροπῆς δέκα ταλάντων τὴν ίκην λαχὼν, ἐπειδὴ τρίτος ὢν ἐπίτροπος τὸ τρίτον ὀφείλει ῶν χρημάτων· ἃ καὶ συντίθησιν ὁ ῥήτωρ ἔκ τε τῶν ἀρχαίων αὶ τῆς ἐπικαρπίας.—Κατὰ Ἀφόβου Β. πρός τινας ἀντιρρή-εις λεγομένας ὑπὸ τοῦ Ἀφόβου οὗτος ὁ λόγος ἐπηγώνισται, χει δὲ καὶ τῶν προειρημένων ἐπανάμνησιν.*

Ει μὲν ἐβούλετο Ἄφοβος, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὰ 813 ίκαια ποιεῖν ἢ περὶ ὧν διαφερόμεθα τοῖς οἰκείοις ἐπι-

τρέπειν, οὐδὲν ἂν ἔδει δικῶν οὐδὲ πραγμάτων· ἀπέ[
γὰρ ἂν τοῖς ὑπ' ἐκείνων γνωσθεῖσιν ἐμμένειν, ὥστε [
δεμίαν ἡμῖν εἶναι πρὸς τοῦτον διαφοράν. ἐπειδ[
ρῦτος τοὺς μὲν σαφῶς εἰδότας τὰ ἡμέτερα ἔφυγε μ[
διαγνῶναι περὶ αὐτῶν, εἰς δ' ὑμᾶς τοὺς οὐδὲν [
ἡμετέρων ἀκριβῶς ἐπισταμένους ἐλήλυθεν, ἀνάγκη [
τὶν ἐν ὑμῖν παρ' αὐτοῦ πειρᾶσθαι τῶν δικαίων τυγ[
νειν. οἶδα μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι πρὸς ἄν[
καὶ λέγειν ἱκανοὺς καὶ παρασκευάσασθαι δυναμέ[
χαλεπόν ἐστιν εἰς ἀγῶνα καθίστασθαι περὶ τῶν ὄν[
ἁπάντων, ἄπειρον ὄντα παντάπασι πραγμάτων [
τὴν ἡλικίαν· ὅμως δὲ, καίπερ πολὺ τούτων καταδ[
στερος ὤν, πολλὰς ἐλπίδας ἔχω καὶ παρ' ὑμῖν τεύ[
σθαι τῶν δικαίων καὶ μέχρι γε τοῦ τὰ γεγενημ[
διεξελθεῖν καὶ αὐτὸς ἀρκούντως ἐρεῖν, ὥσθ' ὑμᾶς μ[
814 ἀπολειφθῆναι τῶν πραγμάτων μηδὲ καθ' ἓν μήτ' ο[
νοῆσαι περὶ ὧν δεήσει τὴν ψῆφον ἐνεγκεῖν. δέομαι
ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, μετ' εὐνοίας τέ μου ἀκοῦσ[
κἂν ἠδικῆσθαι δοκῶ, βοηθῆσαί μοι τὰ δίκαια. ποιήσ[
μαι δ' ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων τοὺς λόγο[
ὅθεν οὖν ῥᾷστα μαθήσεσθε περὶ αὐτῶν, ἐντεῦθεν ὑμ[
καὶ ἐγὼ πρῶτον πειράσομαι διδάσκειν.

Δημοσθένης γὰρ οὑμὸς πατὴρ, ὦ ἄνδρες δικαστ[
κατέλιπεν οὐσίαν μὲν σχεδὸν τετταρων καὶ δέκα τ[
λάντων, ἐμὲ δ' ἔπτ' ἐτῶν ὄντα καὶ τὴν ἀδελφὴν πέν[
ἔτι δὲ τὴν ἡμετέραν μητέρα πεντήκοντα μνᾶς εἰς τ[
οἶκον εἰσενηνεγμένην. βουλευσάμενος δὲ περὶ ἡμῶν, ὅ[
ἤμελλε τελευτᾶν, ἅπαντα ταῦτα ἐνεχείρισεν Ἀφόβ[
τε τούτῳ καὶ Δημοφῶντι τῷ Δήμωνος υἱεῖ, τούτο[
μὲν ἀδελφιδοῖν ὄντοιν, τῷ μὲν ἐξ ἀδελφοῦ, τῷ δ' ἐ[
ἀδελφῆς γεγονότοιν, ἔτι δὲ Θηριππίδῃ τῷ Παιανι[
γένει μὲν οὐδὲν προσήκοντι, φίλῳ δ' ἐκ παιδὸς ὑπά[

ωντι. κἀκείνῳ μὲν ἔδωκεν ἐκ τῶν ἐμῶν ἑβδομήκοντα
ᾶς καρπώσασθαι τοσοῦτον χρόνον, ἕως ἐγὼ ἀνὴρ
ιαι δοκιμασθείην, ὅπως μὴ δι' ἐπιθυμίαν χρημάτων
ιῖρόν τι τῶν ἐμῶν διοικήσειε· Δημοφῶντι δὲ τὴν
ὴν ἀδελφὴν καὶ δύο τάλαντα εὐθὺς ἔδωκεν ἔχειν,
ιτῷ δὲ τούτῳ τὴν μητέρα τὴν ἡμετέραν καὶ προῖκα
γδοήκοντα μνᾶς, καὶ τῇ οἰκίᾳ καὶ σκεύεσι χρῆσθαι
οῖς ἐμοῖς, ἡγούμενος, καὶ τούτους ἔτι οἰκειοτέρους εἴ
οι ποιήσειεν, οὐκ ἂν χεῖρόν με ἐπιτροπευθῆναι ταύτης
ῆς οἰκειότητός μοι προσγενομένης. λαβόντες δ' οὗτοι
αῦτα πρῶτον σφίσιν αὐτοῖς ἐκ τῶν χρημάτων, καὶ 815
ὴν ἄλλην οὐσίαν ἅπασαν διαχειρίσαντες, καὶ δέκα ἔτη
ἱμᾶς ἐπιτροπεύσαντες, τὰ μὲν ἄλλα πάντα ἀπεστερή-
κασι, τὴν οἰκίαν δὲ καὶ ἀνδράποδα τέτταρα καὶ δέκα
καὶ ἀργυρίου μνᾶς τριάκοντα, μάλιστα σύμπαντα
ταῦτα εἰς ἑβδομήκοντα μνᾶς παραδεδώκασιν. καὶ τὸ
μὲν κεφάλαιον τῶν ἀδικημάτων, ὡς ἂν συντομώτατ'
εἴποι τις, τοῦτ' ἔστιν, ὦ ἄνδρες δικασταί. τὸ δὲ
πλῆθος τῆς οὐσίας ὅτι τοῦτ' ἦν τὸ καταλειφθέν, μέ-
γιστοι μὲν αὐτοὶ μάρτυρές μοι γεγόνασιν· εἰς γὰρ
τὴν συμμορίαν ὑπὲρ ἐμοῦ συνετάξαντο κατὰ τὰς πέντε
καὶ εἴκοσι μνᾶς πεντακοσίας δραχμὰς εἰσφέρειν, ὅσον-
περ Τιμόθεος ὁ Κόνωνος καὶ οἱ τὰ μέγιστα κεκτημένοι
τιμήματα εἰσέφερον· δεῖ δὲ καὶ καθ' ἕκαστον ὑμᾶς
ἀκοῦσαι τά τ' ἐνεργὰ αὐτῶν καὶ ὅσα ἦν ἀργὰ καὶ ὅσου
ἦν ἄξια ἕκαστα. ταῦτα γὰρ μαθόντες ἀκριβῶς εἴσεσθε
ὅτι τῶν πώποτ' ἐπιτροπευσάντων οὐδένες ἀναιδέστε-
ρον οὐδὲ περιφανέστερον ἢ οὗτοι τὰ ἡμέτερα διηρπά-
κασιν. πρῶτον μὲν οὖν ὡς συνετιμήσαντο ὑπὲρ ἐμοῦ
ταύτην τὴν εἰσφορὰν εἰς τὴν συμμορίαν, παρέξομαι
τούτων μάρτυρας, ἔπειθ' ὅτι οὐ πένητα κατέλιπέ με ὁ
πατὴρ οὐδ' ἑβδομήκοντα μνῶν οὐσίαν κεκτημένον, ἀλλὰ

τοσαύτην ὅσην οὐδ' αὐτοὶ οὗτοι ἀποκρύψασθαι διὰ
μέγεθος πρὸς τὴν πόλιν ἠδυνήθησαν. καί μοι ἀνα-
γνωσκε λαβὼν ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Δῆλον μὲν τοίνυν καὶ ἐκ τούτων ἐστὶ τὸ πλῆθ
816 τῆς οὐσίας. πεντεκαίδεκα ταλάντων γὰρ τρία τάλαν
τίμημα· ταύτην ἠξίουν εἰσφέρειν τὴν εἰσφοράν. ἔ
δ' ἀκριβέστερον εἴσεσθε τὴν οὐσίαν αὐτὴν ἀκούσα
τες. ὁ γὰρ πατὴρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, κατέλιπε δύ
ἐργαστήρια, τέχνης οὐ μικρᾶς ἑκάτερον, μαχαιρ
ποιοὺς μὲν τριάκοντα καὶ δύο ἢ τρεῖς, ἀνὰ πέντε μν
καὶ ἕξ, τοὺς δ' οὐκ ἐλάττονος ἢ τριῶν μνῶν ἀξίου
ἀφ' ὧν τριάκοντα μνᾶς ἀτελεῖς ἐλάμβανε τοῦ ἐνιαυτο
τὴν πρόσοδον, κλινοποιοὺς δ' εἴκοσι τὸν ἀριθμό
τετταράκοντα μνῶν ὑποκειμένους, οἳ δώδεκα μνᾶ
ἀτελεῖς αὐτῷ προσέφερον, ἀργυρίου δ' εἰς τάλαντα
ἐπὶ δραχμῇ δεδανεισμένου, οὗ τόκος ἐγίγνετο τοῦ ἐνι
αυτοῦ ἑκάστου πλεῖν ἢ ἑπτὰ μναῖ. καὶ ταῦτα μὲ
ἐνεργὰ κατέλιπεν, ὡς καὶ αὐτοὶ οὗτοι ὁμολογήσουσιν
ὧν γίγνεται τοῦ μὲν ἀρχαίου κεφάλαιον τέτταρα τά
λαντα καὶ πεντακισχίλιαι, τὸ δ' ἔργον αὐτῶν πεντή
κοντα μναῖ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου. χωρὶς δὲ τούτω
ἐλέφαντα μὲν καὶ σίδηρον, ὃν κατειργάζοντο, καὶ ξύλ
κλίνεια εἰς ὀγδοήκοντα μνᾶς ἄξια, κηκῖδα δὲ καὶ χαλ
κὸν ἑβδομήκοντα μνῶν ἐωνημένα, ἔτι δ' οἰκίαν τρισ-
χιλίων, ἔπιπλα δὲ καὶ ἐκπώματα καὶ χρυσία καὶ ἱμά-
τια καὶ κόσμον τῆς μητρὸς ἄξια σύμπαντα ταῦτα εἰς
μυρίας δραχμὰς, ἀργυρίου δ' ἔνδον ὀγδοήκοντα μνᾶς.
καὶ ταῦτα μὲν οἴκοι κατέλιπε πάντα, ναυτικὰ δ' ἑβδο-
μήκοντα μνᾶς, ἔκδοσιν παρὰ Ξούθῳ, τετρακοσίας δὲ
καὶ δισχιλίας ἐπὶ τῇ τραπέζῃ τῇ Πασίωνος, ἑξακοσίας

ἐπὶ τῇ Πυλάδου, παρὰ Δημομέλει δὲ τῷ Δήμωνος
ει χιλίας καὶ ἑξακοσίας, κατὰ διακοσίας δὲ καὶ 817
ιακοσίας ὁμοῦ τι τάλαντον διακεχρημένον. καὶ τού-
ων αὖ τῶν χρημάτων τὸ κεφάλαιον πλέον ἢ ὀκτὼ
άλαντα καὶ πεντήκοντα μναῖ γίγνονται. συμπάν-
ων δ' εἰς τέτταρα καὶ δέκα τάλαντα εὑρήσετε σκο-
οῦντες.

Καὶ τὸ μὲν πλῆθος τῆς οὐσίας τοῦτ' ἦν τὸ κατα-
ειφθέν, ὦ ἄνδρες δικασταί. ὅσα δ' αὐτῆς διακέκλε-
ται καὶ ὅσα ἰδίᾳ ἕκαστος εἴληφε καὶ ὁπόσα κοινῇ
άντες ἀποστεροῦσιν, οὐκ ἐνδέχεται πρὸς τὸ αὐτὸ
δωρ εἰπεῖν, ἀλλ' ἀνάγκη χωρὶς ἕκαστον διελεῖν ἐστίν.
ἃ μὲν οὖν Δημοφῶν ἢ Θηριππίδης ἔχουσι τῶν ἐμῶν,
τότ' ἐξαρκέσει περὶ αὐτῶν εἰπεῖν, ὅταν κατ' αὐτῶν
τὰς γραφὰς ἀπενέγκωμεν· ἃ δὲ τοῦτον ἔχοντα ἐξε-
λέγχουσιν ἐκεῖνοι καὶ ἐγὼ οἶδα αὐτὸν εἰληφότα, περὶ
τούτων ἤδη ποιήσομαι τοὺς λόγους πρὸς ὑμᾶς. πρῶ-
τον μὲν οὖν ὡς ἔχει τὴν προῖκα, τὰς ὀγδοήκοντα
μνᾶς, τοῦθ' ὑμῖν ἐπιδείξω, μετὰ δὲ ταῦτα καὶ περὶ τῶν
ἄλλων, ὡς ἂν ἐγὼ δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

Οὗτος γὰρ εὐθὺς μετὰ τὸν τοῦ πατρὸς θάνατον
ᾤκει τὴν οἰκίαν εἰσελθὼν κατὰ τὴν ἐκείνου διαθή-
κην, καὶ λαμβάνει τά τε χρυσία τῆς μητρὸς καὶ τὰ
ἐκπώματα τὰ καταλειφθέντα. καὶ ταῦτα μὲν ὡς εἰς
πεντήκοντα μνᾶς εἶχεν, ἔτι δὲ τῶν ἀνδραπόδων τῶν
πιπρασκομένων παρά τε Θηριππίδου καὶ Δημοφῶντος
τὰς τιμὰς ἐλάμβανεν, ἕως ἀνεπληρώσατο τὴν προῖκα,
τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς. καὶ ἐπειδὴ εἶχεν, ἐκπλεῖν μέλλων
εἰς Κέρκυραν τριήραρχος ἀπέγραψε ταῦτα πρὸς Θη-
ριππίδην ἔχοντα ἑαυτὸν καὶ ὡμολόγει κεκομίσθαι τὴν
προῖκα. καὶ πρῶτον μὲν τούτων Δομοφῶν καὶ Θη- 818
ριππίδης, οἱ τούτου συνεπίτροποι, μάρτυρές εἰσιν·

ἔτι δὲ καὶ ὡς αὐτὸς ὡμολόγει ταῦτ' ἔχειν, Δημοχ
ρης τε ὁ Λευκονοεὺς, ὁ τὴν τηθίδα τὴν ἐμὴν ἔχων,
ἄλλοι πολλοὶ μάρτυρες γεγόνασιν. οὐ γὰρ διδόν
τούτου σῖτον τῇ μητρὶ, τὴν προῖκα ἔχοντος, οὐ
τὸν οἶκον μισθοῦν ἐθέλοντος, ἀλλὰ μετὰ τῶν ἄλλ
ἐπιτρόπων διαχειρίζειν ἀξιοῦντος, ἐποιήσατο λόγ
περὶ τούτων ὁ Δημοχάρης. οὗτος δ' ἀκούσας οὐ
ἠμφεσβήτησε μὴ ἔχειν, οὔτε χαλεπῶς ἤνεγκεν ὡς ο
εἰληφὼς, ἀλλ' ὡμολόγει καί τι μικρὸν ἔφη πρὸς τ
ἐμὴν μητέρα περὶ χρυσιδίων ἀντιλέγεσθαι· τοῦτ' ο
διευκρινησάμενος καὶ περὶ τῆς τροφῆς καὶ περὶ τ
ἄλλων ποιήσειν οὕτως ὥστ' ἔχειν μοι πάντα καλῶ
καίτοι εἰ φανήσεται πρός τε τὸν Δημοχάρην ταῦ
ὡμολογηκὼς καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους οἳ παρῆσαν, παρ
τε τοῦ Δημοφῶντος καὶ τοῦ Θηριππίδου τῶν ἀνδραπ
δων εἰς τὴν προῖκα τὰς τιμὰς εἰληφὼς, αὐτός θ' ἑαυ
τὸν ἔχειν τὴν προῖκα ἀπογράψας πρὸς τοὺς συνεπι
τρόπους, οἰκῶν τε τὴν οἰκίαν ἐπειδὴ τάχιστα ἐτελε
τησεν ὁ πατὴρ, πῶς οὐκ ἐκ πάντων ὁμολογουμένω
τοῦ πράγματος εὑρεθήσεται φανερῶς τὴν προῖκα, τὰ
ὀγδοήκοντα μνᾶς, κεκομισμένος καὶ λίαν ἀναιδῶς μ
λαβεῖν ἐξαρνούμενος; ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, λαβ
τὰς μαρτυρίας καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Τὴν μὲν τοίνυν προῖκα τοῦτον τὸν τρόπον εἶχ
λαβών. μὴ γήμαντος δ' αὐτοῦ τὴν μητέρα τὴν ἐμὴ
ὁ μὲν νόμος κελεύει τὴν προῖκα ὀφείλειν ἐπ' ἐννέ' ὀβο-
819 λοῖς, ἐγὼ δ' ἐπὶ δραχμῇ μόνον τίθημι. γίγνεται δ',
ἐάν τις συντιθῇ τό τ' ἀρχαῖον καὶ τὸ πρόσεργον τῶν
δέκα ἐτῶν, μάλιστα τρία τάλαντα. καὶ ταῦτα μὲν οὕ-
τως ὑμῖν ἐπιδείκνυμι λαβόντα καὶ ἔχειν ὁμολογήσαντα

ρτύρων ἐναντίον τοσούτων· ἄλλας τοίνυν ἔχει τρι-
ωντα μνᾶς, τοῦ ἐργαστηρίου λαβὼν τὴν πρόσοδον,
ἃ ἀναισχυντότατ᾽ ἀνθρώπων ἀποστερεῖν ἐπικεχεί-
κεν. ἐμοὶ δ᾽ ὁ πατὴρ κατέλιπε τριάκοντα μνᾶς ἀπ᾽
τῶν τὴν πρόσοδον· ἀποδομένων δὲ τούτων τὰ ἡμί-
α τῶν ἀνδραπόδων πεντεκαίδεκά μοι μνᾶς γενέσθαι
ετὰ λόγον προσῆκεν. Θηριππίδης μὲν οὖν ἑπτὰ ἔτη
ῶν ἀνδραπόδων ἐπιμεληθεὶς ἕνδεκα μνᾶς τοῦ ἐνιαυ-
οῦ ἀπέφηνε, τέτταρσι μναῖς καθ᾽ ἕκαστον ἐνιαυτὸν
ἧττον ἢ ὅσον προσῆκε λογιζόμενος. οὗτος δὲ δύ᾽
τη τὰ πρῶτα ἐπιμεληθεὶς οὐδ᾽ ὁτιοῦν ἀποδείκνυσιν,
λλ᾽ ἐνίοτε μέν φησιν ἀργῆσαι τὸ ἐργαστήριον, ἐνίοτε
᾽ ὡς αὐτὸς μὲν οὐκ ἐπεμελήθη τούτων, ὁ δ᾽ ἐπίτρο-
πος Μιλύας, ὁ ἀπελεύθερος ὁ ἡμέτερος, διῴκησεν αὐ-
τὰ, καὶ παρ᾽ ἐκείνου μοι προσήκει λόγον λαβεῖν. ἂν
οὖν καὶ νῦν εἴπῃ τινὰ τούτων τῶν λόγων, ῥᾳδίως ἐλεγ-
χθήσεται ψευδόμενος. ἂν μὲν οὖν ἀργὸν φῇ γενέσθαι,
λόγον αὐτὸς ἀπενήνοχεν ἀναλωμάτων οὐκ εἰς σιτία
τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλ᾽ εἰς ἔργα, τὸν εἰς τὴν τέχνην ἐλέ-
φαντα καὶ μαχαιρῶν λαβὰς καὶ ἄλλας ἐπισκευὰς, ὡς
ἐργαζομένων τῶν δημιουργῶν. ἔτι δὲ Θηριππίδῃ τριῶν
ἀνδραπόδων, ἃ ἦν αὐτῷ ἐν τῷ ἐμῷ ἐργαστηρίῳ, μισθὸν
ἀποδεδωκέναι λογίζεται. καίτοι μὴ γενομένης ἐργα-
σίας οὔτ᾽ ἐκείνῳ λαβεῖν μισθὸν οὔτ᾽ ἐμοὶ τὰ ἀναλώ-
ματα ταῦτα λογισθῆναι προσῆκεν. εἰ δ᾽ αὖ γενέσθαι 820
μὲν φήσει, τῶν δ᾽ ἔργων ἀπρασίαν εἶναι, δεῖ δήπου
τά γε ἔργα αὐτὸν ἀποδεδωκότα μοι φαίνεσθαι, καὶ
ὧν ἐναντίον ἀπέδωκε παρασχέσθαι μάρτυρας. εἰ δὲ
μηδὲν τούτων πεποίηκε, πῶς οὐκ ἔχει τὴν πρόσοδον
δυοῖν ἐτοῖν τὴν ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου, τὰς τριάκοντα
μνᾶς, φανερῶς οὕτω τῶν ἔργων γεγενημένων; εἰ δ᾽
αὖ τούτων μὲν μηδὲν ἐρεῖ, Μιλύαν δ᾽ αὐτὰ φήσει πάν-

τα διῳκηκέναι, πῶς χρὴ πιστεύειν, ὅταν φῇ τὰ
ἀναλώματα αὐτὸς ἀνηλωκέναι, πλέον ἢ πεντακοσ
δραχμὰς, λῆμμα δ' εἴ τι γέγονεν, ἐκεῖνον ἔχειν; ἐ
μὲν γὰρ δοκεῖ τοὐναντίον ἂν γενέσθαι τούτων, εἰ
Μιλύας αὐτῶν ἐπεμελεῖτο, τὰ μὲν ἀναλώματ' ἐκεῖ
ἀναλῶσαι, τὰ δὲ λήμματα οὗτος λαβεῖν, εἴ τι δεῖ
κμαίρεσθαι πρὸς τὸν ἄλλον αὐτοῦ τρόπον καὶ τ
ἀναίδειαν. λαβὲ οὖν τὰς μαρτυρίας ταύτας, καὶ ἀ
γνωθι αὐτοῖς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ταύτας τοίνυν ἔχει τριάκοντα μνᾶς ἀπὸ τοῦ ἐ
γαστηρίου, καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν ὀκτὼ ἐτῶν· ὃ ἂν ἐ
δραχμῇ τις τιθῇ μόνον, ἄλλας τριάκοντα μνᾶς εὑρήσ
καὶ ταῦτα μὲν ἰδίᾳ μόνος εἴληφεν· ἃ συντεθέντα πρ
τὴν προῖκα μάλιστα τέτταρα τάλαντα γίγνεται σ
τοῖς ἀρχαίοις. ἃ δὲ μετὰ τῶν ἄλλων ἐπιτρόπων κοι
διήρπακε, καὶ ὅσα ἔνια μηδὲ καταλειφθῆναι παντά
πασιν ἠμφεσβήτηκε, ταῦθ' ὑμῖν ἤδη ἐπιδείξω καθ
ἕκαστον. πρῶτον μὲν οὖν περὶ τῶν κλινοποιῶν, οὓ
κατέλιπε μὲν ὁ πατὴρ, ἀφανίζουσι δ' οὗτοι, τεττα
821 ράκοντα μὲν μνῶν ὑποκειμένους, εἴκοσι δ' ὄντας τὸ
ἀριθμὸν, ἐπιδείξω ὑμῖν ὡς λίαν ἀναιδῶς καὶ φανερῶ
με ἀποστεροῦσιν. τούτους γὰρ καταλειφθῆναι μὲ
οἴκοι παρ' ἡμῖν πάντες ὁμολογοῦσι, καὶ τὰς δώδεκα
μνᾶς ἑκάστου τοῦ ἐνιαυτοῦ τῷ πατρὶ γίγνεσθαί φασιν·
αὐτοὶ δὲ λῆμμα μὲν παρ' αὐτῶν ἐν δέκα ἔτεσιν οὐδὲν
ἐμοὶ γεγενημένον ἀποφαίνουσιν ἀλλ' οὐδὲ μικρὸν, ἀνα-
λώματος δὲ κεφάλαιον εἰς αὐτοὺς οὗτος ὀλίγου δεῖν
λογίζεται χιλίας· εἰς τοῦτ' ἀναιδείας ἐλήλυθεν. αὐ-
τοὺς δὲ τοὺς ἀνθρώπους, εἰς οὓς ταῦτ' ἀναλωκέναι
φησὶν, οὐδαμοῦ μοι παραδεδώκασιν, ἀλλὰ πάντων κενό-

τον λόγον λέγουσιν, ὡς ὁ ὑποθεὶς τῷ πατρὶ τἀνδρά-
δα πονηρότατος ἀνθρώπων ἐστὶ καὶ ἐράνους τε
.οιπε πλείστους καὶ ὑπέρχρεως γέγονε, καὶ τούτων
: ὀλίγους κεκλήκασι κατ' ἐκείνου μάρτυρας. τὰ δ'
ὶράποδα ὅστις ἐστὶν ὁ λαβὼν ἢ πῶς ἐκ τῆς οἰκίας
ῆλθεν ἢ τίς ἀφείλετο ἢ πρὸς τίνα δίκην ἥττηνται
ρὶ αὐτῶν, οὐκ ἔχουσιν εἰπεῖν. καίτοι εἴ τι ἔλεγον
ιές, οὐκ ἂν κατὰ τῆς ἐκείνου πονηρίας παρείχοντο
ρτυρας, ἧς οὐδέν μοι προσήκει φροντίζειν, ἀλλὰ
ύτων ἂν ἀντελαμβάνοντο καὶ τοὺς λαβόντας ἀπε-
ίκνυσαν καὶ οὐδὲν ἂν αὐτῶν παρέλειπον. νῦν δ'
ιότατ' ἀνθρώπων ὁμολογοῦντες καταλειφθῆναι καὶ
ιβόντες ὡς αὐτοὺς καὶ καρπωσάμενοι δέκα ἔτη τοὺς
ιθρώπους, ἄρδην ὅλον τὸ ἐργαστήριον ἀφανίζουσιν.
ὶ ταῦθ' ὡς ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὰς μαρτυρίας καὶ
ιαγίγνωσκε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. 822

Ὅτι τοίνυν οὐκ ἄπορος ἦν ὁ Μοιριάδης οὐδ' ἦν
ῷ πατρὶ τοῦτο τὸ συμβόλαιον εἰς τἀνδράποδα ἠλι-
ίως συμβεβλημένον, μεγίστῳ τεκμηρίῳ γνώσεσθε·
αβὼν γὰρ ὡς ἑαυτὸν Ἄφοβος τοῦτο τὸ ἐργαστήριον,
ς αὐτοὶ τῶν μαρτύρων ἠκούσατε, καὶ δέον αὐτὸν, εἰ
αί τις ἄλλος ἐβούλετο εἰς ταῦτα συμβάλλειν, τοῦτον
ιακωλύειν ἐπίτροπόν γ' ὄντα, αὐτὸς ἐπὶ τούτοις τοῖς
νδραπόδοις τῷ Μοιριάδῃ πεντακοσίας δραχμὰς ἐδά-
εισεν, ἃς ὀρθῶς καὶ δικαίως παρ' ἐκείνου κεκομίσθαι
ὁμολόγηκεν. καίτοι πῶς οὐ δεινὸν, εἰ ἡμῖν μὲν πρὸς
τῷ λῆμμα ἀπ' αὐτῶν μηδὲν γεγονέναι καὶ αὐτὰ τὰ
ὑποτεθέντα ἀπόλωλεν, οἱ πρότερον συνεβάλομεν, τῷ
δ' εἰς τὰ ἡμέτερα δανείσαντι καὶ τοσούτῳ χρόνῳ
πράξαντι καὶ οἱ τόκοι καὶ τἀρχαῖα ἐκ τῶν ἡμετέρων

ἀποδέδονται καὶ οὐδεμία ἀπορία γέγονεν; ἀλλὰ ὡς ἀληθῆ λέγω, λαβὲ τὴν μαρτυρίαν καὶ ἀνάγνω

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Σκέψασθε τοίνυν ὅσον ἀργύριον οὗτοι παρὰ τ κλινοποιοὺς κλέπτουσι, τετταράκοντα μὲν μνᾶς αι τὸ ἀρχαῖον, δέκα δ' ἐτῶν τὸ ἔργον αὐτῶν δύο τάλαν δώδεκα γὰρ μνᾶς ἑκάστου τοῦ ἐνιαυτοῦ τὴν πρόσο αὐτῶν ἐλάμβανον. ἆρα μικρόν τι καὶ ἐξ ἀφαν πόθεν καὶ παραλογίσασθαι ῥᾴδιον, ἀλλ' οὐ φανε οὑτωσὶ μικροῦ δεῖν τρία τάλαντα ταῦτα ἀνηρπάκασ ὧν κοινῇ διαπεφορημένων τὸ τρίτον δήπου μέρος ρὰ τούτου μοι προσήκει κεκομίσθαι.

823 Καὶ μήν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τὰ περὶ τοῦ ἐ φαντος καὶ σιδήρου τοῦ καταλειφθέντος παραπλή πως τούτοις πεποιήκασιν· οὐδὲ γὰρ ταῦτ' ἀποφαίν σιν. καίτοι κεκτημένον μὲν τοσούτους κλινοποιο κεκτημένον δὲ μαχαιροποιοὺς οὐχ οἷόν τε μὴ οὐχὶ σίδηρον καὶ ἐλέφαντα καταλιπεῖν, ἀλλ' ἀνάγκη ταῦ γ' ὑπάρχειν· τί γὰρ ἂν εἰργάζοντο τούτων μὴ ὑπα ξάντων; τὸν τοίνυν πλεῖν ἢ πεντήκοντα ἀνδράπο κεκτημένον καὶ δυοῖν τέχναιν ἐπιμελούμενον, ὧν θ τερον ἐργαστήριον εἰς τὰς κλίνας ῥᾳδίως δύο μνᾶς μηνὸς ἀνήλισκεν ἐλέφαντος, τὸ δὲ μαχαιροποιεῖον ἔλαττον ἢ τοσοῦτον ἕτερον, σὺν σιδήρῳ, τοῦτον φασι καταλιπεῖν οὐδὲν τούτων· εἰς τοῦτ' ἀναιδ ἐληλύθασιν. ὅτι μὲν οὖν οὐ πιστὰ λέγουσι, καὶ τούτων αὐτῶν ῥᾴδιόν ἐστι μαθεῖν. ὅτι δ' ἐκεῖνος κα λιπε τοσοῦτον τὸ πλῆθος, ὥστε μὴ μόνον ἱκανὸν εἶ κατεργάζεσθαι τοῖς ἑαυτοῦ δημιουργοῖς, ἀλλὰ καὶ βουλομένῳ προσωνεῖσθαι τῶν ἄλλων, ἐκεῖθεν φανε ὅτι αὐτός τ' ἐπώλει ζῶν καὶ Δημοφῶν καὶ οὗτος

ρὸς ἤδη τετελευτηκότος ἐκ τῆς οἰκίας τῆς ἐμῆς δίδοντο τοῖς βουλομένοις. καίτοι πόσον τινὰ χρὴ καταλειφθέντα νομίζειν εἶναι, ὅταν φαίνηται τηλι-οις τε ἐργαστηρίοις ἐξαρκῶν καὶ χωρὶς ὑπὸ τῶν ρόπων πιπρασκόμενος; ἆρ' ὀλίγου, ἀλλ' οὐ πολλῷ ῳ τῶν ἐγκεκλημένων; λαβὲ τοίνυν τὰς μαρτυρίας τασὶ, καὶ ἀνάγνωθι αὐτοῖς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. 824

Τούτου τοίνυν τοῦ ἐλέφαντός ἐστι πλέον ἢ τάλαν-, ὃν οὔτε αὐτὸν οὔτε τὸ ἔργον μοι ἀποφαίνουσιν, ἀ καὶ τοῦτον ἄρδην ἀφανίζουσιν ὅλον.

Ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, παρὰ τὸν λόγον ὃν οφέρουσιν, ἐξ ὧν αὐτοὶ λαβεῖν ὁμολογοῦσιν, ἐπιδείξω ν τρεῖς μὲν ὄντας αὐτοὺς πλέον ἢ ὀκτὼ τάλαντα τῶν ἐμῶν ἔχοντας, ἰδίᾳ δ' ἐκ τούτων Ἄφοβον α τάλαντα καὶ χιλίας εἰληφότα, τά τ' ἀναλωμένα ρὶς τούτων πλείω τιθεὶς καὶ ὅσα ἐκ τούτων ἀπέ-ταν ἀφαιρῶν, ἵν' εἰδῆτε ὅτι οὐ μικρᾶς ἀναιδείας τὰ χειρήματ' αὐτῶν ἐστιν. λαβεῖν γὰρ ἐκ τῶν ἐμῶν ολογοῦσιν οὗτος μὲν ὀκτὼ καὶ ἑκατὸν μνᾶς, χωρὶς ἔχοντ' αὐτὸν ἐγὼ ἐπιδείξω νῦν, Θηριππίδης δὲ ο τάλαντα, Δημοφῶν δ' ἑπτὰ καὶ ὀγδοήκοντα μνᾶς. ῦτο δ' ἐστὶ πέντε τάλαντα καὶ πεντεκαίδεκα μναῖ. ύτου τοίνυν ὃ μὲν οὐκ ἄθρουν ἐλήφθη, σχεδόν εἰσιν δομήκοντα μναῖ καὶ ἑπτὰ, ἡ πρόσοδος ἡ ἀπὸ τῶν δραπόδων, ὃ δ' εὐθὺς ἔλαβον οὗτοι, μικροῦ δέοντα ττταρα τάλαντα· οἷς τὸ πρόσεργον ἂν προσθῆτε τὶ δραχμῇ μόνον τῶν δέκα ἐτῶν, ὀκτὼ τάλαντα ρήσετε σὺν τοῖς ἀρχαίοις καὶ τετρακισχιλίας γιγνο-ένας. τὴν μὲν τοίνυν τροφὴν ἀπὸ τῶν ἑβδομήκοντα νῶν καὶ ἑπτὰ λογιστέον τῶν ἀπὸ τοῦ ἐργαστηρίου

γενομένων. Θηριππίδης γὰρ ἑπτὰ μνᾶς ἐδίδου
ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν εἰς ταῦτα, καὶ ἡμεῖς τοῦτο
βεῖν ὁμολογοῦμεν. ὥστε ἑβδομήκοντα μνῶν ἐν
825 δέκα ἔτεσι τροφὴν τούτων ἡμῖν ἀνηλωκότων τὸ
ριὸν τὰς ἑπτακοσίας προστίθημι αὐτοῖς, καὶ τοῦ
πλείω εἰμὶ τεθεικώς. ὃ δ' ἐμοὶ δοκιμασθέντι παρέ
σαν καὶ ὅσον εἰς τὴν πόλιν εἰσενηνόχασι, τοῦτο
τῶν ὀκτὼ ταλάντων καὶ τοῦ προσόντος ἀφαιρετ
ἐστίν. ἀπέδοσαν μὲν τοίνυν οὗτος καὶ Θηριππ
μίαν καὶ τριάκοντα μνᾶς, εἰσφορὰς δ' εἰσενηνοχ
λογίζονται δυοῖν δεούσας εἴκοσι μνᾶς. ἐγὼ δ' ὑπ
βαλὼν τοῦτο ποιήσω τριάκοντα μνᾶς, ἵνα πρὸς τα
μηδ' ἀντειπεῖν ἔχωσιν. οὐκοῦν ἂν ἀφέλητε τὸ
λαντον ἀπὸ τῶν ὀκτὼ ταλάντων, ἑπτὰ τὰ λει
μενά ἐστι, καὶ ταῦτ', ἐξ ὧν αὐτοὶ λαβεῖν ὁμολογοῦ
τούτους ἔχειν ἐστὶν ἀναγκαῖον. τοῦτο τοίνυν, εἰ
τἆλλα πάντα ἀποστεροῦσιν ἀρνούμενοι μὴ ἔχειν, ἀπ
δοῦναι προσῆκεν ὁμολογοῦντάς γε λαβεῖν ταῦτα
τῶν ἐμῶν. νῦν δὲ τί ποιοῦσιν; ἔργον μὲν οὐδὲν ἀπ
φαίνουσι τοῖς χρήμασιν, αὐτὰ δὲ τὰ ἀρχαῖα πάν
ἀναλωκέναι φασὶ σὺν ταῖς ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα μνα
Δημοφῶν δὲ καὶ προσοφείλοντας ἡμᾶς ἐνέγραψ
ταῦτ' οὐ μεγάλη καὶ περιφανὴς ἀναισχυντία; ταῦ
οὐχ ὑπερβολὴ δεινῆς αἰσχροκερδείας; τί οὖν πο
ἐστὶ τὸ δεινὸν, εἰ μὴ ταῦτα δόξει τηλικαύτας ὑπε
βολὰς ἔχοντα; οὗτος τοίνυν τὸ καθ' αὐτὸν ὀκτ
καὶ ἑκατὸν μνᾶς λαβεῖν ὁμολογῶν, ἔχει καὶ αὐτὰς κα
τὸ πρόσεργον δέκα ἐτῶν, μάλιστα τρία τάλαντα κα
χιλίας. καὶ ταῦθ' ὡς ἀληθῆ λέγω, καὶ ἐν τοῖς λόγοι
τοῖς τῆς ἐπιτροπῆς τὸ λῆμμα ἕκαστος τοῦθ' ὁμολογῶ
826 λαβεῖν ἅπαν ἀναλωκέναι λογίζεται, λαβὲ τὰς μαρτυ
ρίας καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Νομίζω τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ τούτων
ῶς μὲν ὑμᾶς μεμαθηκέναι, ὅσα καὶ κλέπτουσι καὶ
υργοῦσιν ἕκαστος αὐτῶν· ἔτι δ᾿ ἀκριβέστερον
τ᾿ ἄν, εἴ μοι τὰς διαθήκας, ἃς ὁ πατὴρ κατέλιπεν,
ι ἀποδοῦναι ἠθέλησαν. ἐν γὰρ ἐκείναις ἐγέγραπτο,
φησιν ἡ μήτηρ, ἃ κατέλιπεν ὁ πατὴρ πάντα,
ἐξ ὧν ἔδει τούτους λαβεῖν τὰ δοθέντα, καὶ τὸν οἶ-
ὅπως μισθώσουσι. νῦν δ᾿ ἀπαιτοῦντος ἐμοῦ κα-
ειφθῆναι μὲν ὁμολογοῦσιν, αὐτὰς δ᾿ οὐκ ἀποφαί-
τιν. ταῦτα δὲ ποιοῦσι τό τε πλῆθος οὐ βουλόμενοι
αφανὲς ποιῆσαι τῆς οὐσίας τὸ καταλειφθέν, ὃ διηρ-
ασιν οὗτοι, τάς τε δωρεὰς ἵνα μὴ δοκῶσιν ἔχειν,
περ οὐκ ἐξ αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἐξελεγχθησό-
οι ῥᾳδίως. λαβὲ δ᾿ αὐτοῖς τὰς μαρτυρίας ὧν ἀπεκρί-
το, καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Οὗτος διαθήκην μὲν γενέσθαι φησὶ, καὶ τὰ δύο
λαντα Δημοφῶντι καὶ τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς τούτῳ
θῆναι μαρτυρεῖ· τὰς δ᾿ ἑβδομήκοντα μνᾶς, ἃς Θη-
ππίδης ἔλαβεν, οὐ προσγραφῆναί φησιν, οὐδὲ τὸ
ῆθος τῆς οὐσίας τὸ καταλειφθέν, οὐδὲ τὸν οἶκον
ως μισθώσουσιν· οὐ γὰρ αὐτῷ συμφέρει προσομο-
γῆσαι ταῦτα. λαβὲ δὴ τὴν τούτου ἀπόκρισιν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. 827

Οὗτος αὖ τὴν μὲν διαθήκην γενέσθαι φησὶ καὶ
ὸ ἀργύριον ἐκ τοῦ χαλκοῦ καὶ τῆς κηκῖδος ἀποδοθῆ-
ι τῷ Θηριππίδῃ, ὃ ἐκεῖνος οὔ φησι, καὶ τὰ δύο τά-
ντα τῷ Δημοφῶντι· περὶ δὲ τῶν αὐτῷ δοθέντων
ραφῆναι μέν φησιν, οὐχ ὁμολογῆσαι δ᾿ αὐτὸς, ἵνα μὴ

δοκῇ λαβεῖν. τὸ δὲ πλῆθος τῆς οὐσίας οὐδ' οὗτος ἀ
φαίνει καθόλου, οὐδὲ τὸ μισθοῦν τὸν οἶκον· οὐδὲ
οὐδὲ τούτῳ συμφέρει προσομολογῆσαι ταῦτα. ἀ
τοίνυν ἐστὶν οὐδὲν ἧττον τὸ πλῆθος τῶν καταλειφ
των, καίπερ ἀφανιζόντων τούτων τὴν οὐσίαν, ἐκ
διαθηκῶν, ἐξ ὧν τοσαῦτα χρήματα ἀλλήλοις φασὶ
θῆναι. ὅστις γὰρ ἐκ τεττάρων ταλάντων καὶ τρισχι
τοῖς μὲν τρία τάλαντα καὶ δισχιλίας προῖκα δεῖ
τῷ δ' ἑβδομήκοντα μνᾶς καρποῦσθαι, φανερὸν ἐ
πᾶσιν ὅτι οὐκ ἀπὸ μικρᾶς οὐσίας, ἀλλὰ πλέον ἢ
πλασίας ἧς ἐμοὶ κατέλιπε ταῦτ' ἀφεῖλεν. οὐ
δήπου τὸν μὲν υἱὸν ἐμὲ πένητα ἐβούλετο καταλι
τούτους δὲ πλουσίους ὄντας ἔτι πλουσιωτέρους ποι
ἐπεθύμησεν, ἀλλ' ἕνεκα τοῦ πλήθους τῶν ἐμοὶ κα
λειπομένων Θηριππίδῃ τε τοσοῦτον ἀργύριον καὶ
μοφῶντι τὰ δύο τάλαντα, οὔπω μέλλοντι τῇ ἀδε
τῇ ἐμῇ συνοικήσειν, καρποῦσθαι ἔδωκεν, ἵνα δυοῖ
τερον διαπράξαιτο, ἢ διὰ τὰ διδόμενα βελτίους
τοὺς εἶναι τὰ περὶ τὴν ἐπιτροπὴν προτρέψειε
εἰ κακοὶ γίγνοιντο, μηδεμιᾶς συγγνώμης παρ' ὑ
828 τυγχάνοιεν, εἰ τοσούτων ἀξιωθέντες τοιαῦτ' εἰς
ἐξαμαρτάνοιεν. οὗτος τοίνυν καὶ αὐτὸς πρὸς τῇ π
καὶ τὰς θεραπαίνας λαβὼν καὶ τὴν οἰκίαν οἰκῶν, ἐπ
δεῖ λόγον αὐτὸν δοῦναι τούτων, τά τε αὐτοῦ π
τειν φησὶ καὶ εἰς τοσοῦτον αἰσχροκερδείας ἦλθεν ὥ
καὶ τοὺς διδασκάλους τοὺς μισθοὺς ἀπεστέρηκε
τῶν εἰσφορῶν ἔστιν ἃς οὐ κατέθηκεν, ἐμοὶ δὲ λο
ζεται. λαβὲ δὴ καὶ ταύτας αὐτοῖς τὰς μαρτυρίας,
ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Πῶς οὖν ἄν τις σαφέστερον ἐπιδείξειε πάντα δι
πακότα καὶ μηδὲ τῶν μικρῶν ἀπεσχημένον, ἢ τοῦ

τρόπον ἐπιδεικνὺς μετὰ τοσούτων μαρτύρων καὶ
μηρίων τὴν μὲν προῖκα λαβεῖν ὁμολογήσαντα καὶ
ιν αὐτὸν πρὸς τοὺς ἐπιτρόπους ἀπογράψαντα, τὸ
ργαστήριον κεκαρπωμένον αὐτὸν καὶ τὴν πρόσοδον
ἀποφαίνοντα, τῶν δ' ἄλλων τὰ μὲν πεπρακότα καὶ
τιμὰς οὐκ ἀποδεδωκότα, τὰ δ' ὡς ἑαυτὸν λαβόντα
ταῦτ' ἠφανικότα, ἔτι δὲ παρὰ τὸν λόγον ὃν αὐτὸς
ἔδωκε τοσαῦτα κλέπτοντα, πρὸς δὲ τούτοις τὴν δια-
ην ἠφανικότα, τὰ ἀνδράποδα πεπρακότα, τἄλλα οὕ-
πάντα διῳκηκότα ὡς οὐδ' ἂν οἱ ἔχθιστοι διοικήσειαν;
ὸ μὲν οὐκ οἶδ' ὅπως ἄν τις σαφέστερον ἐπιδείξειεν.
'Ετόλμα τοίνυν πρὸς τῷ διαιτητῇ λέγειν ὡς ἀπὸ
ν χρημάτων χρέα τε πάμπολλα ἐκτέτικεν ὑπὲρ ἐμοῦ
ημοφῶντι καὶ Θηριππίδῃ τοῖς συνεπιτρόποις, καὶ
πολλὰ τῶν ἐμῶν λάβοιεν, οὐδέτερα ἔχων ἐπιδει-
ίναι τούτων. οὔτε γὰρ ὡς ὀφείλοντά με κατέλιπεν ὁ
ιτὴρ ἐν τοῖς γράμμασιν ἀπέφηνεν, οὐδ' οἷς ἀποδεδω- 829
ναι ταῦτ' ἔφη παρέσχηται μάρτυρας, οὔτ' αὖ τὸν
ιθμὸν τῶν χρημάτων εἰς τοὺς συνεπιτρόπους ἐπανέ-
ρεν ὅσον αὐτὸς φαίνεται λαβὼν, ἀλλὰ πολλοῖς
άττω χρήμασιν. ἐρωτηθεὶς δ' ὑπὸ τοῦ διαιτητοῦ
ὐτά τε καθ' ἕκαστον, καὶ τὴν οὐσίαν τὴν αὐτοῦ
ότερον ἐκ τῶν ἐπικαρπιῶν ἢ τἀρχαῖα ἀναλίσκων
ῳκηκε, καὶ πότερον [οὕτως] ἐπιτροπευθεὶς ἀπεδέξατ'
τοῦτον τὸν λόγον παρὰ τῶν ἐπιτρόπων ἢ τἀρχαῖ'
ν ἀπολαβεῖν ἠξίου σὺν τοῖς ἔργοις τοῖς γεγενημένοις,
ρὸς μὲν ταῦτ' ἀπεκρίνατο οὐδὲν, προὐκαλεῖτο δ' ἐθέ-
ειν ἐπιδεῖξαί μοι τὴν οὐσίαν δέκα ταλάντων οὖσαν·
δέ τι ἐλλίποι, αὐτὸς ἔφη προσθήσειν. κελεύοντος δ'
μοῦ πρὸς τὸν διαιτητὴν ἐπιδεικνύναι ταῦτα οὐκ ἐπέ-
ειξεν, οὐδ' ὡς οἱ συνεπίτροποι παρέδοσαν· οὐ γὰρ
ν αὐτοῦ κατεδιῄτησε· μαρτυρίαν δ' ἐνεβάλετο τοι-

αὐτὴν, περὶ ἧς πειράσεται τι λέγειν. ἂν μὲν οὐ
νῦν ἔχειν με φῇ, τίνος παραδόντος ἐρωτᾶτε αὐτὸ
καθ' ἕκαστον παρασχέσθαι μάρτυρας ἀξιοῦτε. ἐ
εἶναί μοι φῇ τοῦτον τὸν τρόπον, λογιζόμενος τὰ
ἑκατέρῳ τῶν ἐπιτρόπων, διπλασίοις ἐλάττω φαι
ται λέγων, ἔχοντα δ' οὐδὲν μᾶλλον ἀποφαίνων.
γὰρ ὥσπερ καὶ τοῦτον τοσαῦτ' ἔχοντ' ἐξήλεγξα,
κἀκείνων ἑκάτερον οὐκ ἐλάττω τούτων ἔχοντα ἐπ
ξω. ὥστ' οὐ τοῦτ' αὐτῷ λεκτέον, ἀλλ' ὡς ἢ αὐτὸς
συνεπίτροποι παρέδοσαν. εἰ δὲ μὴ τοῦτ' ἐπιδείξει,
χρὴ ταύτῃ τῇ προκλήσει προσέχειν ὑμᾶς τὸν νοῦν;
830 δὲν γὰρ μᾶλλον ἔχοντά με ἐπιδείκνυσιν.

Πολλὰ τοίνυν ἀπορηθεὶς πρὸς τῷ διαιτητῇ π
πάντων τούτων, καὶ καθ' ἕκαστον ἐξελεγχόμενος ὥ
περ νυνὶ παρ' ὑμῖν, ἐτόλμησε ψεύσασθαι πάντων ἀ
νότατον, ὡς τέτταρά μοι τάλαντα ὁ πατὴρ κατέλι
κατορωρυγμένα καὶ τούτων κυρίαν τὴν μητέρα ἐποί
σεν. ταῦτα δ' εἶπεν, ἵν' εἰ μὲν καὶ νῦν προσδοκήσαι
αὐτὸν ἐρεῖν, ἀπολογούμενος περὶ αὐτῶν διατρίβοι
δέον ἕτερά με αὐτοῦ κατηγορεῖν πρὸς ὑμᾶς· εἰ δ'
μὴ ῥηθησομένων παραλίποιμι, νῦν αὐτὸς εἴποι, ἵ
δοκῶν εἶναι πλούσιος ἧττον ὑφ' ὑμῶν ἐλεοίμην.
μαρτυρίαν μὲν οὐδεμίαν ἐνεβάλετο τούτων ὁ ταῦτ'
πεῖν ἀξιώσας, ψιλῷ δὲ λόγῳ χρησάμενος ὡς πιστευθ
σόμενος δι' ἐκείνων. καὶ ὅταν μὲν ἔρηταί τις αὐτὸν
τί τῶν ἐμῶν τοσαῦτα χρήματ' ἀνήλωκε, χρέα φησ
ὑπὲρ ἐμοῦ ἐκτετικέναι καὶ πένητα ἐνταυθὶ ζητεῖ πο
εῖν· ὅταν δὲ βούληται, πλούσιον, ὡς ἔοικεν, εἴπερ
καὶ τοσοῦτον ἐκεῖνος ἀργύριον οἴκοι κατέλιπεν.
δ' οὐκ ἀληθῆ λέγειν οἷόν τε αὐτὸν, ἀλλ' ἀδύνατόν
γενέσθαι τούτων, ἐκ πολλῶν ῥᾴδιον μαθεῖν. εἰ μὲ
γὰρ ὁ πατὴρ ἠπίστει τούτοις, δῆλον ὅτι οὔτ' ἂν τἄλλ

ἔτρεπεν οὔτ' ἂν ταῦθ' οὕτω καταλιπὼν αὐτοῖς
ραζε· μανία γὰρ δεινὴ τὰ κεκρυμμένα εἰπεῖν, μηδὲ
ν φανερῶν μέλλοντα ἐπιτρόπους καταστήσειν. εἰ δ'
ίστευεν, οὐκ ἂν δήπου τὰ μὲν πλεῖστ' αὐτοῖς τῶν
ημάτων ἐνεχείρισε, τῶν δ' οὐκ ἂν κυρίους ἐποίησεν.
δ' ἂν τῇ μὲν μητρί μου ταῦτα φυλάττειν ἔδωκεν,
τὴν δ' ἐκείνην ἑνὶ τῶν ἐπιτρόπων τούτῳ γυναῖκ' 831
ωκεν· οὐ γὰρ ἔχει λόγον σώζειν μὲν τὰ χρήματα διὰ
ἦς ἐμῆς μητρὸς ζητεῖν, ἕνα δὲ τῶν ἀπιστουμένων καὶ
τῆς καὶ τῶν χρημάτων κύριον ποιεῖν. ἔτι δὲ, τούτων
τι ἦν ἀληθὲς, οἴεσθ' οὐκ ἂν αὐτὴν λαβεῖν δοθεῖσαν
τὸ τοῦ πατρὸς, ὃς τὴν μὲν προῖκα αὐτῆς ἤδη, τὰς
ἑβδοήκοντα μνᾶς, ἔχων ὡς συνοικήσων αὐτῇ τὴν Φι-
ωνίδου τοῦ Μελιτέως θυγατέρ' ἔγημε· τεττάρων δὲ
αλάντων ἔνδον ὄντων, καὶ ταῦτ' ἐκείνης ἐχούσης, ὡς
ὗτός φησιν, οὐκ ἂν ἡγεῖσθ' αὐτὸν κἂν ἐπιδραμεῖν,
στε γενέσθαι μετ' ἐκείνης αὐτῶν κύριον; ἢ τὴν μὲν
ανερὰν οὐσίαν, ἣν καὶ ὑμῶν οἱ πολλοὶ συνῄδεσαν ὅτι
ατελείφθη, μετὰ τῶν συνεπιτρόπων οὕτως αἰσχρῶς
ιήρπασεν, ὧν δ' οὐκ ἐμέλλεθ' ὑμεῖς ἔσεσθαι μάρτυ-
ες, ἀπέσχετ' ἂν ἐξὸν αὐτῷ λαβεῖν; καὶ τίς ἂν πιστεύ-
ειεν; οὐκ ἔστι ταῦτ', ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὐκ ἔστιν,
ἀλλὰ τὰ μὲν χρήμαθ', ὅσα κατέλιπεν ὁ πατὴρ, πάντα
τούτοις παρέδωκεν, οὗτος δ', ἵν' ἧττον ἐλεηθῶ παρ'
μῖν, τούτοις τοῖς λόγοις χρήσεται.

Πολλὰ μὲν οὖν ἔγωγ' ἔχω καὶ ἄλλα τούτου κατη-
γορεῖν· ἓν δὲ περὶ πάντων κεφάλαιον εἰπὼν πάσας
αὐτοῦ διαλύσω τὰς ἀπολογίας. τούτῳ γὰρ ἐξῆν μη-
δὲν ἔχειν τούτων τῶν πραγμάτων μισθώσαντι τὸν οἶ-
κον κατὰ τουτουσὶ τοὺς νόμους. λαβὲ τοὺς νόμους καὶ
ἀνάγνωθι.

ΝΟΜΟΙ.

Κατὰ τούτους τοὺς νόμους Ἀντιδώρῳ μὲν ἐκ τ
832 ῶν ταλάντων καὶ τρισχιλίων ἐν ἓξ ἔτεσιν ἓξ τάλαν
καὶ πλέον ἐκ τοῦ μισθωθῆναι παρεδόθη, καὶ τα
ὑμῶν τινὲς εἶδον· Θεογένης γὰρ ὁ Προβαλίσιος, ὁ
σθωσάμενος αὐτοῦ τὸν οἶκον, ἐν τῇ ἀγορᾷ ταῦτα
χρήματα ἐξηρίθμησεν. ἐμοὶ δ' ἐκ τεττάρων καὶ δέ
ταλάντων ἐν δέκα ἔτεσι πρὸς τὸν χρόνον τε καὶ τ
ἐκείνου μίσθωσιν πλέον ἢ τριπλάσια κατὰ τὸ εἰ
προσῆκον γενέσθαι, τοῦτο διὰ τί οὐκ ἐποίησεν, ἐρ
τᾶτ' αὐτόν. εἰ μὲν γάρ φησι βέλτιον εἶναι μὴ μισ
θῆναι τὸν οἶκον, δειξάτω μὴ διπλάσια μηδὲ τριπλά
μοι γεγενημένα, ἀλλ' αὐτὰ τὰ ἀρχαῖα ἐμοὶ πάντα ἀπ
δεδομένα. εἰ δ' ἐκ τεττάρων καὶ δέκα ταλάντων εἰ
μὲν μηδ' ἑβδομήκοντα μνᾶς παραδεδώκασιν, ὁ
καὶ προσοφείλοντά με αὐτῷ ἀπέγραψε, πῶς ἀπο
ξασθαί τι προσήκει τούτων λεγόντων; οὐδαμῶς
πουθεν.

Τοσαύτης τοίνυν οὐσίας μοι καταλειφθείσης ὅσ
ἐξ ἀρχῆς ἠκούσατε, καὶ τοῦ τρίτου μέρους πρόσοδ
αὐτῆς φερούσης πεντήκοντα μνᾶς, ἐξὸν τούτοις ἀπλ
στοτάτοις οὖσι χρημάτων, καὶ εἰ μὴ μισθοῦν τὸν οἶκ
ἠβούλοντο, ἀπὸ μὲν τούτων τῶν προσιόντων, ἐῶντ
ὥσπερ εἶχε κατὰ χώραν, ἡμᾶς τε τρέφειν καὶ τὰ πρ
τὴν πόλιν διοικεῖν, καὶ ὅσα ἐξ αὐτῶν περιεγίγνετ
ταῦτα προσπεριποιεῖν, τὴν δ' ἄλλην οὐσίαν ἐνεργ
ποιήσασιν, οὖσαν ταύτης διπλασίαν, αὐτοῖς τε, ε
χρημάτων ἐπεθύμουν, μέτρια ἐξ αὐτῶν λαβεῖν ἐμο
τε σὺν τοῖς ἀρχαίοις τὸν οἶκον ἐκ τῶν προσόδω
μείζω ποιῆσαι, τούτων μὲν οὐδὲν ἐποίησαν, ἀποδόμε-
833 νοι δ' ἀλλήλοις τὰ πλείστου ἄξια τῶν ἀνδραπόδων, τ

παντάπασιν ἀφανίσαντες, ἐμοῦ μὲν ἀνεῖλον καὶ τὴν ἄρχουσαν πρόσοδον, σφίσι δ' αὐτοῖς οὐ μικρὰν ἐκ ιν ἐμῶν κατεσκευάσαντο. λαβόντες δὲ καὶ τἄλλα τχρῶς οὑτωσὶ πάντα, πλέον ἢ τὰ ἡμίση τῶν χρητων μηδὲ καταλειφθῆναι κοινῇ πάντες ἀμφισβητοῦ, ὡς πεντεταλάντου δὲ μόνον τῆς οὐσίας οὔσης ἐκ σαύτης τοὺς λόγους ἀπενηνόχασιν, οὐ πρόσοδον μὲν αὐτῶν οὐκ ἀποφαίνοντες, τὰ δὲ κεφάλαια φανερὰ τοδεικνύντες, ἀλλ' αὐτὰ τὰ ἀρχαῖα οὕτως ἀναιδῶς ηλῶσθαι φάσκοντες. καὶ οὐδ' αἰσχύνονται ταῦτα λμῶντες. καίτοι τί ποτ' ἂν ἔπαθον ὑπ' αὐτῶν, εἰ λείω χρόνον ἐπετροπεύθην; οὐκ ἂν ἔχοιεν εἰπεῖν. του γὰρ δέκα ἐτῶν διαγενομένων παρὰ μὲν τῶν οὕτω ικρὰ κεκόμισμαι, τῷ δὲ καὶ προσοφείλων ἐγγέγραμαι, πῶς οὐκ ἄξιον διαγανακτεῖν; δῆλον δὲ παντάπαιν· εἰ κατελείφθην μὲν ἐνιαύσιος, ἓξ ἔτη δὲ προσεπεροπεύθην ὑπ' αὐτῶν, οὐδ' ἂν τὰ μικρὰ ταῦτα παρ' ὑτῶν ἀπέλαβον. εἰ γὰρ ἐκεῖνα ἀνήλωται ὀρθῶς, ὐδὲν ἂν τῶν νῦν παραδοθέντων ἐξήρκεσεν εἰς ἕκτον τος, ἀλλ' ἢ παρ' αὐτῶν ἄν με ἔτρεφον ἢ τῷ λιμῷ τεριεῖδον ἀπολόμενον. καίτοι πῶς οὐ δεινόν, εἰ ἕτεροι ιὲν οἶκοι ταλαντιαῖοι καὶ διτάλαντοι καταλειφθέντες κ τοῦ μισθωθῆναι διπλάσιοι καὶ τριπλάσιοι γεγόνασιν, ὥστε ἀξιοῦσθαι λειτουργεῖν, ὁ δ' ἐμὸς τριηραρχεῖν εἰθισμένος καὶ μεγάλας εἰσφορὰς εἰσφέρειν μηδὲ μικρὰς δυνήσεται διὰ τὰς τούτων ἀναισχυντίας; τίνας δ' οὗτοι λελοίπασιν ὑπερβολὰς εἰπεῖν; οἳ καὶ τὴν διαθήκην ἠφανίκασιν ὡς λήσοντες, καὶ τὰς μὲν σφετέρας 834
αὐτῶν οὐσίας ἐκ τῶν ἐπικαρπιῶν διῳκήκασι, καὶ τἀρχαῖα τῶν ὑπαρχόντων ἐκ τῶν ἐμῶν πολλῷ μείζω πεποιήκασι, τῆς δ' ἐμῆς οὐσίας, ὥσπερ τὰ μέγιστα ὑφ' ἡμῶν ἀδικηθέντες, ὅλον τὸ κεφάλαιον ἀνῃρήκασιν;

καὶ ὑμεῖς μὲν οὐδὲ τῶν εἰς ὑμᾶς ἁμαρτανόντων ὅταν τινὸς καταψηφίσησθε, οὐ πάντα τὰ ὄντα ἀφείλεσθε, ἀλλ' ἢ γυναῖκας ἢ παιδί' αὐτῶν ἐλεήσαντες μέρος κἀκείνοις ὑπελίπετε· οὗτοι δὲ τοσοῦτον διαφέρουσιν ὑμῶν ὥστε καὶ δωρεὰς παρ' ἡμῶν προσλαβόντες, ἵνα δικαίως ἐπιτροπεύσωσι, τοιαῦτ' εἰς ἡμᾶς ὑβρίκασι, οὐδ' ᾐσχύνθησαν εἰ μὴ ἠλέησαν τὴν ἐμὴν ἀδελφήν, δυοῖν ταλάντοιν ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἀξιωθεῖσα μηδενὸς τεύξεται τῶν προσηκόντων, ἀλλ' ὥσπερ ἔχθιστοί τινες, ἀλλ' οὐ φίλοι καὶ συγγενεῖς καταλειφθέντες οὐδὲν τῆς οἰκειότητος ἐφρόντισαν. ἀλλ' ἐγὼ μὲν ὁ πάντων ταλαιπωρότατος πρὸς ἀμφότερα ἀπορῶ, ταύτην θ' ὅπως ἐκδῶ καὶ τἄλλ' ὁπόθεν διοικῶ. προσεπίκειται δ' ἡ πόλις ἀξιοῦσα εἰσφέρειν, δικαίως· οὐσίαν γὰρ ἱκανὴν πρὸς ταῦτα κατέλιπέ μοι ὁ πατήρ· τὰ δὲ χρήματα τὰ καταλειφθέντα οὗτοι πάντ' εἰλήφασι. καὶ νῦν κομίσασθαι τἀμαυτοῦ ζητῶν εἰς κίνδυνον καθέστηκα τὸν μέγιστον. ἂν γὰρ ἀποφύγῃ με οὗτος, ὃ μὴ γένοιτο, τὴν ἐπωβελίαν ὀφλήσω μνᾶς ἑκατόν. καὶ τούτῳ μέν, ἐὰν καταψηφίσησθε, τιμητόν, κοὐκ ἐκ τῶν ἑαυτοῦ χρημάτων, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐμῶν ποιήσεται τὴν ἔκτισιν· ἐμοὶ δ' ἀτίμητον τοῦτ' ἔστιν, ὥστ' οὐ μόνον ἔσομαι τῶν πατρῴων ἀπεστερημένος, ἀλλὰ καὶ
835 πρὸς ἠτιμωμένος, ἂν μὴ νῦν ὑμεῖς μ' ἐλεήσητε. δέομαι οὖν ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ ἱκετεύω καὶ ἀντιβολῶ, μνησθέντας καὶ τῶν νόμων καὶ τῶν ὅρκων, οὓς ὀμόσαντες δικάζετε, βοηθῆσαι ἡμῖν τὰ δίκαια, καὶ μὴ περὶ πλείονος τὰς τούτου δεήσεις ἢ τὰς ἡμετέρας ποιήσασθαι. δίκαιοι δ' ἔστ' ἐλεεῖν οὐ τοὺς ἀδίκους τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ τοὺς παραλόγως δυστυχοῦντας, οὐδὲ τοὺς ὠμῶς οὕτως τἀλλότρια ἀποστεροῦντας, ἀλλ' ἡμᾶς τοὺς πολὺν χρόνον ὧν ὁ πατὴρ ἡμῖν κατέλιπε

·ερομένους καὶ πρὸς ὑπὸ τούτων ὑβριζομένους καὶ ν περὶ ἀτιμίας κινδυνεύοντας. μέγα δ' ἂν οἶμαι ·ενάξαι τὸν πατέρ' ἡμῶν, εἰ αἴσθοιτο τῶν προικῶν ὶ τῶν δωρεῶν ὧν αὐτὸς τούτοις ἔδωκεν, ὑπὲρ τούον τῆς ἐπωβελίας τὸν αὐτοῦ υἱὸν ἐμὲ κινδυνεύοντα, ιὶ ἄλλους μέν τινας ἤδη τῶν πολιτῶν οὐ μόνον υγγενῶν, ἀλλὰ καὶ φίλων ἀνδρῶν ἀπορούντων θυγαέρας παρὰ σφῶν αὐτῶν ἐκδόντας, Ἄφοβον δὲ μηδ' ν ἔλαβε προῖκ' ἐθέλοντα ἀποδοῦναι, καὶ ταῦτ' ἔτει εκάτῳ.

ΚΑΤΑ ΑΦΟΒΟΥ Β.

Πολλὰ καὶ μεγάλ' ἐψευσμένου πρὸς ὑμᾶς Ἀφόβου τοῦτ' αὐτὸν ἐλέγξαι πειράσομαι πρῶτον, ἐφ' ᾧ μάλιστα ἠγανάκτησα τῶν ῥηθέντων. εἶπε γὰρ ὡς ὁ πάππος ὤφειλε τῷ δημοσίῳ, καὶ διὰ ταῦθ' ὁ πατὴρ
836 οὐκ ἐβούλετο μισθωθῆναι τὸν οἶκον, ἵνα μὴ κινδυνεύσῃ. καὶ τὴν μὲν πρόφασιν ποιεῖται ταύτην, ὡς δ' ὀφείλων ἐτελεύτησεν ἐκεῖνος, οὐδεμίαν παρέσχετο μαρτυρίαν· ἀλλ' ὡς μὲν ὦφλεν, ἐνεβάλετο τηρήσας τὴν τελευταίαν ἡμέραν, ταύτην δ' εἰς τὸν ὕστερον λόγον ὑπελίπετο ὡς διαβαλεῖν τὸ πρᾶγμα ἐξ αὐτῆς δυνησόμενος. ἐὰν οὖν ἀναγνῷ, προσέχετ' αὐτῇ τὸν νοῦν· εὑρήσετε γὰρ οὐχ ὡς ὀφείλει μεμαρτυρημένην, ἀλλ' ὡς ὦφλεν. τοῦτ' οὖν ἐλέγξαι πειράσομαι πρῶτον, ἐφ' ᾧ φρονεῖ μάλιστα· ὃ καὶ ἡμεῖς ἀμφισβητοῦμεν. εἰ μὲν οὖν τότ' ἐξεγένετο καὶ μὴ τῷ χρόνῳ τοῦτ' ἐνηδρεύθημεν, παρεσχόμεθ' ἂν μάρτυρας ὡς ἐξετίσθη τὰ χρήματα καὶ πάντ' αὐτῷ διελέλυτο τὰ πρὸς τὴν πόλιν. νῦν δὲ τεκμηρίοις μεγάλοις ἐπιδείξομεν ὡς οὔτ' ὤφειλεν οὔτ' ἦν κίνδυνος οὐδεὶς ἡμῖν φανερὰ κεκτημένοις τὰ ὄντα. πρῶτον μὲν γὰρ Δημοχάρης, ἔχων ἀδελφὴν τῆς ἐμῆς μητρός, θυγατέρα δὲ Γύλωνος, οὐκ ἀποκέκρυπται τὴν οὐσίαν, ἀλλὰ χορηγεῖ καὶ τριηραρχεῖ καὶ τὰς ἄλλας λειτουργίας λειτουργεῖ καὶ οὐδὲν τῶν τοιούτων δέδοικεν. ἔπειτ' αὐτὸς ὁ πατὴρ τήν τ' ἄλλην οὐσίαν καὶ τέτταρα τάλαντα καὶ τρισχιλίας φανερὰς ἐποίησεν, ἃς οὗτοι γραφῆναί τε ἐν ταῖς διαθήκαις καὶ λαβεῖν

σφᾶς αὐτοὺς κατ' ἀλλήλων καταμαρτυροῦσιν. ἔτι δὲ καὶ αὐτὸς Ἄφοβος μετὰ τῶν συνεπιτρόπων τῇ πόλει τὸ πλῆθος τῶν καταλειφθέντων χρημάτων ἐμφανὲς ἐποίησεν, ἡγεμόνα με τῆς συμμορίας καταστήσας οὐκ ἐπὶ μικροῖς τιμήμασιν, ἀλλ' ἐπὶ τηλικούτοις ὥστε κατὰ 837
τὰς πέντε καὶ εἴκοσι μνᾶς πεντακοσίας εἰσφέρειν. καίτοι εἴ τι τούτων ἦν ἀληθές, οὐδὲν ἂν αὐτῶν ἐποίησεν, ἀλλὰ πάντ' ἂν εὐλαβήθη. νῦν δὲ καὶ Δημοχάρης καὶ ὁ πατὴρ καὶ αὐτοὶ οὗτοι φαίνονται φανερὰ ποιοῦντες, καὶ οὐδένα τοιοῦτον κίνδυνον δεδιότες.

Πάντων δ' ἀτοπώτατόν ἐστι, λέγοντας ὡς ὁ πατὴρ οὐκ εἴα μισθοῦν τὸν οἶκον τὴν μὲν διαθήκην μηδαμοῦ ταύτην ἀποφαίνειν, ἐξ ἧς ἦν εἰδέναι τἀκριβές, τηλικαύτην δ' ἀνελόντας μαρτυρίαν οὕτως οἴεσθαι δεῖν εἰκῇ πιστεύεσθαι παρ' ὑμῖν. ἀλλ' ἐχρῆν, ἐπειδὴ τάχιστ' ἐτελεύτησεν ὁ πατήρ, εἰσκαλέσαντας μάρτυρας πολλοὺς παρασημήνασθαι κελεῦσαι τὰς διαθήκας, ἵν' εἴ τι ἐγίγνετο ἀμφισβητήσιμον, ἦν εἰς τὰ γράμματα ταῦτ' ἐπανελθεῖν καὶ τὴν ἀλήθειαν πάντων εὑρεῖν. νῦν δ' ἕτερα μὲν παρασημήνασθαι ἠξίωσαν, ἐν οἷς πολλὰ τῶν καταλειπομένων οὐκ ἐγέγραπτο, ὑπομνήματα δ' ἦν· αὐτὴν δὲ τὴν διαθήκην, δι' ἧς τούτων ὧν ἐσημήναντο γραμμάτων καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων χρημάτων ἐγίγνοντο κύριοι, καὶ τοῦ μὴ μισθοῦν τὸν οἶκον τῆς αἰτίας ἀπελέλυντο, ταύτην δ' οὐκ ἐσημήναντο, οὐδ' αὐτὴν ἀπέδοσαν. ἄξιόν γε πιστεύειν αὐτοῖς ὅ τι ἂν περὶ τούτων λέγωσιν.

Ἀλλ' ἐγὼ οὐκ οἶδ' ὅ τι τοῦτ' ἔστιν. οὐκ εἴα μισθοῦν τὸν οἶκον οὐδ' ἐμφανῆ τὰ χρήματα ποιεῖν ὁ πατήρ. πότερον ἐμοὶ ἢ τῇ πόλει; φαίνεσθε γὰρ τοὐναντίον ἐκείνῃ μὲν φανερὰ ποιήσαντες, ἐμοὶ δὲ παντάπασιν ἀφανῆ πεποιηκότες, καὶ οὐδὲ ταῦτα ἀποφαί-

νοντες ἐξ ὧν τιμησάμενοι τὰς εἰσφορὰς εἰσεφέρετ
838 δείξατε γὰρ ταύτην τὴν οὐσίαν, τίς ἦν καὶ ποῦ παρέ
δοτέ μοι καὶ τίνος ἐναντίον. τὰ μὲν γὰρ δύο τάλαντ
καὶ τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς ἀπὸ τῶν τεττάρων ταλάντω
καὶ τρισχιλίων ἐλάβετε, ὥστ' οὐδὲ ταύτας ὑπὲρ ἐμοῦ
εἰς τὸ δημόσιον ἐτιμήσασθε· ὑμέτεραι γὰρ ἦσαν ἐ
ἐκείνοις τοῖς χρόνοις. ἀλλὰ μὴν ἔκ γε τῆς οἰκίας κα
τῶν τεττάρων καὶ δέκα ἀνδραπόδων καὶ τῶν τριάκοντ
μνῶν, ἅ μοι παρεδώκατε, τὴν εἰσφορὰν οὐχ οἷόν τ
γενέσθαι τοσαύτην, ὅσην ὑμεῖς συνετάξασθε πρὸς τὴ
συμμορίαν. ἀλλ' ἀνάγκη μεγάλη τὰ καταλειφθέντα,
πολλῷ πλείον' ὄντα τούτων, πάνθ' ὑμᾶς ἔχειν ἐστὶν, ἃ
φανερῶς ὅτι διηρπάκατε ἐξελεγχόμενοι τοιαῦτα πλάττεσθαι τολμᾶτε. καὶ τοτὲ μὲν εἰς ἀλλήλους ἀναφέρετε,
πάλιν δ' εἰληφέναι κατ' ἀλλήλων μαρτυρεῖτε. φάσκοντες δ' οὐ πολλὰ λαβεῖν μεγάλων ἀναλωμάτων λόγους ἀπενηνόχατε. πάντες δὲ κοινῇ με ἐπιτροπεύσαντες ἰδίᾳ μετὰ ταῦτα ἕκαστοι μηχανᾶσθε. καὶ τὴν μὲν διαθήκην ἠφανίκατε, ἐξ ἧς ἦν εἰδέναι περὶ πάντων τὴν ἀλήθειαν, φαίνεσθε δ' οὐδέποτε ταὐτὰ περὶ ἀλλήλων λέγοντες.

Λαβὲ δὴ τὰς μαρτυρίας, καὶ ἀνάγνωθι αὐτοῖς πάσας ἐφεξῆς, ἵνα μνησθέντες καὶ τῶν μεμαρτυρημένων ἀκριβέστερον διαγνῶσι περὶ αὐτῶν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ταῦθ' οὗτοι πρὸς πεντεκαιδεκαταλάντους οἴκους συνετιμήσαντο ὑπὲρ ἐμοῦ· μνῶν δ' οὐδ' ἑβδομήκοντα ἀξίαν μοι παραδεδώκασι τὴν οὐσίαν τρεῖς ὄντες. λέγε τὰς ἐφεξῆς.

839
ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ταύτην τὴν προῖκα, ἣν οἵ τε ἐπίτροποι κατα-

ϊυροῦσιν αὐτὸν λαβεῖν, ἄλλοι τε πρὸς οὓς ἔχειν
λόγησε, ταύτην οὔτε αὐτὴν οὔτε τὸν σῖτον ἀπο-
κεν. λαβὲ τὰς ἄλλας καὶ ἀναγίγνωσκε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Δύο ἔτη τὸ ἐργαστήριον διοικήσας Θηριππίδῃ μὲν
δέδωκε τὴν μίσθωσιν· ἐμοὶ δὲ, δυοῖν ἐτοῖν λαβὼν
πρόσοδον, τριάκοντα μνᾶς, οὔτε αὐτὰς οὔτε τὸ
ον ἀποδέδωκεν. λαβ' ἑτέραν καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ταῦτα τἀνδράποδα ὡς αὐτὸν λαβὼν οὗτος, καὶ
λα τὰ μετὰ τούτων ὑποτεθέντα ἡμῖν, ἀνάλωμα μὲν
αὐτὰ τοσοῦτο λελόγισται, λῆμμα δ' ἀπ' αὐτῶν οὐδ'
οῦν, καὶ αὐτοὺς δὲ τοὺς ἀνθρώπους ἠφάνικεν, οἳ
εκα μνᾶς ἀτελεῖς ἑκάστου τοῦ ἐνιαυτοῦ προσέφε-
. λέγ' ἑτέραν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Τοῦτον τὸν ἐλέφαντα καὶ τὸν σίδηρον πεπρακὼς
ὲ καταλειφθῆναί φησιν, ἀλλὰ καὶ τούτων τὴν τι-
ἀποστερεῖ με, μάλιστα τάλαντον καὶ δισχιλίας.
ε ταυτασί.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ταῦθ' οὗτος τρία τάλαντα καὶ χιλίας ἔχει χωρὶς
ν ἄλλων, τοῦ μὲν ἀρχαίου τρία τάλαντα, ἃ εἴληφε·
ν δὲ τοῖς ἔργοις, ἂν ἐπὶ δραχμῇ τις τιθῇ μόνον,
έον ἢ δέκα τάλαντα ἔχει. λέγε τὰς ἐφεξῆς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ταῦθ' οὗτοι γραφῆναι μὲν ἐν ταῖς διαθήκαις καὶ
βεῖν σφᾶς αὐτοὺς κατ' ἀλλήλων μαρτυροῦσιν. οὗτος
καὶ μεταπεμφθῆναι φάσκων ὑπὸ τοῦ πατρὸς, καὶ 840

ἐλθὼν εἰς τὴν οἰκίαν εἰσελθεῖν μὲν οὔ φησιν αὐτ
μεταπεμψάμενον, οὐδ' ὁμολογῆσαι περὶ τούτων
Δημοφῶντος δ' ἀκοῦσαι γραμματεῖον ἀναγιγν
τος καὶ Θηριππίδου λέγοντος ὡς ἐκεῖνος ταῦτα διε
καὶ προεισεληλυθὼς καὶ ἅπαντα διωμολογημένο
τὸν πατέρα, ὅσαπερ ἐκεῖνος γράψας κατέλιπεν
γὰρ πατήρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὡς ᾔσθετο τὴν
οὐκ ἀποφευξόμενος, συγκαλέσας τούτους τρεῖς ὄν
καὶ συμπαρακαθισάμενος Δήμωνα τὸν ἀδελφὸν,
σώματα ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ἐνέθηκε παρακατα
ἐπονομάζων, τὴν μὲν ἀδελφὴν Δημοφῶντι καὶ
τάλαντα προῖκα διδοὺς εὐθὺς, καὶ γυναῖκ' αὐτῷ τα
ἐγγυῶν, ἐμὲ δὲ πᾶσι κοινῇ μετὰ τῶν χρημάτων πα
κατατιθέμενος, καὶ ἐπισκήπτων μισθῶσαί τε τὸν
καὶ συνδιασῶσαί μοι τὴν οὐσίαν, διδοὺς ἅμα τε
ριππίδῃ τὰς ἑβδομήκοντα μνᾶς, καὶ τούτῳ τὴν
ἐμὴν μητέρα ἐγγυῶν ἐπὶ ταῖς ὀγδοήκοντα μναῖς, κα
εἰς τὰ τούτου γόνατα τιθείς· ὧν οὗτος ὁ πάντων
θρώπων ἀνοσιώτατος οὐδένα λόγον ἐποιήσατο, κύρ
τῶν ἐμῶν γενόμενος ἐπὶ τούτοις, ἀλλὰ τὰ χρήμα
με πάντα ἀπεστερηκὼς μετὰ τῶν συνεπιτρόπων ἐλ
εἶσθαι νῦν ὑφ' ὑμῶν ἀξιώσει, μνῶν οὐδ' ἑβδομήκοντ
ἄξια τρίτος αὐτὸς ἀποδεδωκὼς, εἶτα καὶ τοῦτ
αὐτοῖς πάλιν ἐπιβεβουλευκώς. ὡς γὰρ τὰς δίκ
ταύτας ἔμελλον εἰσιέναι κατ' αὐτῶν, ἀντίδοσιν ἐπ' ἐ
παρεσκεύασαν, ἵν' εἰ μὲν ἀντιδοίην, μὴ ἐξείη μοι πρ
841 αὐτοὺς ἀντιδικεῖν ὡς καὶ τῶν δικῶν τούτων τοῦ ἀντ
δόντος γιγνομένων, εἰ δὲ μηδὲν τούτων ποιοίην, ἵν' ἐ
βραχείας οὐσίας λειτουργῶν παντάπασιν ἀναιρεθείη
καὶ τοῦτ' αὐτοῖς ὑπηρέτησε Θρασύλοχος ὁ Ἀναγυρ
σιος· ᾧ τούτων οὐδὲν ἐνθυμηθεὶς ἀντέδωκα μὲν, ἀπέ
κλεισα δὲ ὡς διαδικασίας τευξόμενος· οὐ τυχὼν δ

...σς, τῶν χρόνων ὑπογύων ὄντων, ἵνα μὴ στερηθῶ ...δικῶν, ἀπέτισα τὴν λειτουργίαν ὑποθεὶς τὴν ... καὶ τἀμαυτοῦ πάντα, βουλόμενος εἰς ὑμᾶς εἰσελ... ...ας πρὸς τουτουσὶ δίκας.

...ρ' οὐ μεγάλα μὲν ἐξ ἀρχῆς ἠδίκημαι, μεγάλα ...ι δίκην ζητῶ λαβεῖν, νῦν ὑπ' αὐτῶν βλάπτομαι; ... οὐκ ἂν ὑμῶν τούτῳ μὲν φθονήσειε δικαίως, ἡμᾶς ...ήσειεν, ὁρῶν τῷ μὲν πρὸς τῇ οὐσίᾳ τῇ παραδο... ... πλεῖν ἢ δέκα ταλάντων τὴν ἐμὴν τοσαύτην οὖσαν ...γεγενημένην, ἡμᾶς δὲ μὴ μόνον τῶν πατρῴων ...ρτηκότας, ἀλλὰ καὶ τῶν νῦν παραδοθέντων διὰ ...τούτων πονηρίαν ἀπεστερημένους; ποῖ δ' ἂν τρα... ...εθα, εἴ τι ἄλλο ψηφίσαισθ' ὑμεῖς περὶ αὐτῶν; εἰς ...ποκείμενα τοῖς δανείσασιν; ἀλλὰ τῶν ὑποθεμέ... ἐστίν. ἀλλ' εἰς τὰ περιόντ' αὐτῶν; ἀλλὰ τούτου ...εται, τὴν ἐπωβελίαν ἐὰν ὄφλωμεν. μηδαμῶς, ὦ ...ρες δικασταὶ, γένησθε ἡμῖν τοσούτων αἴτιοι κακῶν· ...ὲ τὴν μητέρα κἀμὲ καὶ τὴν ἀδελφὴν ἀνάξια πα... ...τας περιίδητε, οὓς ὁ πατὴρ οὐκ ἐπὶ ταύταις ταῖς ...ίσι κατέλιπεν, ἀλλὰ τὴν μὲν ὡς Δημοφῶντι συνοι... ...τουσαν ἐπὶ δυοῖν ταλάντοιν προικὶ, τὴν δ' ἐπὶ ὀγδοή- 842 ...ντα μναῖς τούτῳ τῷ σχετλιωτάτῳ πάντων ἀνθρώ... ...ων, ἐμὲ δ' ὑμῖν διάδοχον ἀνθ' αὐτοῦ τῶν λειτουρ... ...ῶν ἐσόμενον. βοηθήσατε οὖν ἡμῖν, βοηθήσατε, καὶ ...ῦ δικαίου καὶ ὑμῶν αὐτῶν ἕνεκα καὶ ἡμῶν καὶ τοῦ ...τρὸς τοῦ τετελευτηκότος. σώσατε, ἐλεήσατε, ...ειδή με οὗτοι συγγενεῖς ὄντες οὐκ ἠλέησαν. εἰς ὑμᾶς ...ταπεφεύγαμεν. ἱκετεύω, ἀντιβολῶ πρὸς παίδων, ...ὸς γυναικῶν, πρὸς τῶν ὄντων ἀγαθῶν ὑμῖν. οὕτως ...αισθε τούτων, μὴ περιίδητέ με, μηδὲ ποιήσητε τὴν ...ητέρα καὶ τῶν ἐπιλοίπων ἐλπίδων εἰς τὸν βίον στερη... ...ῖσαν ἀνάξιον αὑτῆς τι παθεῖν· ἣ νῦν μὲν οἴεται τυ-

χόντα με τῶν δικαίων παρ' ὑμῖν ὑποδέξεσθαι καὶ ἀδελφὴν ἐκδώσειν· εἰ δ' ὑμεῖς ἄλλο τι γνώσεσθε, ὃ γένοιτο, τίνα οἴεσθε αὐτὴν ψυχὴν ἕξειν, ὅταν ἐμὲ ἴδῃ μὴ μόνον τῶν πατρῴων ἀπεστερημένον, ἀλλὰ πρὸς ἠτιμωμένον, περὶ δὲ τῆς ἀδελφῆς μηδ' ἐλπ ἔχουσαν ὡς τεύξεταί τινος τῶν προσηκόντων διὰ ἐσομένην ἀπορίαν; οὐκ ἄξιος, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐγὼ δίκης ἐν ὑμῖν μὴ τυχεῖν, οὐθ' οὗτος τοσαῦτα χ ματ' ἀδίκως κατασχεῖν. ἐμοῦ μὲν γὰρ εἰ καὶ μήπω πε εἰλήφατε, ποῖός τις ἂν εἰς ὑμᾶς εἴην, ἐλπίζειν προσ μὴ χείρω τοῦ πατρὸς ἔσεσθαι. τούτου δὲ πεῖραν ἔχε καὶ σαφῶς ἴστε ὅτι πολλὴν οὐσίαν παραλαβὼν οὐ νον οὐδὲν πεφιλοτίμηται πρὸς ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ τἀλλ τρια ἀποστερῶν ἀποδέδεικται. ταῦτ' οὖν σκοποῦν καὶ τἄλλα μνησθέντες, ᾗ δίκαιόν ἐστι, ταύτῃ διαψ
843 φίσασθε. πίστεις δ' ἔχεθ' ἱκανὰς ἐκ μαρτύρων, τεκμηρίων, ἐκ τῶν εἰκότων, ἐξ ὧν οὗτοι λαβεῖν ὁμολ γοῦσιν ἀθρόα τἀμά. ταῦτα δ' ἀνηλωκέναι φασὶν ο ἀνηλωκότες, ἀλλ' αὐτοὶ πάντ' ἔχοντες. ὧν ἐνθυμου νους χρὴ ποιήσασθαί τινα ἡμῶν πρόνοιαν, εἰδότας ὁ ἐγὼ μὲν τἀμαυτοῦ δι' ὑμῶν κομισάμενος εἰκότως λ τουργεῖν ἐθελήσω, χάριτας ὀφείλων ὅτι μοι δικαί ἀπέδοτε τὴν οὐσίαν, οὗτος δ', ἐὰν αὐτὸν ποιήσητε τ ἐμῶν κύριον, οὐδὲν ποιήσει τοιοῦτον. μὴ γὰρ οἴεσ αὐτὸν, ὑπὲρ ὧν ἤρνηται μὴ λαβεῖν, ὑπὲρ τούτ ὑμῖν λειτουργεῖν ἐθελήσειν, ἀλλ' ἀποκρύψεσθαι μᾶλ λον, ἵνα δικαίως ἀποπεφευγέναι δοκῇ.

)Σ ΑΦΟΒΟΝ ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

ρινόμενος τῆς ἐπιτροπῆς Ἄφοβος ἐξήτει παρὰ Δημοσ-
ς Μιλύαν εἰς βάσανον, εἰδὼς οὐ δοθησόμενον. οὐ γὰρ
υ Δημοσθένης, φάσκων οὐκ οἰκέτην, ἀλλ' ἐλεύθερον εἶναι
Μιλύαν, ἐλευθερωθέντα ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ὅτε ἐτελεύτα,
εἰς τούτου πίστιν ἄλλα τε παρεχόμενος καὶ δὴ καὶ
·υρίαν Φάνου, ὡς ἐμαρτύρησε πρὸς τοὺς δικαστὰς,
κων ὡμολογηκέναι Ἄφοβον ἐπὶ τοῦ διαιτητοῦ ἐλεύθερον
; Μιλύαν. ἁλοὺς δὴ τῆς ἐπιτροπῆς Ἄφοβος ψευδομαρτυ-
Φάνῳ δικάζεται, ὑπὲρ οὗ τοῦτον τὸν λόγον ὁ Δημοσθέ-
λέγει, καὶ τἀληθῆ φάσκων αὐτὸν μεμαρτυρηκέναι, καὶ
ς τούτῳ δεικνὺς ὡς οὐδὲν ἐκ ταύτης τῆς μαρτυρίας Ἀφο- 844
ἐβλάβη, ἀλλὰ δι' ἑτέρους ἥλω μάρτυρας, οἷς οὐκ ἐπισκη-
ιενος δῆλός ἐστιν ἠδικηκώς.

Ει μὴ πρότερόν μοι δίκης γενομένης πρὸς Ἄφο-
ν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, συνήδειν πολλῷ τούτων μείζω
ὶ δεινότερ' αὐτοῦ ψευσαμένου ῥᾳδίως ἐξελέγξας διὰ
ὶν περιφάνειαν τῶν ἀδικημάτων, θαυμασίως ἂν ὡς
λαβούμην μὴ καὶ νῦν οὐ δυνηθῶ δεῖξαι, πῇ παρα-
ούεταί ποθ' ἕκαστα ὑμᾶς αὐτῶν. νῦν δὲ σὺν θεοῖς
πεῖν, ἄνπερ ἴσοι καὶ κοινοὶ γένησθ' ἡμῶν ἀκροαταὶ,
υλλὰς ἐλπίδας ἔχω μηδὲν ἧττον ὑμᾶς τὴν ἀναί-
:ιαν τὴν τούτου γνώσεσθαι τῶν πρότερον δικασάν-
ων. καὶ ταῦτ' εἰ μὲν ἐδεῖτο λόγου τινὸς ἢ ποικιλίας,
γωγε κατώκνουν ἂν τὴν ἐμαυτοῦ καταμεμφόμενος
λικίαν· νῦν δ' ἁπλῶς δεῖ διδάξαι καὶ διηγήσασθαι
·ὰ τούτῳ πεπραγμένα περὶ ἡμῶν. ἐκ δὲ τούτων οἶμαι

πᾶσιν ὑμῖν εὔγνωστον ἔσεσθαι πότερός ποθ' ἡμῶν ὁ πονηρός.

Οἶδα μὲν οὖν ὅτι τὴν δίκην οὗτος εἴληχε τῷ οὐχὶ τῷ τὰ ψευδῆ τιν' αὐτοῦ καταμεμαρτυρηκέναι λέγξειν πιστεύων, ἀλλ' ἡγούμενος διὰ τὸ μέγεθος
845 τιμήματος τῆς δίκης, ἣν ὦφλεν, ἐμοὶ μὲν ἂν γενέ τινὰ φθόνον, αὐτῷ δ' ἔλεον. καὶ διὰ ταῦτα περὶ γεγενημένης δίκης νῦν ἀπολογεῖται, περὶ ἧς τότ' ἔσχε δίκαιον εἰπεῖν. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ ἐπεπράγμην τοῦτον τὴν δίκην ἢ μηδὲν ἤθελον μέτ συγχωρεῖν, ἠδίκουν μὲν οὐδ' ἂν οὕτως, τὰ παρ' γνωσθέντα πραττόμενος αὐτόν, ὅμως δ' ἂν εἶχέ εἰπεῖν ὡς λίαν ὠμῶς καὶ πικρῶς ὄντα συγγενῆ τοῦ ἐκ τῆς οὐσίας ἁπάσης ἐκβέβληκα. νῦν δὲ τοὐναντ ἐστίν. οὗτος ἐμὲ τῶν πατρῴων ἁπάντων μετὰ τ συνεπιτρόπων ἀπεστέρηκε, καὶ οὐδ' ἐν ὑμῖν φανε ἐξελεγχθεὶς οἴεται δεῖν οὐδὲν τῶν μετρίων ποιεῖν, ἀλ διασκευασάμενος τὴν οὐσίαν, καὶ παραδοὺς τὴν μ συνοικίαν Αἰσίῳ, τὸν δ' ἀγρὸν Ὀνήτορι, πρὸς μὲν ἐκ νους δίκην καὶ πράγματ' ἔχειν ἐμὲ πεποίηκεν, ἐκ τῆς οἰκίας αὐτὸς τὰ σκεύη λαβὼν καὶ τἀνδράπο ἐξαγαγὼν καὶ τὸν λάκκον συντρίψας καὶ τὰ θυρ ματ' ἀποσπάσας καὶ μόνον οὐκ αὐτὴν τὴν οἰκίαν ἐ πρήσας Μέγαράδ' ἐξῴκηκε κἀκεῖ μετοίκιον τέθεικε ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον διὰ ταῦτα τὰ ἔργα τοῦτ μισήσαιτε ἢ ἐμοῦ τινα ἀνεπιείκειαν καταγνοίητε.

Περὶ μὲν οὖν τῆς αἰσχροκερδείας τῆς τούτου κα μιαρίας ὕστερόν μοι δοκεῖ διεξελθεῖν πρὸς ὑμᾶς. κα νῦν δ' ὡς ἐν κεφαλαίοις ἀκηκόατε· περὶ δὲ τῶν με μαρτυρημένων, ὡς ἔστιν ἀληθῆ, περὶ ὧνπερ οἴσετ τὴν ψῆφον, ἤδη πειράσομαι διδάσκειν ὑμᾶς. δέομαι δ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, δικαίαν δέησιν, ἐξ ἴσου

ἀμφοτέρων ἀκοῦσαι. τοῦτο δ' ἔστι καὶ ὑπὲρ 846
ὁμοίως· ὅσῳ γὰρ ἂν ἀκριβέστερον τὰ πεπρα-
α μάθητε, τοσούτῳ δικαιοτέραν καὶ εὐορκοτέραν
σθε τὴν ψῆφον περὶ αὐτῶν. ἐπιδείξω δὲ τοῦτον
ιόνον ὡμολογηκότα εἶναι τὸν Μιλύαν ἐλεύθερον,
ὶ καὶ φανερὸν τοῦτ' ἔργῳ πεποιηκότα, καὶ πρὸς
τοις ἐκ βασάνου περὶ αὐτῶν πεφευγότα τοῦτον
: ἀκριβεστάτους ἐλέγχους, καὶ οὐκ ἐθελήσαντ' ἐκ
των ἐπιδεῖξαι τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ πανουργοῦντα
μάρτυρας ψευδεῖς παρεχόμενον καὶ διακλέπτοντα
: ἑαυτοῦ λόγοις τὴν ἀλήθειαν τῶν πεπραγμένων,
ω μεγάλοις καὶ φανεροῖς ἐλέγχοις, ὥσθ' ὑμᾶς
ντας εἴσεσθαι σαφῶς ὅτι ἡμεῖς μὲν ἀληθῆ λέγο-
, οὗτος δ' οὐδὲν ὑγιὲς εἴρηκεν. ἄρξομαι δ' ἐντεῦ-
, ὅθεν καὶ ὑμεῖς ῥᾷστ' ἂν μάθοιτε κἀγὼ τάχιστ'
διδάξαιμι.

Ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, Δημοφῶντι καὶ Θη-
ιππίδῃ καὶ τούτῳ δίκας ἔλαχον ἐπιτροπῆς ἀποστε-
θεὶς ἁπάντων τῶν ὄντων. γενομένης δέ μοι τῆς
ιης πρὸς τοῦτον πρῶτον ἐπέδειξα σαφῶς τοῖς δι-
ίζουσιν, ὥσπερ ὑμῖν ἐπιδείξω, πάνθ' ὅσα ἡμῖν κατε-
ίφθη χρήματα ἀπεστερηκότα τοῦτον μετ' ἐκείνων,
ὶ καταψευδομαρτυρησάμενος. τεκμήριον δὲ μέγιστον·
αρτυριῶν γὰρ πλέον ἢ πάνυ πολλῶν τῶν ἁπασῶν
ναγνωσθεισῶν ἐπὶ τῇ δίκῃ, καὶ τούτων τῶν μὲν ὡς
δοσάν τι τούτῳ τῶν ἐμῶν καταμαρτυρουσῶν, τῶν δ'
ὡς παρῆσαν κομιζομένῳ, τῶν δ' ὡς πριάμενοι παρὰ
τούτου τούτῳ τὰς τιμὰς διέλυσαν, οὐδ' ᾗ τινι τού-
των τῶν ψευδομαρτυριῶν ἐπεσκήψατο, οὐδὲ τετόλ- 847
μηκε διώκειν ἀλλ' ἢ ταύτην μίαν οὖσαν, ἐν ᾗ δραχμὴν
οὐκ ἂν ἔχοι δεῖξαι μεμαρτυρημένην. καίτοι τό γε
τίμημα τῶν χρημάτων, ὧν ἀπεστερήμην, οὐκ ἐκ ταύ-

της συντιθεὶς ἐλογιζόμην τοσοῦτον (οὐ γὰρ ἐ
ἀργύριον), ἀλλ' ἐξ ἐκείνων καθ' ἕκαστα τιθείς, οἷς α
οὐκ ἐπεσκήψατο. ὅθεν οἱ τότ' ἀκούσαντες οὐ μ
αὐτοῦ κατέγνωσαν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπιγεγραμμένων ἐ
μησαν. τίνος οὖν ἕνεκ' ἐκείνας μὲν εἴασε, τῇδε
ἐπεσκήψατο; ἐγὼ καὶ τοῦτο διδάξω. τῶν μαρ
ριῶν ὅσαι μὲν αὐτοῦ χρήματ' ἔχειν κατεμαρτύρ
ᾔδει σαφῶς ὅτι τοσούτῳ μᾶλλον ἐξελεγχθήσε
ταῦτ' ἔχων, ὅσῳ πλείων λόγος δοθήσεται καθ'
περὶ ἑκάστου. τοῦτο δ' ἤμελλεν ἐν τῇ τῶν ψευ
μαρτυριῶν ἔσεσθαι κρίσει· ὃ γὰρ τότ' ἐν μικρῷ μέ
τινὶ τοῦ παντὸς ὕδατος μετὰ τῶν ἄλλων κατηγορ
σαμεν, νῦν πρὸς ἅπαν τὸ ὕδωρ αὐτὸ καθ' αὐτὸ δι
ξειν ἠμέλλομεν. ἀποκρίσει δ' ἐπισκηψάμενος ἐνόμιζ
ὥσπερ τόθ' ὡμολόγησεν, οὕτω πάλιν ἔξαρνος γενέσθ
ταῦτα ἐφ' ἑαυτῷ γενήσεσθαι. διὰ ταῦτα τήνδε διώκε
βούλομαι δὴ ταύτην, ὡς ἔστιν ἀληθής, ἐπιδεῖξαι σα-
φῶς πᾶσιν ὑμῖν, οὐκ ἐξ εἰκότων οὐδὲ λόγων πρὸς τὸ
παρὸν μεμηχανημένων, ἀλλ' ἐκ τοῦ παρὰ πᾶσιν ὑμ
δόξοντος, ὡς ἐγὼ νομίζω, δικαίου. σκοπεῖτε δ' ἀκο-
σαντες.

Ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ τῆς μαρτυρία
τῆς ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένης εἰδὼς ὄντα μοι τὸ
ἀγῶνα, καὶ περὶ τούτου τὴν ψῆφον ὑμᾶς οἴσοντας ἐπι-
στάμενος, ᾠήθην δεῖν μηδὲν ἄλλο τούτου πρότερον ἢ
848 τοῦτον προκαλούμενος ἐλέγξαι. καὶ τί ποιῶ; παρα-
δοῦναι παῖδα ἤθελον αὐτῷ γράμματ' ἐπιστάμενον βα-
σανίζειν, ὃς παρῆν ὅθ' ὡμολόγει ταῦθ' οὗτος, καὶ τὴν
μαρτυρίαν ἔγραφεν, οὐδὲν ὑφ' ἡμῶν κελευσθεὶς κακο-
τεχνεῖν, οὐδὲ τὸ μὲν γράφειν, τὸ δ' ἀφαιρεῖν ὧν οὗτος
εἰρήκει περὶ τούτων, ἀλλ' ἁπλῶς ὑπὲρ τοῦ πάντ'
ἀληθῆ καὶ τὰ τούτῳ ῥηθέντα γράψαι. καίτοι τί κάλ-

ων τὴν τοῦ τὸν παῖδα στρεβλοῦντα ἐλέγξαι ψευδομένους ἡμᾶς; ἀλλὰ συνῄδει πάντων μάλιστ' ἀνθρώπων τἀληθῆ μεμαρτύρηται· διόπερ ἔφευγε τὴν βάσανον. ἀλλὰ μὴν οὐχ εἷς οὐδὲ δύο ταῦτ' ἴσασιν, οὐδ' τὸ μάλης ἡ πρόκλησις γέγονεν, ἀλλ' ἐν τῇ ἀγορᾷ έσῃ πολλῶν παρόντων. καί μοι κάλει τούτων τοὺς άρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Οὕτω τοίνυν οὗτός ἐστι σοφιστὴς καὶ σφόδρ' ἑκὼν ·ὰ δίκαι' ἀγνοεῖν προσποιούμενος, ὥστε ψευδομαρτυιῶν διώκων, καὶ περὶ τούτου τὴν ψῆφον ὑμῶν μελλόντων οἴσειν καὶ ὀμωμοκότων, περὶ τῆς μαρτυρίας ιὲν ἔφευγε τὴν βάσανον, περὶ οὗ μάλιστα προσῆκεν ιὐτῷ τὸν λόγον ποιεῖσθαι, περὶ δ' ἄλλων φησὶν ἐξαιτεῖν, ψευδόμενος. καίτοι πῶς οὐχ ὑπερφυὲς αὐτὸν μὲν δεινὰ πεπονθέναι φάσκειν, εἰ τὸν ἐλεύθερον ἐξαιτῶν, ὡς ἐγὼ σαφῶς ὑμῖν ἐπιδείξω, μὴ παρέλαβε, τοὺς δὲ μάρτυρας οὐ δεινὰ πάσχειν νομίζειν, τὸν ὁμολογουμένως δοῦλον περὶ ὧν ἐμαρτύρησαν ἐκδιδόντος, οὐκ ἐθέλοντος τούτου παραλαβεῖν; οὐ γὰρ δὴ τοῦτό γ' ἔνεστιν εἰπεῖν, ὡς περὶ μὲν τινῶν, ὧν αὐτὸς βούλεται, σαφὴς ἡ βάσανος, περὶ δ' αὖ τινῶν οὐ σαφής.

Ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ταύτην τὴν μαρ- 849
τυρίαν ἐμαρτύρησεν ὁ ἀδελφὸς ὁ τούτου πρῶτος Αἴσιος, ὃς νῦν μὲν ἔξαρνός ἐστι τούτῳ συναγωνιζόμενος, τότε δ' ἐμαρτύρησε ταῦτα μετὰ τῶν ἄλλων, οὔτ' ἐπιορκεῖν οὔτ' εὐθὺς παραχρῆμα δίκην ὀφλισκάνειν βουλόμενος. ὃν οὐκ ἂν δήπου, ψευδῆ μαρτυρίαν εἰ παρεσκευαζόμην, ἐνέγραψα ἂν εἰς τοὺς μάρτυρας, ὁρῶν μὲν Ἀφόβῳ χρώμενον μάλιστ' ἀνθρώπων ἁπάντων, εἰδὼς δὲ συνεροῦντ' αὐτῷ τὴν δίκην, ἔτι δ' ἐμαυτοῦ

ὄντ' ἀντίδικον· οὐ γὰρ ἔχει λόγον τὸν ἑαυτοῦ διάφορον καὶ τούτου ἀδελφὸν μὴ ἀληθινῆς μαρτυρίας ἐγγράψαι μάρτυρα. τούτων τοίνυν εἰσὶ μὲν πολλοὶ μάρτυρες, ἔτι δ' οὐκ ἐλάττω τεκμήρια τῶν μαρτύρων. πρῶτον μὲν γὰρ, εἴπερ ὡς ἀληθῶς ταῦτα μὴ ἐμαρτύρησεν, οὐκ ἂν νῦν ἔξαρνος ἦν, ἀλλὰ τότ' εὐθὺς ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου τῆς μαρτυρίας ἀναγιγνωσκομένης, ἡνίκα μᾶλλον ἂν αὐτὸν ἢ νῦν ὠφέλει. δεύτερον δ' οὐκ ἂν ἡσυχίαν ἦγεν, ἀλλὰ δίκην ἄν μοι βλάβης ἔλαχεν, εἰ ψευδομαρτυριῶν ὑπόδικον αὐτὸν ἐποίουν κατὰ τἀδελφοῦ οὐ προσῆκον, ἐν ᾗ καὶ περὶ χρημάτων καὶ περὶ ἀτιμίας ἄνθρωποι κινδυνεύουσιν. ἔτι δὲ τὸ πρᾶγμ' ἂν ἐξελέγξαι ζητῶν ἐξήτησεν ἄν με τὸν παῖδα τὸν γράφοντα τὰς μαρτυρίας, ἵν' εἰ μὴ παρεδίδουν, μηδὲν δίκαιον λέγειν ἐδόκουν. νῦν δὲ τοσοῦτο τοῦ ποιῆσαί τι τούτων ἐδέησεν ὥστ' οὐδ' ἐμοῦ παραδιδόντος, ἐπειδὴ ταῦτ' ἔξαρνος ἐγένεθ', οὗτος παραλαβεῖν ἠθέλησεν, ἀλλ' ὁμοίως φαίνονται καὶ περὶ τούτων φεύγοντες τὰς
850 βασάνους. καὶ ταῦθ' ὡς ἀληθῆ λέγω, καὶ ἔν τε τοῖς μάρτυσι μεμαρτυρηκὼς Αἴσιος οὐκ ἠρνήθη ταῦτα ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου τούτῳ παρεστηκὼς τῆς μαρτυρίας ἀναγιγνωσκομένης, ἐμοῦ τ' ἐκδιδόντος τὸν παῖδα περὶ ἁπάντων τούτων βασανίζειν αὐτοῖς οὐκ ἠθέλησε παραλαβεῖν, καθ' ἕκαστον ὑμῖν παρέξομαι τοὺς μάρτυρας. καί μοι κάλει δεῦρ' αὐτούς.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ὃ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πάντων τῶν εἰρημένων οἶμαι μέγιστον ὑμῖν ἐρεῖν σημεῖον τοῦ ταῦτ' ἀποκρίνασθαι τοῦτον, βούλομαι διελθεῖν. ἐπειδὴ γὰρ ἐξήτει με τὸν ἄνθρωπον ταῦθ' ὡμολογηκὼς ἃ μεμαρτύρηται, βουλόμενος καὶ τοῦτ' αὐτὸν ἐξελέγξαι τεχνά-

ζοντα τί ποιῶ; προκαλοῦμαι κατὰ Δήμωνος εἰς μαρτυρίαν, ὄντος αὐτῷ θείου καὶ κοινωνοῦ τῶν ἀδικημάτων, καὶ συγγράψας ταῦτ' ἐκέλευον μαρτυρεῖν, ἃ νῦν διώκει τῶν ψευδομαρτυριῶν. οὗτος δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἀπηναισχύντει, τοῦ δὲ διαιτητοῦ κελεύοντος μαρτυρεῖν ἢ ἐξομνύειν ἐμαρτύρησε πάνυ μόλις. καίτοι εἴ γ' ἦν δοῦλος ἄνθρωπος καὶ μὴ προωμολόγητο πρὸς τοῦδ' ἐλεύθερος εἶναι, τί μαθὼν ἐμαρτύρησεν, ἀλλ' οὐκ ἐξομόσας ἀπηλλάγη τοῦ πράγματος; ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ τούτων ἤθελον παραδοῦναι τὸν παῖδα τὸν γράφοντα τὴν μαρτυρίαν, ὃς τά τε γράμματ' ἔμελλε γνώσεσθαι τὰ ἑαυτοῦ, καὶ τοῦτον ἐμνημόνευεν ἀκριβῶς μαρτυρήσαντα ταῦτα. καὶ ταῦτ' ἤθελον οὐχὶ μαρτύρων ἀπορῶν οἳ παρῆσαν· ἦσαν γάρ· ἀλλ' ἵνα μὴ τούτους αἰτιῷτο τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν, ἀλλὰ τὸ πιστὸν ἐκ της βασάνου τούτοις ὑπάρχοι. καίτοι πῶς ἄξιόν ἐστι 851
καταγνῶναι τῶν μαρτύρων διὰ τοῦτο, οἳ μόνοι τῶν πώποτ' ἠγωνισμένων δίκην ἐν ὑμῖν τὸν διώκοντ' αὐτὸν αὐτοῖς μάρτυρα τούτων ἐπιδεικνύουσι γεγενημένον; ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, λαβὲ τὴν πρόκλησιν καὶ τὴν μαρτυρίαν.

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Τηλικαῦτα τοίνυν δίκαια φυγὼν οὗτος, καὶ ἐκ τοσούτων τεκμηρίων ἐπιδεικνύμενος ὅτι συκοφαντεῖ, τοῖς μὲν αὑτοῦ μάρτυσιν ἀξιοῖ πιστεύειν ὑμᾶς, τοὺς δ' ἐμοὺς διαβάλλει καί φησιν οὐ τἀληθῆ μαρτυρεῖν. βούλομαι δὴ καὶ ἐκ τῶν εἰκότων περὶ αὐτῶν εἰπεῖν. οἶδ' οὖν ὅτι πάντες ἂν ὁμολογήσαιτε τοὺς τὰ ψευδῆ μαρτυροῦντας ἢ κέρδεσι δι' ἀπορίαν ἐπαιρομένους ἢ δι' ἑταιρίαν ἢ καὶ δι' ἔχθραν τῶν ἀντιδίκων ἐθέλειν ἄν τι τοιοῦτον ποιῆσαι. τούτων τοίνυν οὐδὲ δι' ἓν ἂν εἶεν ἐμοὶ μεμαρτυ-

ῥηκότες· οὔτε γὰρ ἑταιρίᾳ· πῶς γάρ, οἵ γε μήτε ἐν ταῖς αὐταῖς διατριβαῖς μήτε καθ᾽ ἡλικίαν, μὴ ὅτι ἐμοί τινες αὐτῶν, ἀλλ᾽ οὐδὲ σφίσιν αὐτοῖς εἰσίν; οὔτ᾽ ἔχθρᾳ τούτου· φανερὸν γὰρ καὶ τοῦτ᾽ ἐστίν· ὁ μὲν γὰρ ἀδελφὸς καὶ σύνδικος, Φᾶνος δ᾽ ἐπιτήδειος καὶ φυλέτης, Φίλιππος δ᾽ οὔτε φίλος οὔτ᾽ ἐχθρός, ὥστ᾽ οὐδὲ ταύτην ἄν τις ἐπενέγκοι δικαίως τὴν αἰτίαν. καὶ μὴν οὐδὲ δι᾽ ἀπορίαν ἄν τις φήσειε· πάντες γὰρ κέκτηνται τοσαύτην οὐσίαν ὥστε καὶ λειτουργεῖν ὑμῖν προθύμως καὶ τὰ προσταττόμενα ποιεῖν. χωρὶς δὲ τούτων οὔτ᾽ ἀγνῶτες ὑμῖν οὔτ᾽ ἐπὶ τὰ χείρω γιγνωσκόμενοι, μέτριοι δ᾽ ὄντες ἄνθρωποι. καίτοι εἰ μήτ᾽ ἄποροι μήτ᾽ ἐχθροὶ
852 τούτου μήτ᾽ ἐμοὶ φίλοι, πῶς χρὴ κατὰ τούτων λαβεῖν τιν᾽ ὑποψίαν ὡς τὰ ψευδῆ μαρτυροῦσιν; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ οἶδα.

Ταυτα τοίνυν οὗτος εἰδώς, καὶ πάντων μάλιστα ἐπιστάμενος τἀληθῆ μεμαρτυρηκότας αὐτούς, ὅμως συκοφαντεῖ καὶ φησὶν οὐ μόνον οὐκ εἰπεῖν ταῦτα, ἃ πῶς τις ἂν μᾶλλον ἐξελέγξειεν εἰρηκότα; ἀλλὰ καὶ δοῦλον εἶναι τὸν ἄνθρωπον τῷ ὄντι. βούλομαι δὲ διὰ βραχέων εἰπὼν πρὸς ὑμᾶς ἐξελέγξαι καὶ ταῦτ᾽ αὐτὸν ψευδόμενον. ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ περὶ τούτων ἠθέλησα τούτῳ παραδοῦναι βασανίζειν τὰς θεραπαίνας, αἳ τελευτῶντος τοῦ πατρὸς μνημονεύουσιν ἀφεθέντα τοῦτον ἐλεύθερον εἶναι τότε. καὶ πρὸς τούτοις ἡ μήτηρ κατ᾽ ἐμοῦ καὶ τῆς ἀδελφῆς, οἳ μόνοι παῖδές ἐσμεν αὐτῇ, δι᾽ οὓς κατεχήρευσε τὸν βίον, πίστιν ἠθέλησεν ἐπιθεῖναι παραστησαμένη τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ἀφεῖναι τὸν πατέρα ἡνίκ᾽ ἐτελεύτα, καὶ νομίζεσθαι παρ᾽ ἡμῖν τοῦτον ἐλεύθερον· ἣν μηδεὶς ὑμῶν νομιζέτω καθ᾽ ἡμῶν ποτ᾽ ἂν ὀμνύναι ταῦτ᾽ ἂν ἐθέλειν, εἰ μὴ σαφῶς ᾔδει τὰ εὔορκα ὀμουμένη. ἀλλὰ

κτὴν ὡς ἀληθῆ λέγω καὶ ταῦτ' ἦμεν ἕτοιμοι ποιεῖν, κάλει τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τοσαῦτα τοίνυν δίκαια λέγειν ἐχόντων ἡμῶν, καὶ καταφεύγειν εἰς τοὺς μεγίστους ἐλέγχους ἐθελόντων περὶ τῶν μεμαρτυρημένων, πάντα ταῦτα φυγὼν οὗτος οἴεται, περὶ τῆς γεγενημένης δίκης διαβάλλων καὶ κατηγορῶν ἐμοῦ, τοῦ μάρτυρος ὑμᾶς πείσειν καταψηφίσασθαι, πάντων, οἶμαι, πρᾶγμα κατασκευάσας ἀδικώτατον καὶ πλεονεκτικώτατον. αὐτὸς μὲν γὰρ μάρτυρας ψευδεῖς παρεσκεύασται περὶ τούτων, συγ- 853
χορηγὸν ἔχων Ὀνήτορα τὸν κηδεστὴν καὶ Τιμοκράτην· ἡμεῖς δ' οὐχὶ προειδότες, ἀλλ' ὑπὲρ αὐτῆς τῆς μαρτυρίας ἡγούμενοι τὸν ἀγῶν' ἔσεσθαι, τοὺς περὶ τῶν ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς χρημάτων μάρτυρας οὐ παρεσκευάσμεθα νῦν. ὅμως δὲ, καίπερ οὕτω τούτου σεσοφισμένου, τὰ πράγματ' αὐτὰ διεξιὼν οἶμαι ῥᾳδίως ὑμῖν ἐπιδείξειν δικαιότατ' ἀνθρώπων τοῦτον ὠφληκότα τὴν δίκην, οὐχ ὅτι τὸν Μιλύαν ἐκώλυον βασανίζειν, οὐδ' ὅτι τοῦτον ἐλεύθερον ὡμολόγησεν, οἱ δὲ μάρτυρες οἶδ' ἐμαρτύρησαν, ἀλλ' ὅτι πολλὰ τῶν ἐμῶν ἐξηλέγχθη λαβὼν καὶ τὸν οἶκον οὐκ ἐμίσθωσε τῶν νόμων κελευόντων καὶ τοῦ πατρὸς ἐν τῇ διαθήκῃ γράψαντος, ὡς ἐγὼ σαφῶς ὑμῖν ἐπιδείξω· ταῦτα μὲν γὰρ ἦν πᾶσιν ἰδεῖν, οἱ νόμοι καὶ τὸ πλῆθος ὧν οὗτοι διηρπάκεισαν χρημάτων· τὸν Μιλύαν δ' οὐδ' ὅστις ἔστιν οὐδεὶς ᾔδει. γνώσεσθε δ' ἐκ τῶν ἐγκεκλημένων ὅτι ταῦθ' οὕτως ἔχοντ' ἐστίν.

Ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὴν δίκην, ἔλαχον τούτῳ τῆς ἐπιτροπῆς οὐχ ἓν τίμημα συνθεὶς, ὥσπερ ἂν εἴ τις συκοφαντεῖν ἐπιχειρῶν, ἀλλ' ἕκαστον ἐγγράψας,

καὶ πόθεν λαβὼν καὶ πόσον τὸ πλῆθος καὶ παρὰ τοῦ, καὶ οὐδαμοῦ τὸν Μιλύαν παρέγραψα ὡς εἰδότα τι τούτων. ἔστιν οὖν τοῦ μὲν ἐγκλήματος ἀρχὴ "τάδ' ἐγκαλεῖ Δημοσθένης Ἀφόβῳ· ἔχει μου χρήματ' Ἄφοβος ἀπὸ ἐπιτροπῆς ἐχόμενα, ὀγδοήκοντα μὲν μνᾶς, ἣν ἔλαβε προῖκα τῆς μητρὸς κατὰ τὴν διαθήκην τοῦ πατρός." τοῦτο πρῶτόν ἐστι τῶν χρημάτων, ὧν ἀπεστερῆσθαί φημι. τοῖς δὲ μάρτυσι τί μεμαρτύρηται; "μαρτυροῦσι παραγενέσθαι πρὸς τῷ διαιτητῇ
854 Νοθάρχῳ, ὅτε Ἄφοβος ὡμολόγει τὸν Μιλύαν ἐλεύθερον εἶναι, ἀφεθέντα ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους πατρός." σκοπεῖτε τοίνυν παρ' ὑμῖν αὐτοῖς εἴ τις ἂν ὑμῖν ἢ ῥήτωρ ἢ σοφιστὴς ἢ γόης οὕτω θαυμάσιος δοκεῖ γενέσθαι καὶ λέγειν δεινός, ὥστ' ἐκ ταύτης τῆς μαρτυρίας διδάξαι τιν' ἀνθρώπων ὡς ἔχει τὴν προῖκ' Ἄφοβος τῆς μητρὸς τῆς ἑαυτοῦ. καὶ τί λέγων, ὦ πρὸς Διός; ὡμολόγησεν εἶναι Μιλύαν ἐλεύθερον; καὶ τί μᾶλλον ἔχων τὴν προῖκα; οὐδὲν ἂν δήπου διὰ τοῦτό γε δόξειεν. ἀλλὰ πόθεν τοῦτ' ἐπεδείχθη; πρῶτον μὲν Θηριππίδης ὢν αὐτῷ συνεπίτροπος κατεμαρτύρησε δοῦναι· δεύτερον δὲ Δήμων θεῖος ὢν καὶ τῶν ἄλλων οἱ παρόντες ἐμαρτύρησαν σῖτον τῇ μητρὶ δώσειν ὁμολογεῖν τοῦτον ὡς ἔχοντα τὴν προῖκα. καὶ τούτοις οὐκ ἐπεσκήψατο, δηλονότι ὡς τἀληθῆ μεμαρτύρηται εἰδώς. ἔτι τοίνυν ἡ μήτηρ πίστιν ἠθέλησε ἐπιθεῖναι κατ' ἐμοῦ καὶ τῆς ἀδελφῆς, παραστησαμένη λαβεῖν τὴν προῖκα τοῦτον τὴν ἑαυτῆς κατὰ τὴν τοῦ πατρὸς διαθήκην. ταύτας τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς πότερ' αὐτὸν ἔχειν φῶμεν ἢ μή; καὶ πότερον διὰ τούσδε ὀφλεῖν τοὺς μάρτυρας ἢ διὰ τούσδε; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι διὰ τὴν ἀλήθειαν. ταύτας τοίνυν δέκ' ἔτη κεκαρπωμένος, καὶ οὐδὲ δίκην ὀφλὼν ἀποδοῦναι τετολ-

ηκὼς, δεινὰ πεπονθέναι φησὶ καὶ διὰ τούσδε τοὺς
άρτυρας ὠφληκέναι. καίτοι τούτων γ' οὐδεὶς αὐτὸν
χειν ταύτην ἐμαρτύρησεν.

Περὶ τοίνυν τῆς ἐκδόσεως καὶ τῶν κλινοποιῶν καὶ
-οῦ σιδήρου καὶ τοῦ καταλειφθέντος ἡμῖν ἐλέφαντος
καὶ τῆς προικὸς τῆς ἀδελφῆς, ἣν οὗτος καθυφεῖκεν
ὑπὲρ τοῦ καὶ αὐτὸς ἔχειν ὅσα βούλοιτο τῶν ἐμῶν, 855
ἀκούσατε, καὶ σκοπεῖθ' ὡς δικαίως τ' ὦφληκε καὶ οὐ-
δὲν ἦν Μιλύαν περὶ τούτων βασανιστέον. περὶ μὲν
γὰρ ὧν καθυφεῖκας, νόμος ἐστι, διαρρήδην ὃς κελεύει
σε ὁμοίως ὀφλισκάνειν ὥσπερ ἂν αὐτὸς ἔχῃς· ὥστε τί
τῷ νόμῳ καὶ τῇ βασάνῳ; περὶ δ' αὖ τῆς ἐκδόσεως,
ἐπικοινωνήσαντες τῷ Ξούθῳ καὶ διανειμάμενοι τὰ χρή-
ματα καὶ τὰς συγγραφὰς ἀνελόντες, καὶ πάνθ' ὃν τρό-
πον ἐβούλεσθε κατασκευάσαντες, καὶ διαφθείραντες τὰ
γράμμαθ', ὡς ὑμῶν ὁ Δήμων κατεμαρτύρει, φενακίζετε
καὶ τουτουσὶ παρακρούσασθαι ζητεῖτε. περὶ τοίνυν
τῶν κλινοποιῶν, εἰ σὺ λαβὼν ἀργύριον καὶ πολλὰ ἰδίᾳ
κερδάνας ἐπὶ τοῖς ἐμοῖς δανείζων, ὃν καὶ τοὺς ἄλλους
προσῆκε κωλύειν, εἶτ' ἀφανεῖς πεποίηκας, τί σοι ποι-
ήσωσιν οἱ μάρτυρες; οὐ γὰρ οὗτοί γε μεμαρτυρήκασιν
ὡς ὡμολόγεις ἐπὶ τοῖς ἐμοῖς δανείζειν καὶ λαβεῖν τἀν-
δράποδα ὡς σαυτὸν, ἀλλ' ἐν τῷ λόγῳ τοῦτ' ἔγραψας
σὺ, κατεμαρτύρησαν δὲ οἱ μάρτυρες. ἀλλὰ μὴν περί
γε τοῦ ἐλέφαντος καὶ τοῦ σιδήρου, πάντας ἔγωγέ
φημι τοὺς οἰκέτας εἰδέναι τοῦτον πωλοῦντα, καὶ πα-
ραδοῦναι καὶ τότε καὶ νῦν ἤθελον αὐτῷ τούτων ὄν-
τινα βούλοιτο λαβὼν βασανίζειν. εἰ τοίνυν φήσει με,
τὸν εἰδότα οὐκ ἐθέλοντα ἐκδοῦναι, τοὺς οὐκ εἰδότας
ἐκδιδόναι, πολὺ δὴ μᾶλλον αὐτῷ παραλαβεῖν φανήσε-
ται προσῆκον· εἰ γὰρ, οὓς ὡς εἰδότας ἐξεδίδουν ἐγὼ,
μηδὲν ἔχειν ἔφασαν τούτων αὐτὸν, ἀπήλλακτο δήπου-

θεν ἂν τῆς αἰτίας. ἀλλ' οὐχὶ τοιοῦτόν ἐστιν, ἀλλὰ
σαφῶς ἂν ἐξηλέγχθη πωλῶν καὶ τὴν τιμὴν κεκομι-
856 σμένος. διόπερ τοὺς ὁμολογουμένως δούλους παραβὰς
τὸν ἐλεύθερον ἠξίου βασανίζειν, ὃν οὐδ' ὅσιον παρα-
δοῦναι, τὸ πρᾶγμα οὐκ ἄγειν εἰς ἔλεγχον ζητῶν, ἀλλὰ
μὴ παραλαμβάνων βουλόμενός τι δοκεῖν λέγειν. περὶ
τοίνυν πάντων τούτων, πρῶτον μὲν περὶ τῆς προικὸς,
εἶθ' ὑπὲρ ὧν καθυφεῖκεν, εἶθ' ὑπὲρ τῶν ἄλλων, ἀνα-
γνώσεται τούς τε νόμους καὶ τὰς μαρτυρίας, ἵν' εἰδῆτε.

ΝΟΜΟΙ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Οὐ τοίνυν μόνον ἐκ τούτων ἂν γνοίητε ὅτι δεινὸν οὐδ' ὁτιοῦν πέπονθε τὸν ἄνθρωπον οὐκ ἐκδόντος ἐμοῦ βασανίζειν, ἀλλὰ καὶ τὸ πρᾶγμα αὐτὸ εἰ σκέψαισθε. θῶμεν γὰρ δὴ τὸν Μιλύαν ἐπὶ τοῦ τροχοῦ στρεβλοῦσθαι, καὶ τί μάλιστ' ἂν αὐτὸν εὔξαιτο λέγειν σκοπῶμεν. οὐχ ὅτι τῶν χρημάτων οὐδ' ὁτιοῦν οἶδε τοῦτον ἔχοντα; καὶ δὴ λέγει. διὰ τοῦτ' ἄρ' οὐκ ἔχει; πολλοῦ γε δεῖ· τοὺς γὰρ εἰδότας καὶ διδόντας καὶ παρόντας μάρτυρας παρεσχόμην ἐγώ. τεκμήριον δὲ καὶ πίστις ἐστὶν οὐκ εἴ τίς τι μὴ οἶδε τοῦτον ἔχοντα (πολλοὶ γὰρ ἂν εἶεν), ἀλλ' εἴ τις οἶδεν. καταμαρτυρησάντων τοίνυν σου τοσούτων μαρτύρων τίνι τῶν ψευδομαρτυριῶν ἐπεσκήψω; δεῖξον. ἀλλ' οὐκ ἂν ἔχοις δεῖξαι. καίτοι πῶς οὐ σαφῶς σὺ σαυτὸν ἐξελέγχεις, ὅτι ψεύδει δεινὰ πεπονθέναι φάσκων καὶ τὴν δίκην ἀδίκως ὠφληκέναι τὸν ἄνθρωπον οὐ παραλαβὼν, ὃς τοὺς ταῦτα μαρτυρήσαντας ἔχειν σε καὶ λαβεῖν, περὶ ὧν ὡς οὐ καταλειφθέντων σὺ τὸν Μιλύαν ἐξήτεις, ἀφῆκας τῶν ψευδομαρτυριῶν; οὓς πολὺ κάλλιον ἦν, εἴπερ ἠδίκησο, διώκειν. ἀλλ' οὐκ ἠδικημένος σὺ συκοφαντεῖς.

857 Πολλαχόθεν μὲν οὖν ἄν τις ἴδοι τὴν σὴν πονη-

μάλιστα δ', εἰ περὶ της διαθήκης ἀκούσειεν. τοῦ πατρὸς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὰ καταλειφθέντα α ἐν τῇ διαθήκῃ γράψαντος, καὶ τὸν οἶκον ὅπως ύσουσι, ταύτην μὲν ούκ ἀπέδωκεν, ἵνα μὴ τὸ πλῆ- :ῦροιμι ἐγὼ τῶν χρημάτων ἐξ αὐτῆς, ὡμολόγει :κτῆσθαι ταῦθ', ἃ μάλιστ' οὐχ οἷόν τ' ἦν ἐξάρνῳ rθαι διὰ τὴν περιφάνειαν. ἦν δὲ ταῦθ', ἃ γε- ›θαι φησὶν ἐν τῇ διαθήκῃ, δύο μὲν τάλαντα Δη- ῶντα λαβεῖν εὐθὺς, τὴν δ' ἀδελφὴν ὅταν ἡλικίαν (τοῦτο δ' ἤμελλεν εἰς ἔτος δέκατον γενήσεσθαι), τον δ' ὀγδοήκοντα μνᾶς καὶ τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν τὴν οἰκίαν οἰκεῖν, Θηριππίδην δ' ἑβδομήκοντα μνᾶς όντα καρπώσασθαι, ἕως ἀνὴρ ἐγὼ γενοίμην. τὰ λλα, ὅσ' ἐμοὶ χωρὶς τούτων κατελείφθη, καὶ τὸ]οῦν τὸν οἶκον ἠφάνιζεν ἐκ τῆς διαθήκης, οὐ συμ- ον αὑτῷ νομίζων ταῦτ' ἐπιδειχθῆναι παρ' ὑμῖν. ιδὴ τοίνυν ὡμολόγητο ὑπ' αὐτοῦ τούτου τὸν πα- α ἡμῶν τελευτῶντα τοσοῦτον ἀργύριον τούτων στῳ δοῦναι, τεκμήριον οἱ δικάζοντες τότε τὰς ὁμο- ίας ἐποιήσαντο ταύτας τοῦ πλήθους τῶν χρημά- ν· ὅστις γὰρ ἀπὸ τῶν ὄντων τέτταρα τάλαντα ι τρισχιλίας προῖκα καὶ δωρεὰν ἔδωκε, φανερὸν ἦν ι οὐκ ἀπὸ μικρᾶς οὐσίας, ἀλλὰ πλέον ἢ διπλασίας ἐμοὶ κατέλιπε ταῦτ' ἀφεῖλεν· οὐ γὰρ ἂν ἐδόκει ν μὲν υἱὸν ἐμὲ πένητα βούλεσθαι καταστῆσαι, τού- υς δὲ πλουσίους ὄντας ἔτι πλουσιωτέρους ποιῆσαι ιθυμεῖν, ἀλλ' ἕνεκα τοῦ πλήθους τῶν ἐμοὶ καταλει- ›μένων Θηριππίδῃ τε τὰς ἑβδομήκοντα μνᾶς καὶ Δη- ›φῶντι τὰ δύο τάλαντα, οὔπω μέλλοντι τῇ ἀδελφῇ 858
ῇ ἐμῇ συνοικήσειν, καρποῦσθαι δοῦναι. ταῦτα δὴ τὰ ρήματα οὐδαμοῦ παραδοὺς ἐφαίνετο, οὐδ' ἐλάττω ικροῖς· ἀλλὰ τὰ μὲν ἀνηλωκέναι, τὰ δ' οὐ λαβεῖν

ἔφη, τὰ δ' οὐκ εἰδέναι, τὰ δὲ τὸν δεῖν' ἔχει,
ἔνδον εἶναι, τὰ δὲ πάντα μᾶλλον ἢ ὅπου παρ
εἶχε λέγειν.

Περὶ δὲ τοῦ μὴ καταλειφθῆναι τὰ χρήματ'
βούλομαι σαφῶς ὑμῖν ἐπιδεῖξαι ψευδόμενον. τ
γὰρ τὸν λόγον καθεῖκεν, ἐπειδὴ τὰ χρήματα μὲν
πέφηνεν ὄντα, οὐκ εἶχε δ' ἐπιδεῖξαι ταῦθ' ὡς ἀ
δωκεν, ἵν' ἐξ εἰκότος οὐδὲν προσῆκον ἡμῖν φα
μίζεσθαι τά γ' ὄντα παρ' ἡμῖν. εἰ μὲν τοίνυν ὁ
ἠπίστει τούτοις, δῆλον ὅτι οὔτ' ἂν τἄλλα ἐπέ
οὔτ' ἂν ἐκεῖν' οὕτω καταλιπὼν αὐτοῖς ἔφραζεν·
πόθεν ἴσασιν; εἰ δ' ἐπίστευεν, οὐκ ἂν δήπου τ
πλεῖστ' αὐτοῖς τῶν χρημάτων ἐνεχείρισε, τῶν
ἂν κυρίους ἐποίησεν, οὐδ' ἂν τῇ μὲν μητρί μου τ
φυλάττειν παρέδωκεν, αὐτὴν δὲ ταύτην ἑνὶ τῶν
τρόπων τούτῳ γυναῖκ' ἠγγύησεν· οὐ γὰρ ἔχει λ
σῶσαι μὲν τὰ χρήματα δι' ἐκείνης ζητεῖν, ἕνα δὲ
ἀπιστουμένων ταύτης κἀκείνων κύριον ποιεῖν. ἔτι
τοῦτον, εἴ τι τούτων ἀληθὲς ἦν, οἴεσθ' οὐκ ἂν αὐ
λαβεῖν δοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ πατρός; ὃς τὴν μὲν πρ
αὐτῆς ἤδη, τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς, ἔχων ὡς αὐτῇ συ
κήσων, τὴν Φιλωνίδου τοῦ Μελιτέως θυγατέρα ἔγ
δι' αἰσχροκέρδειαν, ἵνα πρὸς αἷς εἶχε παρ' ἡμῶν, ἑτέ
ὀγδοήκοντα μνᾶς λάβοι παρ' ἐκείνου· τεττάρων
ταλάντων ἔνδον ὄντων καὶ ταῦτ' ἐκείνης ἐχούσης,
859 οὗτός φησιν, οὐκ ἂν ἡγεῖσθε αὐτὸν κἂν ἐπιδραμ
ὥστε γενέσθαι μετ' ἐκείνης αὐτῶν κύριον; ἢ τὴν μ
φανερὰν οὐσίαν, ἣν καὶ ὑμῶν πολλοὶ συνῄδεσαν ὅ
κατελείφθη, μετὰ τῶν συνεπιτρόπων οὕτως αἰσχρ
διήρπασεν· ὧν δ' οὐκ ἠμέλλεθ' ὑμεῖς ἔσεσθαι μάρτυ
ρες, ἀπέσχετ' ἂν ἐξὸν αὐτῷ λαβεῖν; καὶ τίς ἂν πιστε
σειεν; οὐκ ἔστι ταῦτα, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐκ ἔστι

ὰ μὲν χρήματα, ὅσα κατέλιπεν ὁ πατὴρ, ἐκείνῃ
ἔρᾳ κατωρύττετο ὅτε εἰς τὰς τούτων χεῖρας
οὗτος δ' οὐκ ἔχων ἂν εἰπεῖν ὅπου τι τούτων
κεν, ἵν' εὔπορος εἶναι δοκῶν μηδενὸς τύχω παρ'
ἐλέου, τούτοις χρῆται τοῖς λόγοις.
ἀλλὰ μὲν οὖν ἔγωγ' ἔχω καὶ ἄλλα τούτου κατη-
ν· οὐκ ἐνδέχεται δέ μοι, τῷ μάρτυρι τοῦ κινδύνου
τῆς ἐπιτιμίας ὄντος, περὶ ὧν αὐτὸς ἠδίκημαι
ν. ἀλλὰ βούλομαι πρόκλησιν ὑμῖν ἀναγνῶναι·
εσθε γὰρ ἐξ αὐτῆς ἀκούσαντες, τὰ μεμαρτυρη-
ὡς ἔστιν ἀληθῆ, καὶ τὸν Μιλύαν ὅτι νῦν μὲν περὶ
ων φησὶν ἐξαιτεῖν, τὸ δὲ πρῶτον ὑπὲρ τριάκοντα
ν μνῶν ἐξήτει, καὶ προσέτι ζημιοῦται κατὰ τὴν
υρίαν οὐδέν. ἐγὼ γὰρ πανταχῇ τοῦτον ἐξελέγξαι
όμενος, καὶ τὰς τέχνας αὐτοῦ καὶ τὰς πανουργίας
ινεῖς ὑμῖν καταστῆσαι πειρώμενος, ἠρόμην αὐτὸν
α εἴη τὰ χρήματα τὸ πλῆθος, καθ' ἃ τὸν Μιλύαν
συνειδότα ἐξήτησεν· οὗτος δὲ ψευσάμενος περὶ
των ἔφησεν. "περὶ μὲν τοίνυν," ἔφην ἐγὼ, "τού-
παραδώσω σοι τὸν ἔχοντα τἀντίγραφα, ὡς σύ με
ὑκαλέσω. προομόσαντος δέ μου τὸν ἄνθρωπον ὡς 860
λόγησας ἐλεύθερον εἶναι καὶ κατὰ Δήμωνος ἐμαρ-
ησας, ἂν ἀπομόσῃς τἀναντία τούτων κατὰ τῆς
ατρὸς, ἀφίημί σοι πάνθ' ὑπὲρ ὧν ἂν ἐξαιτήσας
ῃς τὸ πρῶτον βασανιζομένου τοῦ παιδὸς, καὶ
ούτῳ σοι γενέσθω τὸ τίμημα ἔλαττον ὧν ὦφλες,
' ἃ τὸν Μιλύαν ἐξήτησας, ἵνα μηδὲν ζημιωθῇς παρὰ
ς μάρτυρας." ταῦτ' ἐμοῦ προκαλεσαμένου πολ-
παρόντων οὐκ ἂν ἔφη ποιῆσαι. καίτοι ὅστις αὐ-
αὐτῷ ταῦτ' ἔφυγε δικάσαι, πῶς ὑμᾶς χρὴ τοὺς
ομοκότας τούτῳ πειθομένους καταγνῶναι τῶν μαρ-
ων, ἀλλ' οὐ τοῦτον ἀναισχυντότατον πάντων ἀν-

θρώπων εἶναι νομίζειν; ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέ
κάλει τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Οὐ τοίνυν ἐγὼ μὲν ταῦθ' ἕτοιμος ἦν, οἱ δὲ μά
ρες οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἐμοὶ εἶχον, ἀλλὰ κὰ
παραστησάμενοι τοὺς παῖδας, ὑπὲρ ὧν ἐμαρτύρ
πίστιν ἐπιθεῖναι ἠθέλησαν κατ' ἐκείνων. ὁ δ'
ἐκείνοις οὔτ' ἐμοὶ δοῦναι τὸν ὅρκον ἠξίωσεν, ἀλλ'
λόγοις μεμηχανημένοις καὶ μάρτυσιν οὐ τἀληθῆ
τυρεῖν εἰθισμένοις τὸ πρᾶγμα καταστήσας ἐλπίζει
δίως ὑμᾶς ἐξαπατήσειν. λαβὲ οὖν αὐτοῖς καὶ τα
τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Πῶς οὖν ἄν τις σαφέστερον ἐξελέγξειε συκοφ
τουμένους ἡμᾶς καὶ καταμεμαρτυρημένον τἀληθῆ
τὴν δίκην δικαίως ὠφλημένην, ἢ τοῦτον τὸν τρό
ἐπιδεικνὺς οἰκέτην τὸν τὴν μαρτυρίαν γράφοντ'
861 ἐθελήσαντα τοῦτον βασανίζειν περὶ αὐτῶν τῶν μεμ
τυρημένων, Αἴσιον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ταῦτα μεμ
τυρηκότα ἅ φησιν εἶναι ψευδῆ, τοῦτον αὐτὸν τα
τοῖς μάρτυσιν οὓς διώκει μεμαρτυρηκότα μοι κα
Δήμωνος ὄντος αὐτῷ θείου καὶ συνεπιτρόπου, τ
θεραπαίνας οὐκ ἐθελήσανθ' ὑπὲρ τοῦ τὸν ἄνθρω
ἐλεύθερον εἶναι βασανίζειν, τὴν μητέρα τὴν ἐμαυτ
πίστιν περὶ τούτων ἐπιθεῖναι καθ' ἡμῶν ἐθέλουσ
τῶν ἄλλων οἰκετῶν οὐκ ἐθέλοντα τοῦτον παραλα
βάνειν οὐδένα τῶν πάντ' εἰδότων μᾶλλον ἢ Μιλύ
τῶν μαρτύρων οἳ κατεμαρτύρουν χρήματ' ἔχειν α
τὸν οὐδενὶ τῶν ψευδομαρτυριῶν ἐπεσκημμένον, τ
διαθήκην οὐκ ἀποδόντα οὐδὲ τὸν οἶκον μισθώσαν

μων κελευόντων, πίστιν ἐπιθεῖναι προομνύντος
αὶ τῶν μαρτύρων, ὥστ' ἀφεῖσθαι τοῦτον τῶν
των καθ' ἃ τὸν Μιλύαν ἐξήτησεν, οὐκ οἰηθέντα
ιὰ τοὺς θεούς, ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν ἔχοιμι ἐπιδεῖξαι
ἀκριβέστερον ἢ τοῦτον τὸν τρόπον. οὕτω τοί-
νερῶς τῶν μαρτύρων καταψευδόμενος καὶ ἐκ
ραγμάτων οὐδὲν ζημιούμενος καὶ τὴν δίκην δι-
ώφληκὼς ὅμως ἀναισχυντεῖ. καὶ εἰ μὲν μὴ καὶ
τοῖς αὐτοῦ φίλοις καὶ παρὰ τῷ διαιτητῇ προε-
ένος ἀδικεῖν τούτους ἐποιεῖτο τοὺς λόγους, ἧτ-
ν ἦν ἄξιον θαυμάζειν· νῦν δ' ἐπιτρέψαι με πεί-
λρχένεῳ καὶ Δρακοντίδῃ καὶ Φάνῳ τούτῳ τῷ νῦν
τοῦ φεύγοντι τῶν ψευδομαρτυριῶν, τούτους μὲν
ν ἀκούσας αὐτῶν ὅτι, εἰ μεθ' ὅρκου ταῦτα διαιτή-
, καταγνώσονται τὴν ἐπιτροπήν, ἐπὶ τὸν κληρω- 862
ὲ διαιτητὴν ἐλθὼν καὶ οὐδὲν ἔχων ἀπολύσασθαι
ἐγκεκλημένων ὦφλε τὴν δίαιταν. οἱ δικασταὶ δ'
ταντες, εἰς οὓς ἐφῆκε, ταὐτὰ καὶ τοῖς τούτου φί-
καὶ τῷ διαιτητῇ περὶ αὐτῶν ἔγνωσαν καὶ δέκα
ντων ἐτίμησαν, οὐ μὰ Δί' οὐχ ὅτι τὸν Μιλύαν
όγησεν εἶναι ἐλεύθερον (τοῦτο μὲν γὰρ οὐδὲν ἦν),
ὅτι πεντεκαίδεκα ταλάντων οὐσίας μοι καταλειφ-
ης τὸν μὲν οἶκον οὐκ ἐμίσθωσε, δέκα δ' ἔτη μετὰ
συνεπιτρόπων διαχειρίσας πρὸς μὲν τὴν συμμο-
ὑπὲρ παιδὸς ὄντος ἐμοῦ πέντε μνᾶς συνετάξατ'
έρειν, ὅσονπερ Τιμόθεος ὁ Κόνωνος καὶ οἱ τὰ μέ-
α κεκτημένοι τιμήματα εἰσέφερον, χρόνον δὲ το-
τον τὰ χρήματα ταῦτα ἐπιτροπεύσας, ὑπὲρ ὧν
ικαύτην αὐτὸς εἰσφορὰν ἠξίου εἰσφέρειν, ἐμοὶ μὲν
καθ' αὑτὸν οὐδ' εἴκοσι μνῶν ἄξια παρέδωκε, μετὰ
κείνων ὅλα τὰ κεφάλαια καὶ τὰς ἐπικαρπίας, ἀπε-
ρηκεν. θέντες οὖν οἱ δικασταὶ τοῖς πᾶσι χρήμα-

σιν οὐκ ἐφ' ὅσῳ μισθοῦσι τοὺς οἴκους τόκον, ἀ
ἦν ἐλάχιστος, εὗρον τὸ σύμπαν πλέον ἢ τρι
τάλαντ' αὐτοὺς ἀποστεροῦντας· διὸ τούτῳ τῶ
ταλάντων ἐτίμησαν.

ΠΡΟΣ ΟΝΗΤΟΡΑ ΕΞΟΥΛΗΣ Α

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

863 Ἄφοβος, μέλλοντος αὐτῷ Δημοσθένους τὰς τῆς ἐπι
δίκας λαγχάνειν, ἔγημεν Ὀνήτορος ἀδελφὴν ἐκδοθεῖσα
ὑπὸ Τιμοκράτους τοῦ προτέρου ἀνδρὸς, ἐπειδὴ ἐκεῖν
κληρον λαμβάνειν ἤμελλε. μετὰ δὲ ταῦτα Ὀνήτωρ,
φεύγοντος Ἀφόβου τὴν τῆς ἐπιτροπῆς δίκην, ὡς ὁ
ἀποδείκνυσι, πλασάμενος ἀπόλειψιν τὴν ἀδελφὴν πα
τὸν ἀπήγαγεν. ἐπεὶ δὲ Ἄφοβος ἑάλω, ἐπὶ τὴν οὐσίαν
τὸν ῥήτορα ἀφικνούμενον καὶ εἰς τὰ χωρία εἰσιόντα ἐ
σεν Ὀνήτωρ, φάσκων τῆς ἀδελφῆς εἶναι τὰ χωρία, εἰ
προῖκα ἀποτιμηθέντα. διόπερ ἐξούλης αὐτῷ δικάζε
Δημοσθένης ὡς ἐκ τῶν Ἀφόβου πρότερον, νῦν δὲ
γεγενημένων, ἐξεληλαμένος, φάσκων οὐκ εἰληφέναι
προῖκα Ἄφοβον, ἀλλὰ τὴν γυναῖκα μόνον· τὴν γὰρ τ
μὴ βουληθῆναι Ὀνήτορα δοῦναι, διότι κινδυνεύοντα τὸν
βον ἑώρα καὶ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ. νῦν οὖν, φησὶ, πλαστὴ
ἡ ἀπόλειψις, ὑπὲρ δὲ ὧν οὐκ εἴληφεν Ἄφοβος, τὸ χ
ἀποτετίμηται ἐπ' ἀποστερήσει τῶν ἐμῶν. τὸ δὲ τῆς ἐξ
ὄνομα Ἀττικόν· ἐξέλλειν γὰρ ἔλεγον τὸ ἐξωθεῖν κα
βάλλειν βίᾳ.

---

864 Περὶ πολλοῦ ποιούμενος, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μ
πρὸς Ἄφοβόν μοι συμβῆναι τὴν γενομένην διαφο
μήτε τὴν νῦν οὖσαν πρὸς Ὀνήτορα τουτονὶ, κηδεσ
ὄντα αὐτοῦ, πολλὰ καὶ δίκαια προκαλεσάμενος ἀμ
τέρους οὐδενὸς ἠδυνήθην τυχεῖν τῶν μετρίων, ἀ

πολὺ τοῦτον ἐκείνου δυσκολώτερον καὶ μᾶλ-
-ιον ὄντα δοῦναι δίκην. τὸν μὲν γὰρ οἰόμενος δεῖν
ς φίλοις διαδικάσασθαι τὰ πρὸς ἐμὲ καὶ μὴ λαβεῖν
πεῖραν οὐχ οἷός τ' ἐγενόμην πεῖσαι· τοῦτον δ'
αὐτῷ κελεύων γενέσθαι δικαστὴν, ἵνα μὴ παρ'
κινδυνεύσῃ, τοσοῦτον κατεφρονήθην, ὥστ' οὐχὶ
λόγου τυχεῖν οὐκ ἠξιώθην, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς γῆς,
φοβος ἐκέκτητο ὅτε ὠφλίσκανέ μοι τὴν δίκην,
-τικῶς ὑπ' αὐτοῦ πάνυ ἐξεβλήθην. ἐπειδὴ οὖν
ποστερεῖ τέ με τῶν ὄντων τῷ ἑαυτοῦ κηδεστῇ,
εύων τ' εἰς ὑμᾶς εἰσελήλυθε ταῖς αὑτοῦ παρασκευαῖς,
οιπόν ἐστιν ἐν ὑμῖν πειρᾶσθαι παρ' αὐτοῦ τῶν
ων τυγχάνειν. οἶδα μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ,
μοι πρὸς παρασκευὰς λόγων καὶ μάρτυρας οὐ
ηθῆ μαρτυρήσοντας ὁ ἀγών ἐστιν· ὅμως μέντοι
οῦτον οἶμαι διοίσειν τῷ δικαιότερα τούτου λέγειν,
' εἴ καί τις ὑμῶν πρότερον τοῦτον ἡγεῖτο εἶναι μὴ
ηρὸν, ἔκ γε τῶν πρὸς ἐμὲ πεπραγμένων γνώσεται
καὶ τὸν παρεληλυθότα χρόνον ἐλάνθανεν αὐτὸν 865
ιστος ὢν καὶ ἀδικώτατος ἁπάντων. ἀποδείξω γὰρ
ὸν οὐ μόνον τὴν προῖκ' οὐ δεδωκότα, ἧς φησι νῦν
οτετιμῆσθαι τὸ χωρίον, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀρχῆς τοῖς
οῖς ἐπιβουλεύσαντα, καὶ πρὸς τούτοις τὴν μὲν γυναῖκ'
ἀπολελοιπυῖαν, ὑπὲρ ἧς ἐξήγαγέ με ἐκ ταύτης τῆς
ς, προϊστάμενον δ' ἐπ' ἀποστεσήσει τῶν ἐμῶν Ἀφό-
υ καὶ τούτους ὑπομένοντα τοὺς ἀγῶνας, οὕτω μεγά-
ις τεκμηρίοις καὶ φανεροῖς ἐλέγχοις ὥσθ' ὑμᾶς ἅπαν-
ς εἴσεσθαι σαφῶς ὅτι δικαίως καὶ προσηκόντως οὗτος
ύγει ταύτην ὑπ' ἐμοῦ τὴν δίκην. ὅθεν δὲ ῥᾷστα μαθή-
σθε περὶ αὐτῶν, ἐντεῦθεν ὑμᾶς καὶ ἐγὼ πρῶτον
ειράσομαι διδάσκειν.

Ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πολλούς τε ἄλλους

Ἀθηναίων καὶ τοῦτον οὐκ ἐλάνθανον κακῶς ἐπι
πενόμενος, ἀλλ' ἦν καταφανὴς εὐθὺς ἀδικούμενος·
σαῦται πραγματεῖαι καὶ λόγοι καὶ παρὰ τῷ ἄρχ
καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐγίγνοντο ὑπὲρ τῶν ἐμῶν. τὸ
γὰρ πλῆθος τῶν καταλειφθέντων ἦν φανερὸν, ὅτι
ἀμίσθωτον τὸν οἶκον ἐποίουν οἱ διαχειρίζοντες,
αὐτοὶ τὰ χρήματα καρποῖντο, οὐκ ἄδηλον ἦν. ὥ
ἐκ τῶν γιγνομένων οὐκ ἔσθ' ὅστις οὐχ ἡγεῖτο
εἰδότων δίκην με λήψεσθαι παρ' αὐτῶν, ἐπειδὴ τάχ
ἀνὴρ εἶναι δοκιμασθείην. ἐν οἷς καὶ Τιμοκράτης
Ὀνήτωρ ταύτην ἔχοντες διετέλεσαν τὴν διάνοιαν.
κμήριον δὲ πάντων μέγιστον. οὗτος γὰρ ἠβουλήθη
Ἀφόβῳ δοῦναι τὴν ἀδελφὴν, ὁρῶν τῆς τε αὐτοῦ
τρῴας οὐσίας καὶ τῆς ἐμῆς οὐκ ὀλίγης αὐτὸν κύρ
866 γεγενημένον, προέσθαι δὲ τὴν προῖκ' οὐκ ἐπίστευ
ὥσπερ εἰ τὰ τῶν ἐπιτροπευόντων χρήματα ἀποτίμ
τοῖς ἐπιτροπευομένοις καθεστάναι νομίζων. ἀλλὰ τ
μὲν ἀδελφὴν ἔδωκε, τὴν δὲ προῖκ' αὐτῷ Τιμοκράτ
ἐπὶ πέντ' ὀβολοῖς ὀφειλήσειν ὡμολόγησεν, ᾧ πρότερ
ἡ γυνὴ συνοικοῦσα ἐτύγχανεν. ὀφλόντος δέ μοι τ
δίκην Ἀφόβου τῆς ἐπιτροπῆς καὶ οὐδὲν δίκαιον ποι
ἐθέλοντος, διαλύειν μὲν ἡμᾶς Ὀνήτωρ οὐδ' ἐπεχείρησε
οὐκ ἀποδεδωκὼς δὲ τὴν προῖκα, ἀλλ' αὐτὸς κύριος
ὡς ἀπολελοιπυίας τῆς ἀδελφῆς καὶ δοὺς κομίσασθαι
οὐ δυνάμενος, ἀποτιμήσασθαι φάσκων τὴν γῆν ἐξάγε
μ' ἐξ αὐτῆς ἐτόλμησε· τοσοῦτον καὶ ἐμοῦ καὶ ὑμῶν κα
τῶν κειμένων νόμων κατεφρόνησεν. καὶ τὰ μὲν γενόμενα
καὶ δι' ἃ φεύγει τὴν δίκην καὶ περὶ ὧν οἴσετε τὴ
ψῆφον, ταῦτ' ἐστὶν, ὦ ἄνδρες δικασταί· παρέξομαι δ
μάρτυρας πρῶτον μὲν αὐτὸν Τιμοκράτην, ὡς ὡμολό-
γησεν ὀφειλήσειν τὴν προῖκα καὶ τὸν τόκον ἀπεδίδου
τῆς προικὸς Ἀφόβῳ κατὰ τὰς ὁμολογίας, ἐπειδ'

τὸς Ἄφοβος ὡμολόγει κομίζεσθαι τὸν τόκον παρὰ μοκράτους. καί μοι λαβὲ τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ἐξ ἀρχῆς μὲν τοίνυν ὁμολογεῖται μὴ δοθῆναι τὴν ροῖκα μηδὲ γενέσθαι κύριον αὐτῆς Ἄφοβον. δῆλον δὲ ιὶ ἐκ τῶν εἰκότων ὅτι τούτων ἕνεχ' ὧν εἴρηκα ὀφεί-ειν εἵλοντο μᾶλλον ἢ καταμῖξαι τὴν προῖκα εἰς τὴν ὑσίαν τὴν Ἀφόβου τὴν οὕτω κινδυνευθήσεσθαι μέλ-ουσαν. οὔτε γὰρ δι' ἀπορίαν οἷόν τ' εἰπεῖν ὡς οὐκ ὐθὺς ἀπέδοσαν· Τιμοκράτει τε γάρ ἐστιν οὐσία πλέον ἢ δέκα ταλάντων, Ὀνήτορί τε πλέον ἢ τριάκοντα, ὥστ' 867
ὐκ ἂν διὰ τοῦτό γ' εἶεν οὐκ εὐθὺς δεδωκότες· οὔτε :τήματα μὲν ἦν αὐτοῖς, ἀργύριον δ' οὐκ ἔτυχε παρὸν, ἡ γυνὴ δ' ἐχήρευε, διὸ πρᾶξαι ταῦτ' ἠπείχθησαν οὐχ ἅμα τὴν προῖκα διδόντες. ἀργύριόν τε γὰρ οὗτοι δανείζου-σιν ἄλλοις οὐκ ὀλίγον, συνοικοῦσάν τε ταύτην, ἀλλ' οὐ χηρεύουσαν παρὰ Τιμοκράτους ἐξέδοσαν, ὥστ' οὐδ' ἂν ταύτην τὴν σκῆψιν εἰκότως αὐτῶν τις ἀποδέξαιτο. καὶ μὲν δὴ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, κἀκεῖνο ἂν πάντες ὁμολογήσαιτε, ὅτι τοιοῦτο πρᾶγμα συναλλάττων ὁστισ-οῦν ἕλοιτ' ἂν ἑτέρῳ μᾶλλον ὀφείλειν ἢ κηδεστῇ τὴν προῖκα μὴ ἀποδοῦναι. μὴ διαλυσάμενος μὲν γὰρ ἔσται χρήστης ἄδηλος εἴτ' ἀποδώσει δικαίως εἴτε μὴ, μετὰ δὲ τῆς γυναικὸς τἀκείνης ἀποδοὺς οἰκεῖος καὶ κηδεστής. ἐν οὐδεμιᾷ γάρ ἐστιν ὑποψίᾳ τὰ δίκαια πάντα ποιήσας. ὥσθ' οὕτω τοῦ πράγματος ἔχοντος, καὶ τούτων οὐδὲ καθ' ἓν ὧν εἶπον ὀφείλειν ἀναγκασθέντων, οὐδὲ βουλη-θέντων ἂν, οὐκ ἔστ' εἰπεῖν ἄλλην πρόφασιν δι' ἣν οὐκ ἀπέδοσαν, ἀλλ' ἀνάγκη ταύτην εἶναι τὴν αἰτίαν, δι' ἣν δοῦναι τὴν προῖκ' οὐκ ἐπίστευσαν.

Ἐγὼ τοίνυν ὁμολογουμένως οὕτω ταῦτ' ἐξελέγχων,

Ἀθηναίων καὶ τοῦτον οὐκ ἐλάνθανον κακῶς ἐπι-
πενόμενος, ἀλλ' ἦν καταφανὴς εὐθὺς ἀδικούμενος·
σαῦται πραγματεῖαι καὶ λόγοι καὶ παρὰ τῷ ἄρχο
καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐγίγνοντο ὑπὲρ τῶν ἐμῶν. τό
γὰρ πλῆθος τῶν καταλειφθέντων ἦν φανερὸν, ὅτι
ἀμίσθωτον τὸν οἶκον ἐποίουν οἱ διαχειρίζοντες,
αὐτοὶ τὰ χρήματα καρποῖντο, οὐκ ἄδηλον ἦν. ὥ
ἐκ τῶν γιγνομένων οὐκ ἔσθ' ὅστις οὐχ ἡγεῖτο τ
εἰδότων δίκην με λήψεσθαι παρ' αὐτῶν, ἐπειδὴ τάχι
ἀνὴρ εἶναι δοκιμασθείην. ἐν οἷς καὶ Τιμοκράτης
Ὀνήτωρ ταύτην ἔχοντες διετέλεσαν τὴν διάνοιαν. τ
κμήριον δὲ πάντων μέγιστον. οὗτος γὰρ ἠβουλήθη μ
Ἀφόβῳ δοῦναι τὴν ἀδελφὴν, ὁρῶν τῆς τε αὐτοῦ π
τρῴας οὐσίας καὶ τῆς ἐμῆς οὐκ ὀλίγης αὐτὸν κύρι
866 γεγενημένον, προέσθαι δὲ τὴν προῖκ' οὐκ ἐπίστευσε
ὥσπερ εἰ τὰ τῶν ἐπιτροπευόντων χρήματα ἀποτίμημ
τοῖς ἐπιτροπευομένοις καθεστάναι νομίζων. ἀλλὰ τ
μὲν ἀδελφὴν ἔδωκε, τὴν δὲ προῖκ' αὐτῷ Τιμοκράτ
ἐπὶ πέντ' ὀβολοῖς ὀφειλήσειν ὡμολόγησεν, ᾧ πρότερ
ἡ γυνὴ συνοικοῦσα ἐτύγχανεν. ὀφλόντος δέ μοι τ
δίκην Ἀφόβου τῆς ἐπιτροπῆς καὶ οὐδὲν δίκαιον ποι
ἐθέλοντος, διαλύειν μὲν ἡμᾶς Ὀνήτωρ οὐδ' ἐπεχείρησε
οὐκ ἀποδεδωκὼς δὲ τὴν προῖκα, ἀλλ' αὐτὸς κύριος ὤ
ὡς ἀπολελοιπυίας τῆς ἀδελφῆς καὶ δοὺς κομίσασθαι
οὐ δυνάμενος, ἀποτιμήσασθαι φάσκων τὴν γῆν ἐξάγε
μ' ἐξ αὐτῆς ἐτόλμησε· τοσοῦτον καὶ ἐμοῦ καὶ ὑμῶν κ
τῶν κειμένων νόμων κατεφρόνησεν. καὶ τὰ μὲν γενόμεν
καὶ δι' ἃ φεύγει τὴν δίκην καὶ περὶ ὧν οἴσετε τ
ψῆφον, ταῦτ' ἐστὶν, ὦ ἄνδρες δικασταί· παρέξομαι
μάρτυρας πρῶτον μὲν αὐτὸν Τιμοκράτην, ὡς ὡμολο
γησεν ὀφειλήσειν τὴν προῖκα καὶ τὸν τόκον ἀπεδίδο
τῆς προικὸς Ἀφόβῳ κατὰ τὰς ὁμολογίας, ἐπειδ' ἐ

αὐτὸς Ἄφοβος ὡμολόγει κομίζεσθαι τὸν τόκον παρὰ Τιμοκράτους. καί μοι λαβὲ τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ἐξ ἀρχῆς μὲν τοίνυν ὁμολογεῖται μὴ δοθῆναι τὴν προῖκα μηδὲ γενέσθαι κύριον αὐτῆς Ἄφοβον. δῆλον δὲ καὶ ἐκ τῶν εἰκότων ὅτι τούτων ἕνεχ᾽ ὧν εἴρηκα ὀφείλειν εἵλοντο μᾶλλον ἢ καταμῖξαι τὴν προῖκα εἰς τὴν οὐσίαν τὴν Ἀφόβου τὴν οὕτω κινδυνευθήσεσθαι μέλλουσαν. οὔτε γὰρ δι᾽ ἀπορίαν οἷόν τ᾽ εἰπεῖν ὡς οὐκ εὐθὺς ἀπέδοσαν· Τιμοκράτει τε γάρ ἐστιν οὐσία πλέον ἢ δέκα ταλάντων, Ὀνήτορί τε πλέον ἢ τριάκοντα, ὥστ᾽ 867
οὐκ ἂν διὰ τοῦτό γ᾽ εἶεν οὐκ εὐθὺς δεδωκότες· οὔτε κτήματα μὲν ἦν αὐτοῖς, ἀργύριον δ᾽ οὐκ ἔτυχε παρόν, ἡ γυνὴ δ᾽ ἐχήρευε, διὸ πρᾶξαι ταῦτ᾽ ἠπείχθησαν οὐχ ἅμα τὴν προῖκα διδόντες. ἀργύριόν τε γὰρ οὗτοι δανείζουσιν ἄλλοις οὐκ ὀλίγον, συνοικοῦσάν τε ταύτην, ἀλλ᾽ οὐ χηρεύουσαν παρὰ Τιμοκράτους ἐξέδοσαν, ὥστ᾽ οὐδ᾽ ἂν ταύτην τὴν σκῆψιν εἰκότως αὐτῶν τις ἀποδέξαιτο. καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, κἀκεῖνο ἂν πάντες ὁμολογήσαιτε, ὅτι τοιοῦτο πρᾶγμα συναλλάττων ὁστισοῦν ἕλοιτ᾽ ἂν ἑτέρῳ μᾶλλον ὀφείλειν ἢ κηδεστῇ τὴν προῖκα μὴ ἀποδοῦναι. μὴ διαλυσάμενος μὲν γὰρ ἔσται χρήστης ἄδηλος εἴτ᾽ ἀποδώσει δικαίως εἴτε μή, μετὰ δὲ τῆς γυναικὸς τἀκείνης ἀποδοὺς οἰκεῖος καὶ κηδεστής. ἐν οὐδεμιᾷ γάρ ἐστιν ὑποψίᾳ τὰ δίκαια πάντα ποιήσας. ὥσθ᾽ οὕτω τοῦ πράγματος ἔχοντος, καὶ τούτων οὐδὲ καθ᾽ ἓν ὧν εἶπον ὀφείλειν ἀναγκασθέντων, οὐδὲ βουληθέντων ἄν, οὐκ ἔστ᾽ εἰπεῖν ἄλλην πρόφασιν δι᾽ ἣν οὐκ ἀπέδοσαν, ἀλλ᾽ ἀνάγκη ταύτην εἶναι τὴν αἰτίαν, δι᾽ ἣν δοῦναι τὴν προῖκ᾽ οὐκ ἐπίστευσαν.

Ἐγὼ τοίνυν ὁμολογουμένως οὕτω ταῦτ᾽ ἐξελέγχων,

ὡς οὐδ' ὕστερον ἀπέδοσαν, οἶμαι ῥᾳδίως ἐπιδείξειν ἐ αὐτῶν τῶν πεπραγμένων, ὥσθ' ὑμῖν γενέσθαι φανερ ὅτι, κἂν εἰ μὴ ἐπὶ τούτοις, ἀλλ' ἐπὶ τῷ διὰ ταχέ ἀποδοῦναι τἀργύριον εἶχον, οὐκ ἄν ποτ' ἀπέδοσαν οὐ ἂν προεῖντο· τοιαύτας ἀνάγκας εἶχεν αὐτοῖς τὸ πρᾶγ μα. δύο μὲν γάρ ἐστιν ἔτη τὰ μεταξὺ τοῦ συνοικῆσ τε τὴν γυναῖκα καὶ φῆσαι τούτους πεποιῆσθαι τ
868 ἀπόλειψιν· ἐγήματο μὲν γὰρ ἐπὶ Πολυζήλου ἄρχοντ σκιροφοριῶνος μηνός, ἡ δ' ἀπόλειψις ἐγράφη ποσε δεῶνος μηνὸς ἐπὶ Τιμοκράτους· ἐγὼ δ' εὐθέως μετ τοὺς γάμους δοκιμασθεὶς ἐνεκάλουν καὶ λόγον ἀπ τουν καὶ πάντων ἀποστερούμενος τὰς δίκας ἐλάγχα νον ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἄρχοντος. ὁ δὴ χρόνος οὗτο ὀφειλῆσαι μὲν ἐνδέχεται κατὰ τὰς ὁμολογίας, ἀποδοῦ ναι δ' οὐκ ἔχει πίστιν. ὃς γὰρ διὰ ταῦτ' ἐξ ἀρχῆ ὀφείλειν εἵλετο καὶ τόκον φέρειν, ἵνα μὴ κινδυνεύοι προὶξ μετὰ τῆς ἄλλης οὐσίας, πῶς οὗτος ἂν ἀπέδωκε ἤδη τὴν δίκην φεύγοντος; ὃς εἰ καὶ τότ' ἐπίστευσε, τηνικαῦτ' ἂν ἀπολαβεῖν ἐζήτησεν. οὐκ ἔνεστι δήπουθεν, ὦ ἄνδρες δικασταί. ἀλλὰ μὴν ὡς ἐγήματο μὲν ἡ γυνὴ καθ' ὃν ἐγὼ λέγω χρόνον, ἀντίδικοι δ' ἡμεῖς ἤδη πρὸς ἀλλήλους ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ κατέστημεν, ὕστερον δ' ἢ ἐγὼ τὴν δίκην ἔλαχον τὴν ἀπόλειψιν οὗτοι πρὸς τὸν ἄρχοντ' ἀπεγράψαντο, λαβέ μοι καθ' ἕκαστον ταύτας τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Μετὰ τοίνυν τοῦτον τὸν ἄρχοντα Κηφισόδωρος, Χίων. ἐπὶ τούτων ἐνεκάλουν δοκιμασθείς, ἔλαχον δὲ τὴν δίκην ἐπὶ Τιμοκράτους. λαβέ μοι ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ἀνάγνωθι δὲ καὶ ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Δῆλον μὲν τοίνυν καὶ ἐκ τῶν μεμαρτυρημένων ὅτι τὴν προῖκ' οὐ δόντες, ἀλλ' ἐπὶ τῷ διασώζειν Ἀφόβῳ τὴν οὐσίαν ταῦτα τολμῶσι πράττειν. οἳ γὰρ ἐν τοσούτῳ χρόνῳ καὶ ὀφειλῆσαι καὶ ἀποδοῦναι καὶ οὐ κομίσασθαι καὶ τὴν γυναῖκ' ἀπολιπεῖν καὶ τὸ χωρίον ἀποτιμήσασθαί φασι, πῶς οὐ φανερὸν ὅτι προστάντες 869
τοῦ πράγματος τὰ γνωσθένθ' ὑφ' ὑμῶν ἀποστερῆσαί με ζητοῦσιν; ὡς δὲ καὶ ἐξ ὧν αὐτὸς οὗτος καὶ Τιμοκράτης καὶ Ἄφοβος ἀπεκρίναντο, οὐχ οἷόντ' ἀποδεδόσθαι τὴν προῖκα, ταῦτ' ἤδη πειράσομαι διδάσκειν ὑμᾶς. ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, τούτων ἕκαστον ἠρόμην πολλῶν ἐναντίον μαρτύρων, Ὀνήτορα μὲν καὶ Τιμοκράτην, εἴ τινες εἶεν μάρτυρες ὧν ἐναντίον τὴν προῖκ' ἀπέδοσαν, αὐτὸν δ' Ἄφοβον, εἴ τινες παρῆσαν ὅτ' ἀπελάμβανεν. καί μοι πάντες ἀπεκρίναντο καθ' ἕκαστον ὅτι οὐδεὶς μάρτυς παρείη, κομίζοιτο δὲ λαμβάνων καθ' ὁποσονοῦν δέοιτ' Ἄφοβος παρ' αὐτῶν. καίτοι τῷ τοῦτο ὑμῶν πιστόν, ὡς ταλάντου τῆς προικὸς οὔσης ἄνευ μαρτύρων Ὀνήτωρ καὶ Τιμοκράτης Ἀφόβῳ τοσοῦτον ἀργύριον ἐνεχείρισαν; ᾧ μὴ ὅτι τοῦτον τὸν τρόπον, ἀλλ' οὐδὲ μετὰ πολλῶν μαρτύρων ἀποδιδοὺς εἰκῇ τις ἂν ἐπίστευσεν, ἵν' εἴ τις γίγνοιτο διαφορά, κομίσασθαι ῥᾳδίως παρ' ὑμῖν δύνηται. μὴ γὰρ ὅτι πρὸς τοῦτον τοιοῦτον ὄντα, ἀλλ' οὐδὲ πρὸς ἄλλον οὐδ' ἂν εἷς οὐδένα τοιοῦτο συνάλλαγμα ποιούμενος ἀμαρτύρως ἂν ἔπραξεν· ἀλλὰ τῶν τοιούτων ἕνεκα καὶ γάμους ποιοῦμεν καὶ τοὺς ἀναγκαιοτάτους παρακαλοῦμεν, ὅτι οὐ πάρεργον, ἀλλ' ἀδελφῶν καὶ θυγατέρων

βίους ἐγχειρίζομεν, ὑπὲρ ὧν τὰς ἀσφαλείας μάλιστ
σκοποῦμεν. εἰκὸς τοίνυν καὶ τοῦτον, ὧνπερ ἐναντί
ὀφείλειν ὡμολόγησε καὶ τὸν τόκον οἴσειν, τῶν αὐτῶ
τούτων παρόντων διαλύσασθαι πρὸς Ἄφοβον, εἶπε
870 ὡς ἀληθῶς ἀπεδίδου τὴν προῖκ' αὐτῷ. τοῦτον μὲν γὰ
τὸν τρόπον πράξας ὅλου τοῦ πράγματος ἀπηλλάτ
τετο, μόνος μόνῳ δ' ἀποδιδοὺς τοὺς ἐπὶ ταῖς ὁμολο
γίαις παραγενομένους ὡς κατ' ὀφείλοντος ἂν αὐτό
μάρτυρας ὑπελείπετο. νῦν τοίνυν τοὺς μὲν ὄντας οἰ
κείους καὶ βελτίους αὐτῶν οὐκ ἠδύναντο πεῖσαι τὴ
προῖκ' ἀποδεδωκέναι σφᾶς μαρτυρεῖν, ἑτέρους δ' ε
παρέχοιντο μάρτυρας μηδὲν γένει προσήκοντας, οὐκ ἂν
ἡγοῦνθ' ὑμᾶς αὐτοῖς πιστεύειν. ἔτι δ' ἀθρόαν μὲν φά-
σκοντες δεδωκέναι τὴν προῖκ' ᾔδεσαν ὅτι τοὺς ἀπε-
νεγκόντας οἰκέτας ἐξαιτήσομεν, οὓς μὴ γεγενημένης τῆς
δόσεως παραδοῦναι μὴ θέλοντες ἠλέγχοντ' ἄν· εἰ δ'
αὐτοὶ μόνοι μόνῳ τοῦτον τὸν τρόπον ἀποδεδωκέναι
λέγοιεν, ἐνόμιζον οὐκ ἐλεγχθήσεσθαι. διὰ τοῦτο τοῦ-
τον εἵλοντο ἐξ ἀνάγκης ψεύδεσθαι τὸν τρόπον. τοι-
αύταις τέχναις καὶ πανουργίαις, ὡς ἁπλοῖ τινὲς εἶναι
δόξοντες, ἡγοῦνται ῥᾳδίως ὑμᾶς ἐξαπατήσειν, ἁπλῶς
οὐδ' ἂν μικρὸν ὑπὲρ τῶν διαφερόντων, ἀλλ' ὡς οἷόν τε
ἀκριβέστατα πράξαντες. λαβὲ τὰς μαρτυρίας αὐτοῖς
ὧν ἐναντίον ἀπεκρίναντο, καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Φέρε δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τὴν γυναῖκα ὑμῖν ἀποδείξω λόγῳ μὲν ἀπολελοιπυῖαν, ἔργῳ δὲ συνοικοῦσαν Ἀφόβῳ· νομίζω γάρ, ἂν τοῦτ' ἀκριβῶς μάθητε, μᾶλλον ὑμᾶς τούτοις μὲν ἀπιστήσειν, ἐμοὶ δ' ἀδικουμένῳ τὰ δίκαια βοηθήσειν. μάρτυρας δὲ τῶν μὲν ὑμῖν παρέξομαι, τῶν δ' ἐπιδείξω μεγάλα τεκμήρια καὶ πί-

στεις ἱκανάς. ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, μετὰ τὸ 871
γεγράφθαι παρὰ τῷ ἄρχοντι ταύτην τὴν γυναῖκ' ἀπολελοιπυῖαν καὶ τὸ φάσκειν Ὀνήτορ' ἀντὶ τῆς προικὸς ἀποτετιμῆσθαι τὸ χωρίον ὁρῶν Ἄφοβον ὁμοίως ἔχοντα καὶ γεωργοῦντα τὴν γῆν καὶ τῇ γυναικὶ συνοικοῦντα, σαφῶς ᾔδειν ὅτι λόγος ταῦτα καὶ παραγωγὴ τοῦ πράγματός ἐστι. βουλόμενος δ' ἐμφανῆ ποιῆσαι ταῦτα πᾶσιν ὑμῖν, ἐξελέγχειν αὐτὸν ἠξίουν ἐναντίον μαρτύρων, εἰ μὴ φάσκοι ταῦθ' οὕτως ἔχειν, καὶ παρεδίδουν οἰκέτην εἰς βάσανον, ὃς συνῄδει πάντ' ἀκριβῶς· ὃν ἔλαβον κατὰ τὴν ὑπερημερίαν ἐκ τῶν Ἀφόβου. οὗτος δ' ἐμοῦ ταῦτ' ἀξιώσαντος περὶ μὲν τοῦ συνοικεῖν Ἀφόβῳ τὴν ἀδελφὴν ἔφευγε τὴν βάσανον· ὡς δ' οὐκ ἐκεῖνος ἐγεώργει τὴν γῆν, οὐκ ἠδύνατ' ἀρνηθῆναι διὰ τὴν περιφάνειαν, ἀλλὰ προσωμολόγησεν. οὐ μόνον δ' ἐκ τούτων ἦν ῥᾴδιον γνῶναι ὅτι καὶ συνῴκει τῇ γυναικὶ καὶ τὸ χωρίον ἐκέκτητο ἔτι πρὶν γενέσθαι τὴν δίκην, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν ὀφλὼν διεπράξατο περὶ αὐτῶν. ὡς γὰρ οὐκ ἀποτετιμηκώς, ἀλλ' ἐμῶν ἐσομένων κατὰ τὴν δίκην, ἃ μὲν οἷόν τ' ἦν ἐξενεγκεῖν, ᾤχετο λαβών, τοὺς καρποὺς καὶ τὰ σκεύη τὰ γεωργικὰ πάντα πλὴν τῶν πιθακνῶν· ἃ δ' οὐχ οἷόν τ' ἦν ἀνελεῖν, ἐξ ἀνάγκης ὑπέλιπεν, ὥστ' ἐγγενέσθαι τούτῳ νῦν αὐτῆς τῆς γῆς ἀμφισβητεῖν. καίτοι δεινὸν τὸν μὲν λέγειν ὡς ἀπετιμήσατο τὸ χωρίον, τὸν δ' ἀποτετιμηκότα φαίνεσθαι γεωργοῦντα, καὶ φάσκειν μὲν ἀπολελοιπέναι τὴν ἀδελφήν, ὑπὲρ αὐτῶν δὲ τούτων φανερὸν εἶναι φεύγοντα τοὺς ἐλέγχους, καὶ τὸν μὲν οὐ συνοικοῦντα, ὡς οὗτός
φησι, καὶ τοὺς καρποὺς καὶ τὰ ἐκ τῆς γεωργίας 872
ἅπαντ' ἐξενεγκεῖν, τὸν δ' ὑπὲρ τῆς ἀπολελοιπυίας πράττοντα, ὑπὲρ ἧς ἀποτετιμῆσθαί φησι τὸ χωρίον, φαίνεσθαι μηδ' ὑπὲρ ἑνὸς τούτων ἀγανακτοῦντα, ἀλλ'

ἡσυχίαν ἔχοντα. ταῦτ' οὐ πολλὴ περιφάνειά ἐστι; ταῦτ' οὐχ ὁμολογουμένη προστασία; φήσειέ γ' ἄ τις, εἰ διαλογίζοιτ' ὀρθῶς ἕκαστ' αὐτῶν, ὡς τοίν ὡμολόγει μὲν ἐκεῖνον γεωργεῖν πρὶν γενέσθαι τὴν δίκ ἐμοὶ πρὸς αὐτόν, ὑπὲρ δὲ τοῦ μὴ συνοικεῖν τὴν ἀδελ φὴν οὐκ ἠθέλησε ποιήσασθαι τὴν βάσανον, ἡ δὲ γεωρ γία ἐξεσκευάσθη μετὰ τὴν δίκην πλὴν τῶν ἐγγείω λαβὲ ταύτας τὰς μαρτυρίας καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ἐμοὶ τοίνυν τοσούτων ὑπαρχόντων τεκμηρίων, οὐχ ἥκιστ' αὐτὸς ἔδειξεν Ὀνήτωρ ὅτι οὐκ ἀληθινὴν ἐποιήσατο τὴν ἀπόλειψιν. ᾧ γὰρ προσῆκε χαλεπῶς φέρειν, εἰ τὴν προῖκα δοὺς, ὥς φησιν, ἀντ' ἀργυρίου χωρίον ἀμφισβητούμενον ἀπελάμβανεν, οὗτος οὐχ ὡς διάφορος οὐδ' ὡς ἀδικούμενος, ἀλλ' ὡς οἰκειότατος πάντων τὴν πρὸς ἐμὲ δίκην αὐτῷ συνηγωνίζετο. κἀμὲ μὲν συναποστερῆσαι μετ' ἐκείνου τῶν πατρῴων ἐπεχείρησε, καθ' ὅσον αὐτὸς οἷός τε ἦν, ὑφ' οὗ κακὸν οὐδ' ὁτιοῦν ἦν πεπονθώς· Ἀφόβῳ δ', ὃν ἀλλότριον εἶναι προσῆκε νομίζειν, εἴ τι τούτων ἀληθὲς ἦν ὧν νῦν λέγουσι, καὶ τἀμὰ πρὸς τοῖς ἐκείνου περιποιεῖν ἐζήτησεν. καὶ οὐ μόνον ἐνταῦθα τοῦτ' ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ κατεγνωσμένης ἤδη τῆς δίκης ἀναβὰς ἐπὶ τὸ δικαστήριον ἐδεῖτο ἱκετεύων ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ ἀντιβολῶν καὶ δά-
873 κρυσι κλάων ταλάντου τιμῆσαι, καὶ τούτου αὐτὸς ἐγίγνετ' ἐγγυητής. καὶ ταῦθ' ὁμολογούμενα μέν ἐστι πολλαχόθεν· οἵ τε γὰρ ἐν τῷ δικαστηρίῳ τότε δικάζοντες καὶ τῶν ἔξωθεν παρόντων πολλοὶ συνίσασιν· ὅμως δὲ καὶ μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι. καί μοι λαβὲ ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τεκμηρίῳ μεγάλῳ γνῶναι ῥᾴδιον ὅτι τῇ ἀληθείᾳ συνῴκει καὶ οὐδέπω καὶ τήμερον ἀπολέλοιπεν. αὕτη γὰρ ἡ γυνὴ πρὶν μὲν ὡς Ἄφοβον ἐλθεῖν μίαν ἡμέραν οὐκ ἐχήρευσεν, ἀλλὰ παρὰ ζῶντος Τιμοκράτους ἐκείνῳ συνῴκησε, νῦν δ' ἐν τρισὶν ἔτεσιν ἄλλῳ συνοικοῦσ' οὐδενὶ φαίνεται. καίτοι τῷ πιστὸν, ὡς τότε μὲν, ἵνα μὴ χηρεύσειε, παρ' ἀνδρὸς ὡς ἄνδρα ἐβάδιζε, νῦν δ', εἴπερ ὡς ἀληθῶς ἀπολέλοιπε, τοσοῦτον ἂν χρόνον χηρεύουσ' ἠνείχετο ἐξὸν ἄλλῳ συνοικεῖν, τοῦ τε ἀδελφοῦ κεκτημένου τοσαύτην οὐσίαν, αὐτή τε ταύτην ἔχουσα τὴν ἡλικίαν; οὐκ ἔχει ταῦτ' ἀλήθειαν, ὦ ἄνδρες δικασταί, πιθανὴν, ἀλλὰ λόγοι ταῦτ' εἰσὶ, συνοικεῖ δ' ἡ γυνὴ φανερῶς καὶ οὐκ ἐπικρύπτεται τὸ πρᾶγμα. παρέξομαι δ' ὑμῖν Πασιφῶντος μαρτυρίαν, ὃς ἀρρωστοῦσαν αὐτὴν θεραπεύων ἑώρα παρακαθήμενον Ἄφοβον ἐπὶ τούτου τοῦ ἄρχοντος, ἤδη τούτῳ ταυτησὶ τῆς δίκης εἰληγμένης. καί μοι λαβὲ τὴν Πασιφῶντος μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ἐγὼ τοίνυν εἰδὼς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ μετὰ τὴν δίκην τοῦτον εὐθὺς ἀποδεδεγμένον τὰ ἐκ τῆς οἰκίας τῆς Ἀφόβου χρήματα, καὶ κύριον τῶν τ' ἐκείνου καὶ τῶν ἐμῶν ἁπάντων γεγενημένον καὶ συνοικοῦσαν 874
αὐτῷ τὴν γυναῖκα σαφῶς ἐπιστάμενος, τρεῖς θεραπαίνας ἐξῄτησα αὐτὸν, αἳ συνοικοῦσάν τε τὴν γυναῖκ' ᾔδεσαν καὶ τὰ χρήματα ὅτι παρὰ τούτοις ἦν, ἵνα μὴ λόγοι μόνον, ἀλλὰ καὶ βάσανοι περὶ αὐτῶν γίγνοιντο. οὗτος δ' ἐμοῦ προκαλεσαμένου ταῦτα καὶ πάντων τῶν παρόντων δίκαια λέγειν με ἀποφηναμένων οὐκ ἠθέλησεν εἰς τοῦτο τἀκριβὲς καταφυγεῖν, ἀλλ' ὥσπερ

ἑτέρων τινῶν ὄντων περὶ τῶν τοιούτων σαφεστέρων ἐλέγχων ἢ βασάνων καὶ μαρτυριῶν, οὔτε μάρτυρα παρεχόμενος τὴν προῖκα ὡς ἀποδέδωκεν, οὔτ' εἰς βάσανον ἐκδιδοὺς τὰς συνειδυίας περὶ τοῦ μὴ συνοικεῖν τὴν ἀδελφήν, ὅτι ταῦτ' ἠξίουν, ὑβριστικῶς πάνυ καὶ προπηλακιστικῶς οὐκ εἴα με αὐτῷ διαλέγεσθαι. τούτου γένοιτ' ἂν τις σχετλιώτερος ἄνθρωπος, ἢ μᾶλλον ἑκὼν τὰ δίκαι' ἀγνοεῖν προσποιούμενος; λαβὲ δ' αὐτὴν τὴν πρόκλησιν καὶ ἀνάγνωθι.

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

Ὑμεῖς τοίνυν καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ βάσανον ἀκριβεστάτην πασῶν πίστεων νομίζετε, καὶ ὅπου ἂν δοῦλοι καὶ ἐλεύθεροι παραγένωνται, δέῃ δ' εὑρεθῆναι τὸ ζητούμενον, οὐ χρῆσθε ταῖς τῶν ἐλευθέρων μαρτυρίαις, ἀλλὰ τοὺς δούλους βασανίζοντες οὕτω ζητεῖτε τὴν ἀλήθειαν εὑρεῖν, εἰκότως ὦ ἄνδρες δικασταί. τῶν μὲν γὰρ μαρτυρησάντων ἤδη τινὲς οὐ τἀληθῆ μαρτυρῆσαι ἔδοξαν· τῶν δὲ βασανισθέντων οὐδένες πώποτ' ἐξηλέγχθησαν, ὡς οὐκ ἀληθῆ τὰ ἐκ τῆς βασάνου εἶπον.
875 οὗτος δὲ τηλικαῦτα δίκαια φυγὼν καὶ σαφεῖς οὕτω καὶ μεγάλους ἐλέγχους παραλιπών, Ἄφοβον παρεχόμενος μάρτυρα καὶ Τιμοκράτην, τὸν μὲν ὡς ἀποδέδωκε τὴν προῖκα, τὸν δ' ὡς ἀπείληφεν, ἀξιώσει πιστεύεσθαι παρ' ὑμῖν, ἀμάρτυρον τὴν πρὸς τούτους πρᾶξιν γεγενῆσθαι προσποιούμενος· τοσαύτην ὑμῶν εὐήθειαν κατέγνωκεν. ὅτι μὲν τοίνυν οὔτ' ἀληθῆ οὔτ' ἀληθείᾳ ἐοικότα λέξουσι, καὶ ἐκ τοῦ ἐξ ἀρχῆς αὐτοὺς ὁμολογεῖν τὴν προῖκα μὴ δοῦναι, καὶ ἐκ τοῦ πάλιν ἄνευ μαρτύρων ἀποδεδωκέναι φάσκειν, καὶ ἐκ τοῦ τὸν χρόνον μὴ ἐγχωρεῖν ἀμφισβητουμένης ἤδη τῆς οὐσίας ἀποδοῦναι τἀργύριον, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἱκανῶς ἀποδεδεῖχθαί μοι νομίζω.

ΠΡΟΣ ΟΝΗΤΟΡΑ ΕΞΟΥΛΗΣ Β.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Παραλελειμμένα τινὰ ἐν τῷ προτέρῳ λόγῳ διὰ τούτου ροστίθησιν, ὡς καὶ αὐτὸς ἐπισημαίνεται, καὶ δὴ καὶ πρός ινας ἀντιρρήσεις ἵσταται.

Περὶ δὲ τῶν λόγων τούτων προειρήκαμεν ὅτι πολλοί ιασιν αὐτοὺς ὑπὸ Ἰσαίου συντεθῆναι, τοῦ ῥήτορος ἀπι-τοῦντες εἶναι διὰ τὴν ἡλικίαν, οἱ δέ γε, εἰ μὴ τοῦτο, ιωρθῶσθαί γε ὑπὸ τοῦ Ἰσαίου· ἐοίκασι γὰρ τοῖς ἐκείνου ιόγοις. θαυμαστὸν δ' οὐδέν, εἰ τὸν διδάσκαλον ἐμιμήσατο ιαὶ μηδέπω πρὸς τὸ τέλειον ἥκων ἐπὶ τὸν ἐκείνου χαρακτῆρα ιετῄει τέως.

Ὃ παρέλιπον ἐν τῷ προτέρῳ λόγῳ τεκμήριον, 876
οὐδενὸς τῶν προειρημένων ἔλαττον, τοῦ μὴ δεδωκέναι τὴν προῖκα τούτους Ἀφόβῳ, τοῦτο πρῶτον εἰπὼν μετὰ τοῦτο καὶ περὶ ὧν οὗτος ἔψευσται πρὸς ὑμᾶς ἐξελέγχειν αὐτὸν πειράσομαι. οὗτος γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὸ πρῶτον ὅτε τῶν Ἀφόβου διενοεῖτο ἀμφισβητεῖν, οὐχὶ τάλαντον ἔφη τὴν προῖχ', ὥσπερ νυνί, ἀλλ', ὀγδοήκοντα μνᾶς δεδωκέναι, καὶ τίθησιν ὅρους ἐπὶ μὲν τὴν οἰκίαν δισχιλίων, ἐπὶ δὲ τὸ χωρίον ταλάντου, βουλόμενος μὴ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ κἀκείνην διασώζειν αὐτῷ. γενομένης δέ μοι τῆς δίκης πρὸς αὐτόν, ἰδὼν ὡς διάκεισθ' ὑμεῖς πρὸς τοὺς λίαν ἀναιδῶς ἀδικοῦν-τας, ἔννους γίγνεται, καὶ δεινὰ πάσχειν ἡγήσατο δόξειν ἐμὲ τοσούτων χρημάτων ἀπεστερημένον, εἰ μηδ' ὁτιοῦν ἕξοιμι τῶν Ἀφόβου λαβεῖν τοῦ τἀμὰ ἔχοντος, ἀλλ'

ὑπὸ τούτου κωλυόμενος φανερὸς γενήσομαι. καὶ
ποιεῖ; τοὺς ὅρους ἀπὸ τῆς οἰκίας ἀφαιρεῖ, καὶ τάλ
τον μόνον εἶναι τὴν προῖκά φησιν, ἐν ᾧ τὸ χωρ
ἀποτετιμῆσθαι. καίτοι δῆλον ὅτι τοὺς ἐπὶ τῆς οἰ
ὅρους εἰ δικαίους ἔθηκε καὶ ὄντως ἀληθεῖς, δικαίους
τοὺς ἐπὶ τοῦ χωρίου τέθεικεν· εἰ δ' εὐθὺς ἀδικεῖν βου
μενος ψευδεῖς ἔθηκεν ἐκείνους, εἰκὸς καὶ τούτους
877 ἀληθεῖς ὑπάρχειν. τοῦτο τοίνυν οὐκ ἐξ ὧν ἐγὼ δε
λωκα λόγων δεῖ σκοπεῖν, ἀλλ' ἐξ ὧν αὐτὸς οὗ
διεπράξατο· οὐδ' ὑφ' ἑνὸς γὰρ ἀναγκασθεὶς ἀνθρώπ
αὐτὸς ἀνεῖλε τοὺς ὅρους, ἔργῳ φανερὸν ποιήσας
ψεύδεται. καὶ ταῦθ' ὡς ἀληθῆ λέγω, τὸ μὲν χωρ
καὶ νῦν οὗτός φησιν ἀποτετιμῆσθαι ταλάντου, τὴν
οἰκίαν ὡς προσωρίσατο δισχιλίων καὶ πάλιν τοὺς ὅρ
ἀνεῖλε γενομένης τῆς δίκης, τοὺς εἰδότας ὑμῖν μάρτυρ
παρέξομαι. καί μοι λαβὲ τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Δῆλον τοίνυν ὅτι δισχιλίων μὲν ὡρισμένος τ
οἰκίαν, ταλάντου δὲ τὸ χωρίον, ὡς ὀγδοήκοντα μν
δεδωκὼς ἔμελλεν ἀμφισβητήσειν. μεῖζον οὖν ἄν τι γέ
νοιτο τεκμήριον ὑμῖν τοῦ μηδὲν ἀληθὲς νῦν λέγει
τοῦτον ἢ εἰ φανείη μὴ ταὐτὰ λέγων τοῖς ἐξ ἀρχῆ
περὶ τῶν αὐτῶν; ἐμοὶ μὲν γὰρ οὐδὲν ἂν δοκεῖ τούτο
μεῖζον εὑρεθῆναι.

Σκέψασθε τοίνυν τὴν ἀναίδειαν, ὃς ἐν ὑμῖν ἐτόλ-
μησεν εἰπεῖν ὡς οὐκ ἀποστερεῖ με ὅσῳ πλείονος ἄξιόν
ἐστι ταλάντου, καὶ ταῦτ' αὐτὸς τιμήσας οὐκ ἄξιον
εἶναι πλείονος. τί γὰρ βουλόμενος δισχιλίων προσωρ
σω τὴν οἰκίαν, ὅτε τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς ἐνεκάλεις, ε
γε τὸ χωρίον ἄξιον ἦν πλείονος, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τούτῳ
τὰς δισχιλίας ἐτίθεις; ἢ ὅταν μέν σοι δοκῇ πάντα τὰ

φόβου διασώζειν, τό τε χωρίον ἔσται ταλάντου ἴσον ἄξιον, καὶ τὴν οἰκίαν ἐν δισχιλίαις προσέξεις, ἡ ἡ προὶξ ὀγδοήκοντα μναῖ γενήσονται, καὶ ἀξιώσεις ειν ἀμφότερα· ὅταν δέ σοι μὴ συμφέρῃ, τἀναντία λιν ἡ μὲν οἰκία ταλάντου, διότι νῦν ἐγὼ ταύτην ἔχω, ῦ δὲ χωρίου τὸ περιὸν οὐκ ἐλάττονος ἢ δυοῖν ἄξιον, ἐγὼ δοκῶ βλάπτειν τοῦτον, οὐκ ἀποστερεῖσθαι. 878
ρᾷς ὡς ὑποκρίνει μὲν δεδωκέναι τὴν προῖκα, φαίνει δὲ ατ' οὐδ' ὀντινοῦν τρόπον δεδωκώς; τὰ γὰρ ἀληθῆ καὶ ὴ κακουργούμενα τῶν πραγμάτων ἁπλῶς, οἷ' ἂν ἐξ ρχῆς πραχθῇ, τοιαῦτ' ἐστί· σὺ δὲ τοὐναντίον ἐξελέγχει πράξας εἰς τὴν καθ' ἡμῶν ὑπηρεσίαν.

Ἄξιον τοίνυν καὶ τὸν ὅρκον, ὁποῖόν τιν' ἂν ὤμοσεν, ἴ τις ἔδωκεν, ἐκ τούτων ἰδεῖν. ὃς γὰρ ὀγδοήκοντα μνᾶς φη τὴν προῖκ' εἶναι, εἰ τότ' αὐτῷ τις ἔδωκεν, ὀμόσαντι ταῦτ' ἀληθῆ λέγειν, κομίσασθαι, τί ἐποίησεν ἄν; ἢ δῆλον ὅτι ὤμοσε· τί γὰρ καὶ λέγων οὐ φήσει τότ' ἂν ὀμόσαι, νῦν γε τοῦτ' ἀξιῶν; οὐκοῦν ὅτι γ' ἐπιώρκησεν ἄν, ἑαυτὸν ἐξελέγχει· νῦν γὰρ οὐκ ὀγδοήκοντα μνᾶς, ἀλλὰ τάλαντον δεδωκέναι φησίν. τί μᾶλλον ἂν οὖν εἰκότως τις αὐτὸν ἐκεῖνα ἐπιορκεῖν ἢ τάδ' ἡγοῖτο; ἢ τίνα τις δικαίως ἂν ἔχοι περὶ τούτου διάνοιαν τοῦ ῥαδίως οὕτως αὐτὸν ἐξελέγχοντος ὄντ' ἐπίορκον;

Ἀλλὰ νὴ Δί' ἴσως οὐχὶ πάντ' αὐτῷ τοιαῦτα πέπρακται, οὐδὲ πανταχόθεν δῆλός ἐστι τεχνάζων. ἀλλὰ καὶ τιμώμενος φανερὸς γέγονεν ὑπὲρ Ἀφόβου ταλάντου, καὶ τοῦτ' αὐτὸς ἡμῖν ἀποδώσειν ἐγγυώμενος. καίτοι σκέψασθε ὅτι τοῦτ' ἔστι τεκμήριον οὐ μόνον τοῦ τὴν γυναῖκα συνοικεῖν Ἀφόβῳ καὶ τοῦτον οἰκείως ἔχειν, ἀλλὰ καὶ τοῦ μὴ δεδωκέναι τὴν προῖκα. τίς γὰρ ἄνθρωπος ἠλίθιός ἐστιν οὕτως, ὃς ἀργύριον μὲν δοὺς τοσοῦτον, ἔπειθ' ἓν λαβὼν χωρίον ἀμφισβητούμενον

879 εἰς ἀποτίμησιν, σὺν οἷς πρότερον ἐζημίωτο, τὸν κήσαντα ὡς δίκαιόν τι ποιήσοντα καὶ τοῦ τῆς ὀφλήματος προσεγγυήσασθαι; ἐγὼ μὲν οὐδέν' καὶ γὰρ οὐδὲ λόγον τὸ πρᾶγμ' ἔχον ἐστὶ, τὸν αὐτῷ μὴ δυνάμενον κομίσασθαι τάλαντον, τοῦτον τινὶ φάσκειν ἀποτίσειν καὶ ταῦτ' ἐγγυᾶσθαι. ἀλλ ἀπ' αὐτῶν τούτων ἐστὶ δῆλον ὅτι τὴν μὲν προῖκ δέδωκεν, ἀντὶ δὲ πολλῶν χρημάτων τῶν ἐμῶν οἰ ὧν Ἀφόβῳ ταῦτ' ἀπετιμᾶτο, κληρονόμον τὴν ἀδελ τῶν ἐμῶν μετ' ἐκείνου καταστῆσαι βουλόμενος. νῦν παρακρούσασθαι ζητεῖ καὶ φενακίζει, λέγων πρότερον τοὺς ὅρους ἔστησεν ἢ ἐκεῖνον τὴν δί ὀφλεῖν. οὐ πρότερόν γε ἢ παρὰ σοὶ, εἴ γε νῦν ἀλ λέγεις. δῆλον γὰρ ὅτι καταγνοὺς ἀδικίαν αὐτοῦ τα ἐποίεις. εἶτα καὶ γελοῖον τοῦτο λέγειν, ὥσπερ οὐκ δότων ὑμῶν ὅτι πάντες οἱ τὰ τοιαῦτ' ἀδικοῦντες σκ ποῦσι τί λέξουσιν, καὶ οὐδεὶς πώποτ' ὦφλε σιωπ οὐδ' ἀδικεῖν ὁμολογῶν· ἀλλ' ἐπειδὰν, οἶμαι, μηδ ἀληθὲς λέγων ἐξελεγχθῇ, τότε γιγνώσκεται ὁποῖ ἐστιν. ὅπερ καὶ οὗτος ἔμοιγε δοκεῖ πάσχειν. ἐπεὶ, φέ ρε, πῶς ἐστι δίκαιον, ἐὰν μὲν ὀγδοήκοντα μνῶν θῇ ὅρους, ὀγδοήκοντα μνᾶς εἶναι τὴν προῖκα, ἐὰν δὲ πλεί ονος πλέον, ἐὰν δ' ἐλάττονος ἔλαττον; ἢ πῶς ἐστι δί καιον, τῆς ἀδελφῆς τῆς σῆς μηδέπω καὶ τήμερον ἄλλ συνοικούσης μηδ' ἀπηλλαγμένης Ἀφόβου, μηδὲ τὴν προῖκα δεδωκότος σοῦ, μηδ' ὑπὲρ τούτων εἰς βάσανον μηδ' εἰς ἄλλο δίκαιον μηδὲν καταφεύγειν ἐθέλοντος, ὅτι σὺ στῆσαι φῂς ὅρους, σὸν εἶναι τὸ χωρίον; ἐγὼ μὲν οὐδαμῶς οἶμαι· τὴν γὰρ ἀλήθειαν σκεπτέον, οὐχ ἅ τις ἑαυτῷ παρεσκεύασεν ἐξεπίτηδες εἰς τὸ λέγειν τι
880 δοκεῖν, ὥσπερ ὑμεῖς. ἔπειτα τὸ δεινότατον· εἰ καὶ δεδωκότες ἦτε ὡς μάλιστα τὴν προῖκα, ἣν οὐ δεδώκατε,

ρὸ τούτων αἴτιος; οὐχ ὑμεῖς, ἐπεὶ ἐπὶ τἀμὰ ἔδοτε; ἐν ὅλοις ἔτεσι πρότερον δέκα τἀμὰ λαβὼν εἶχεν ἐκεῖνων ὦφλε τὴν δίκην, ἢ κηδεστήν σοι γενέσθαι; ἢ μὲν ἔδει κομίσασθαι πάντα, τὸν δὲ καὶ καταδικασάμενον καὶ δι' ὀρφανίαν ἠδικημένον καὶ προικὸς ἀληθῆς ἀπεστερημένον, ὃν μόνον ἀνθρώπων οὐδὲ τῆς ... βελίας ἄξιον ἦν κινδυνεύειν, ἠναγκάσθαι τοιαῦτα ... θεῖν, κεκομισμένον μηδ' ὁτιοῦν, καὶ ταῦτ' ἐθέλοντα ... εῖν ὑμῖν αὐτοῖς, εἴ τι τῶν δεόντων ἐβούλεσθε ... άττειν;

EDUCATIONAL BOOKS

PUBLISHED BY

JOHN W. PARKER AND SON, WEST STRAND.

BIBLE WORD BOOK. 1*s.*
BIBLE SPELLING BOOK. Two Parts, 4*d.* each.
EASY GRAMMAR FOR CHILDREN. By a Lady. 9*d.*
ENGLISH GRAMMAR of Chester Diocesan Schools. 3*d.*
RUSSELL'S ENGLISH GRAMMAR. 1*s.* 6*d.*
LITTLE READING BOOK. With many Cuts. 4*d.*
EASY POETRY for CHILDREN. 1*s.*
THE INSTRUCTOR. Seven Volumes, 2*s.* each.

Vol. I. TALES, CONVERSATIONS and LESSONS from HISTORY.—II. HOUSES, FURNITURE, FOOD, and CLOTHING.—III. The UNIVERSE.—IV. The CALENDAR, MONTHS, and SEASONS.—V. DESCRIPTIVE GEOGRAPHY.—VI. ANCIENT HISTORY.—VII. MODERN HISTORY.

OUTLINES OF THE HISTORY OF ENGLAND. 1*s.*
OUTLINES OF THE HISTORY OF IRELAND. 1*s.*
OUTLINES OF THE HISTORY OF FRANCE. 1*s.* 3*d.*
OUTLINES OF ROMAN HISTORY. 10*d.*
OUTLINES OF GRECIAN HISTORY. 1*s.*
OUTLINES OF SACRED HISTORY. 2*s.* 6*d.*
OUTLINES OF ECCLESIASTICAL HISTORY. 2*s.* 6*d.*
OUTLINES OF HISTORY of the BRITISH CHURCH. 1*s.* 6*d.*
OUTLINES OF GEOGRAPHY. 10*d.*
OUTLINES OF PHYSICAL GEOGRAPHY. 10*d.*
OUTLINES OF ASTRONOMY. 10*d.*
OUTLINES OF GEOLOGY. 10*d.*
OUTLINES OF CHEMISTRY. 10*d.*
OUTLINES OF ALGEBRA.

FIRST IDEAS OF NUMBER. 1*s.*
ARITHMETIC TAUGHT BY QUESTIONS. 1*s.* 6*d.*
IMPROVED ARITHMETICAL TABLES. 6*d.*
SHORT's HINTS ON TEACHING FRACTIONS. 8*d.*
FIRST BOOK IN ALGEBRA. 1*s.* 6*d.*
FIRST BOOK IN GEOMETRY. 1*s.* 6*d.*
EDWARD's FIGURES OF EUCLID. 2*s.*
HALL's ELEMENTS OF ALGEBRA. 5*s.*

LUDLOW's CLASS READING BOOK. 3*s.*, bound.
CHURCH SCHOLAR's READING BOOK. 3 Vols. 3*s.* each.
EASY LESSONS ON MONEY MATTERS. 1*s.*
EASY LESSONS ON REASONING. 1*s.* 6*d.*

HOUSE I LIVE IN. With Wood Cuts. 2*s.* 6*d.*
ABBOTT's READER. 3*s.*

FIRST IDEAS OF GEOGRAPHY FOR CHILDREN. 1*s.*
BEVAN's ANCIENT GEOGRAPHY. 2*s.* 6*d.*
HAND-BOOK OF BIBLE GEOGRAPHY. 2*s.*
BIBLE MAPS FOR SCHOOLS. Sewed, 3*s.*
HUGHES's BIBLE MAPS; AN HISTORICAL AND DESCRIPTIVE ATLAS OF SCRIPTURE GEOGRAPHY. Cloth. Maps coloured. 7*s.* 6*d.*
MAJOR's OUTLINE SCRIPTURE MAPS, with Key. 3*s.*
GUYOT'S EARTH AND MAN. Revised. 2*s.* 6*d.*

LESSONS ON CHRISTIAN EVIDENCES. 6*d.*
LESSONS ON THE HISTORY OF RELIGIOUS WORSHIP. 2*s.*
MANUAL OF THE HOLY SCRIPTURES. 4*s.* bd.; in wrapper, 3*s.*
LESSONS ON THE STUDY OF PAUL'S EPISTLES. 9*d.*
RIDDLE's FIRST SUNDAYS AT CHURCH. 3*s.* 6*d.*
ZORNLIN's BIBLE NARRATIVE. With Maps. 7*s.*
FARR's BIBLE BIOGRAPHY. 4*s.*
JOHNS' SHORT SERMONS FOR CHILDREN. 3*s.* 6*d.*
READINGS IN NATURAL THEOLOGY. 4*s.*
BISHOP SHORT's WHAT IS CHRISTIANITY? 1*s.* 6*d.*
PALEY's EVIDENCES EPITOMIZED, with Questions. 3*s.*

PARLEY's UNIVERSAL HISTORY. 7*s.* 6*d.*
SCHOOL HISTORY OF ENGLAND, Abridged from GLEIG's FAMILY HISTORY OF ENGLAND. Strongly bound, 6*s.*
TURNER's ANALYSIS of ENGLISH & FRENCH HISTORY. 2*s.*
TURNER's ANALYSIS OF ROMAN HISTORY. 2*s.*
LORD AND THE VASSAL; a Sketch of the Feudal System. 2*s.*
COCKAYNE's CIVIL HISTORY OF THE JEWS. 4*s.* 6*d.*
BURTON's HISTORY OF THE CHRISTIAN CHURCH. 5*s.*
TAYLOR's HISTORY OF CHRISTIANITY. 6*s.* 6*d.*
TAYLOR's HISTORY OF MOHAMMEDANISM. 4*s.*
TAYLOR's MANUAL OF ANCIENT HISTORY. 10*s.* 6*d.*
TAYLOR's MANUAL OF MODERN HISTORY. 10*s.* 6*d.*

CONVERSATIONS ON GARDENING & NATURAL HISTORY. 2*s.* 6*d.*
ELEMENTS OF BOTANY. With Wood Cuts. 2*s.*
BOOK OF ANIMALS.
BOOK OF BIRDS.
BOOK OF FISHES. } With Wood Cuts. 1*s.* 6*d.* each.
BOOK OF REPTILES.
BOOK OF SHELLS.

BOOK OF TREES. With Wood Cuts. 2*s.*
ROBERTS's DOMESTICATED ANIMALS. With Cuts. 3*s.* 6*d.*
ROBERTS's WILD ANIMALS. With Cuts. 3*s.* 6*d.*
BISHOP STANLEY's HISTORY OF BIRDS. 5*s.*

MINERALS AND METALS. Many Cuts. 2*s.* 6*d.*
EDWARDS's INTRODUCTION TO ENGLISH COMPOSITION. 2*s.*
READINGS IN ENGLISH PROSE LITERATURE. 4*s.* 6*d.*
READINGS IN POETRY. 3*s.* 6*d.*
READINGS IN BIOGRAPHY. 4*s.* 6*d.*
READINGS FROM SHAKSPEARE. 4*s.* 6*d.*

GEMS OF SACRED LITERATURE. Two Volumes. 8*s.*
GEMS OF SACRED POETRY. Two Volumes. 8*s.*
WILLMOTT's LIVES OF SACRED POETS. Two Volumes. 9*s.*
HONE's LIVES OF EMINENT CHRISTIANS. 4 Vols. 4*s.* 6*d.* ea.
PRIDDEN's EARLY CHRISTIANS. 4*s.*
POPULAR POEMS. Selected by E. PARKER. 2*s.* 6*d.*
FABLES AND MORAL MAXIMS. Selected by A. PARKER. 3*s.* 6*d.*

EASY LESSONS IN MECHANICS. 3*s.*
NATURAL PHILOSOPHY FOR BEGINNERS. With 143 Cuts. 2*s.*
USEFUL ARTS employed in the Production of FOOD and of CLOTHING. With Wood Cuts. 2*s.* 6*d.* each.
USEFUL ARTS employed in the Construction of DWELLING-HOUSES. With numerous Wood Cuts. 2*s.* 6*d.*
READINGS IN SCIENCE. With many Wood Cuts. 5*s.*
MOSELEY's LECTURES ON ASTRONOMY. 5*s.* 6*d.*
MOSELEY's MECHANICS APPLIED TO THE ARTS. 6*s.* 6*d.*
LORD's POPULAR PHYSIOLOGY. 7*s.* 6*d.*
WAYLAND's ELEMENTS OF POLITICAL ECONOMY. 2*s.*

FRENCH.

LE TELLIER's FRENCH GRAMMAR, adapted for English Teaching. By J. F. WATTEZ, French Master, King's College. 4*s.*
VENTOUILLAC's RUDIMENTS. 3*s.* 6*d.*
WATTEZ's COLLOQUIAL EXERCISES. 2*s.* 6*d.*
BRASSEUR's EXERCISES ON PHRASEOLOGY. 3*s.* 6*d.*
VENTOUILLAC's LIVRE DE CLASSE. 5*s.*
VENTOUILLAC's FRENCH POETRY; with ENGLISH NOTES. 2*s.*
FRENCH CLASSICS. Abridged in an entirely new form, and graciously permitted by Her Majesty to be used as Educational Works for the instruction of the Royal Children of England. By MARIN DE LA VOYE.

TELEMAQUE. 2*s.* 6*d.*
VOYAGES DE CYRUS. 2*s.*
BELISAIRE. 1*s.* 6*d.*
PIERRE LE GRAND. 2*s.*
CHARLES XII. 2*s.*
GIL BLAS. 4*s.*